

Frederiksberg kommune mesterskab 2026

Foto: Dan H. Andersen

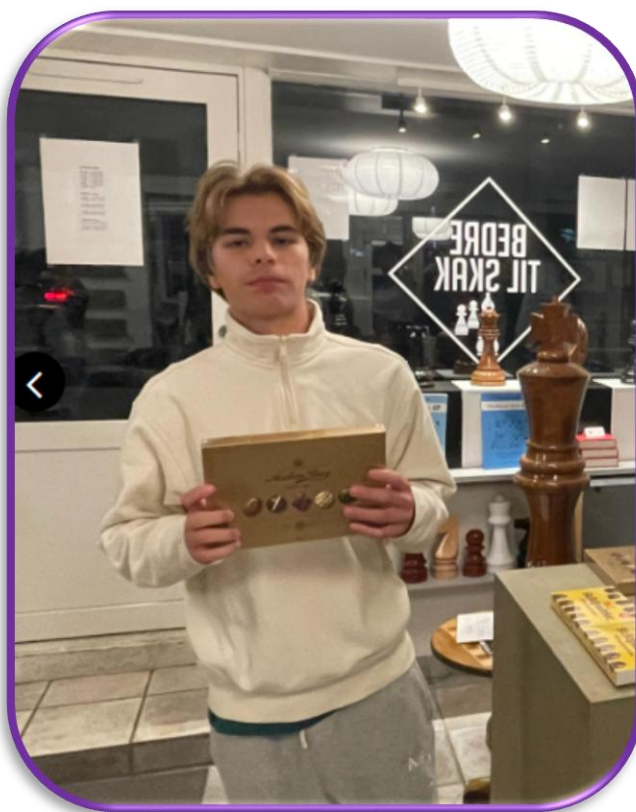

Foto: Dan H. Andersen

- Andreas Skovgaard, [Skak for sjov](#) på billedet til venstre blev Frederiksberg kommunemester 2026
- Asbjørn Slavensky, [Skak for sjov](#) til højre fik en flot 2. plads

Frederiksberg Kommunemester 2026

Andreas Skovgaard, Skak for sjov

Indholdsfortegnelse

Frederiksberg kommune mesterskab 2026.....	1
Holdturneringen 2026 / 2027	6
Forslag til generalforsamlingen	6
Dødsfald – Søren Uhde Madsen	7
Frederiksberg Masters.....	7
Indbydelse til turneringer.....	7
Bjørn Olsen er fyldt rundt = 70 år.....	8
Peter Frahm er fyldt 80 år	9
Skakopgaven – seks nye problemer ved <i>Kaare Vissing Andersen</i>	10
Frederiksberg kommune Mesterskab 2026	11
Vladimir Pimonov - Bjørn Ochsner	13
Hjælp kassereren og dig selv: Opret en betalingsaftale	17
Foredrag om skak og psykologi ved Michael Sommer	18
Jan Gregor, Hillerød (1813) - Allan Astrup Jensen, FS (1987).....	19
Selskabet for skakhistorie og –litteratur (Chess History & Literature Society) – Mødet i København den 28.-29. august 2026. Ved <i>Kaare Vissing Andersen</i>	22
Årets møde i København	23
Foredrag i topklasse – Fredag 28. august	24
På skakvandring i København – og fortsat foredrag i topklasse – Lørdag 29. august	26
Konklusioner	28
Guidet tour i det indre København den 29. august 2026.....	29
Fra H. C. Andersen-statuen i Vest til H. C. Andersen-statuen i Øst – Fra fortidens SKAKHUSET til vore dages SKAKKENS HUS. Ved <i>guide Kaare Vissing Andersen</i>	29
To problemer	29
Fjorten ikoniske steder	29
1. H. C. Andersens statue af Utzon Frank & Henry Luckow-Nielsen på Københavns Rådhusplads.....	29
2. Industriens Hus	30
3. Rådhuspladsen	30
4. Københavns Rådhus	30
5. Jens Olsens Verdensur	31
6. Studenterforeningens Hus	32
7. Willis Place, Vestervoldgade 21	32
8. SKAKHUSET, Studiestræde 24.....	33

9. Studiestræde 13	36
10. A: Latinerkvarteret	38
11. Strøget med Vimmelskiftet 32	38
12. Rundetårn og Peter den Store	39
13. H. C. Andersens statue af August Saabye i Kongens Have.....	39
14. SKAKKENS HUS i Sølvgade	41
Løsning på opgaverne	41
Supplement nr. 1 til artiklen "Guidet Tour i Det indre København den 29. august 2026":	
Severin Froms to breve til H. C. Andersen i 1845 <i>Ved Kaare Vissing Andersen</i>	42
Skakmesteren Severin From og Digteren H. C. Andersen	42
CO: Digteriske ambitioner.....	42
Til Digteren Andersen!	43
Supplement nr. 2 til artiklen "Guidet Tour i Det indre København den 29. august 2026":	
Skakspillerne Ferdinand Meldahl og H. C. Andersen - <i>ved Kaare Vissing Andersen</i>	47
Arkitekten Ferdinand Meldahl og Digteren H. C. Andersen	47
Den røde tråd.....	48
Modstander og medmenneske – skakspillets pointe!.....	49
Tak for sidst!	50
H. C. Andersens sidste år	50
H. C. Andersens skakarv.....	50
Ferdinand Meldahl fortsat.....	51
En videre granskning.....	51
Steen Nielsen – Søren Uhde Madsen	52
Henrik Andersen, Skak for sjov 1 – Søren Uhde Madsen, FS 1.....	54
Frederiksberg åbningslyn 2026	56
Historiens vingesus, FS historie: Politikker partiet fra 2001.....	58
Peter Frahm - Niels Helveg Petersen	60
Skakspillet moms fritaget som kulturel aktivitet.....	62
Efterlysning: Partistilinger til jubilæumsbog	63
Den blinde passager – af Erik Bremer, august 2026.....	64
Andersen, Hans Christian - Ruby, René	65
En meget væsentlig skakbog <i>Ved Kaare Vissing Andersen</i>	67
"Gode Træk" – og en anmeldelse	67
Skakspillets fascination og inspiration.....	67

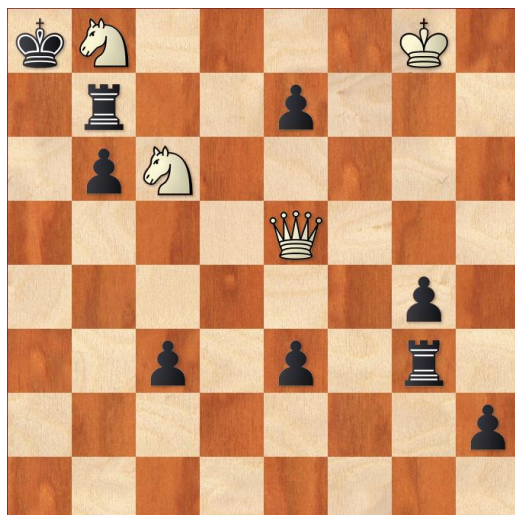

En Odysse mellem Jylland og Sjælland	68
Lyseslukkeren som tændte et lys.....	69
Rejser og venner – og et semikolon!?	70
Godbidder fra bogen	71
Bombenedslag nr. 1.....	71
Mod klubbens bedste	72
Parti nr. 1: Caro-Kann (Bronstein-Larsen).....	72
Bombenedslag nr. 2.....	73
Bombenedslag nr. 3.....	73
Parti nr. 2: Fransk (Tarrasch-varianten).....	74
Parti nr. 3: Engelsk (Symmetri-varianten).....	75
Bombenedslag nr. 4.....	76
Bombenedslag nr. 5.....	76
Bombenedslag nr. 6.....	77
Parti nr. 4: Siciliansk.....	78
Bombenedslag nr. 7.....	79
Hans Endrup Jacobsen og mig	80
Kongeindisk (Sämisch-varianten) via Pircs Forsvar.....	80
Hans Endrups spillestil	82
Et punktum	82
Skak højdepunkter.....	83
Tidligere skak højdepunkter i nyhedsbrevet	83
FS efterår Schweizer 2026	84
Intuition i skak af Niels Lauritsen.....	85
Links til partierne i ovenstående artikel	88
Allan Astrup Jensen (1981) – Verner Christensen (1826).....	89
Spørgsmål til julequizen?	91
Juleskakken i den forladte klub	92
Dansk blindeskaks seende undervisere og kommentatorer nr. 1: Indledning + Portræt af Karl Ludvig Grove-Rasmussen - <i>Ved Kaare Vissing Andersen (KVA)</i>	94
Indledning.....	94
Arkimedes og Heureka!	94
Den danske blindeskaks fødselshjælper	94
Parti nr. 1: Russisk.....	97

Parti nr. 2: Kongegambit.....	100
Parti nr. 3: Kongegambit (Kieseritzky Gambit)	102
Parti nr. 4: Russisk.....	104
Parti nr. 5: Caro-Kann (Den klassiske variant)	106
Oprykkernes test match FS 1 – Skak for sjov 1.....	108
Citat: Jørgen Leth.....	110
Anbefaling: Podcasten Skakspilleren med Thorbjørn Rosenlund	110
Skakopgaven – Løsninger Ved Kaare Vissing Andersen	111
Positive kontra negative problemer i 1939	111
Program frem til påsken 2027	114
Løsning til opgaverne på side 4, samt side.....	115
OL 1927: Billede.....	116
Tak	116
Redaktion.....	116

Af Læge A. Munck, Skovshøjrup, Original
Bragt i Skakbladet juli 1906, opgave 182
Mat i 3 træk

Af K. A. L. Kubbel, St. Petersburg, (13 år gammel)
Bragt i Skakbladet juli 1906, opgave 187
Mat i 2 træk

Holdturneringen 2026 / 2027

Så starter holdturneringen igen efter en sommerpause, hvor der har været mulighed for at lade batterierne op, som det jo så populært hedder 😊

I denne sæson har vi 4 hold, som skal ud at spille nogle spændende holdkampe:

Nr	1. holdet, <u>DSU 1. div</u>	2. holdet, <u>KSU 1. rk.</u>	3. holdet, <u>KSU 2. rk.</u>	4. holdet, <u>KSU 4. rk.</u>
1	Per D. Jørgensen	Kunal Panchmatia	Peter Køhler	Aputsiak N. Janussen
2	Dan H. Andersen (H)	Yogasimman Kamal	Dan Stampe-Terkildsen	Dmitrii Ivashkin
3	Vladimir Pimonov	Peter Lautrup Larsen	Loui Malthé Halse	Tobias Chr. Petersen
4	Allan Poulsen	John Laurids Hansen	Bjørn Olsen	Peter Frahm
5	Michael Olsen	Lars Orio	Frank Dybdahl	Hans Ebbensgaard
6	Thorbjørn Rosenlund	Daryoush Yazdanyar	Steen Nielsen (H)	Simon Vyrdal
7	Steen Clausen	Lars Stage	Tobias Nykvist	Morten Droob
8	Erik Holstein	Karl Løbger	Jens Fejø	Anfinn Niclasen (H)

Som du måske husker fra sæsonen 2025 / 26, så havde vi en flot sæson med hele 4 hold, som endte på en 1. eller 2. plads. Dermed rykkede 3 hold op. Vores 5. hold kunne desværre ikke rykke op, da rækken bestod af 6-mandshold, men det var en flot præstation, som kun blev overgået af vores værter fra Skak for sjov.

Det bør jo næsten forbigås i tavshed, at vores 2. hold rykkede ned med en 7. plads. Men grunden til, at jeg alligevel nævner det, er, at Seksløberen ikke stiller hold i den kommende sæson, så det bliver sidste års nummer 7, som får lov til at blive i rækken. Så 2. holdet får lov til at bevise, at sidste sæson var en svipser, da holdet, som vi naturligvis alle ved, faktisk hører hjemme i 1. række.

Spørgsmålene er jo mange:

- Vil vores 1. hold vise, at de hører hjemme i 1. division?
- Vil vores 2. hold vise, at nedrykningen var en fejl og overbevisende blive i 1. række – denne gang?
- Vil vores 3. hold vise, at hører hjemme i 2. række?
- Vil vores 4. hold vise, at de kan blande sig i toppen af 4. række?

Du kan også sætte kryds i kalenderen udfor lørdag den 6. marts, hvor sidste runde i spilles i KSU regi.

Vidste du at:

- [Holger Norman Hansen](#) blev født den [2. januar 1899](#)
- [Holger](#) begyndte at spille skak som 15-årig

Forslag til generalforsamlingen

Onsdag den 3. marts afholder FS den årlige generalforsamling. Hvis du har et forslag, som du godt vil have at generalforsamlingen tager stilling til, skal du inden den 15. januar indsende forslaget til bestyrelsen på mail: helebest@fsskak.dk.

Dødsfald – Søren Uhde Madsen

Det er med sorg, at bestyrelsen må meddele, at Søren Uhde Madsen er afdøet ved døden natten mellem den 16. og 17. august 2026, efter længere tids sygdom.

Søren blev medlem i starten af 2025, efter at have holdt en skakpause på ca. 20 år. Det viste sig hurtigt, at selv om Søren havde holdt en skak pause, så var han ikke så rusten endda. Han havde fået lysten til skak tilbage, idet han straks efter sin 'ankomst' til FS havde lyst til at spille på hold.

Han nåede 3 holdkampe i sin comebacksæson, hvor det blev til 2 point. Det er vist ikke så ringe — efter en lang pause fra skak.

Han så sig ikke tilbage – han var kommet for at spille skak. Han deltog efterfølgende i alle vores koordinerede turneringer, frem til vores Schweizer turnering i foråret 2026.

Længere fremme kan du se et parti mellem Søren og Steen Nielsen, samt et parti fra sidste sæsons holdkamp mellem FS og Skak for sjov.

Søren højeste rating var 2079 og selv om styrken måske ikke var tidligere tiders, så var spillestyrken god nok til, at der også var bud efter ham fra 1. holdet. Faktisk nåede han at spille 11 holdkampe i sæsonen 2025 / 26, det siger vist alt om hans lyst til at spille skak efter en lang pause. Hans skak sult var svær at mætte, men desværre satte sygdom en stopper for hans videre skakfærd. Søren blev 64 år.

Ære været hans minde.

Frederiksberg Masters

Bestyrelsen arbejder i øjeblikket på at arrangere en større turnering, som kommer til at finde sted i weekenden den 16. til 18. april 2027. Turneringen vil finde sted på [biblioteket](#) på Danasvej 30B, men flere detaljer vil følge dels i næste nyhedsbrev, men hold også øje med turneringsindbydelsen på [skak.dk](#), hvor vi snart vil offentliggøre indbydelsen.

Hvis du har tid og lyst til at deltage i turneringen så sæt kryds allerede nu i kalenderen 16. – 18. april 2027.

Indbydelse til turneringer

Frederiksberg nytårslyn 2027

Turnering	Lyn skak
Betænkningstid	5 min
Dag	6. januar 2027
Indskud	0 kroner
Præmier	-
Krav tilmelding	FS nytårslyn 2027
Deadline	Tilmelding senest 5 januar via ovenstående link

Frederiksberg vinter Schweizer 2027

Turnering	Koordineret skak
Betænkningstid	90 min + 10 sek
Dag	6 onsdage 13/1 – 17/3
Indskud	130 kroner
Præmier	Pengepræmier
Krav tilmelding	FS vinter Schweizer 2027
Deadline	Tilmelding senest 11. januar via ovenstående link

Bjørn Olsen er fyldt rundt = 70 år

Det er måske ikke alle, som kender Bjørn Olsen, men Bjørn var tidligere medlem af bestyrelsen, samt har assisteret i forbindelse med rundelægningen i vores koordinerede turneringer.

Men hvad der næsten er mere vigtigt er, at da vores tidligere webmaster (Ole Overmark) flyttede til Ærø, var Bjørn klar til at tage over. Det er Bjørn, som sørger for at vores hjemmeside er opdateret.

Bjørn er også en flittig deltager i vores skakturneringer, og det gør ingen forskel om det er koordineret, hurtig eller lyn – man ved man skal passe på, hvis modstanderen er Bjørn. Bjørn spiller også med i holdturneringen, og er også villig til at tage en reservetjans, hvis der er behov for det.

Efter Bjørn gik på pension, er han altid at finde på deltagerlisten i KSU's dagturneringer, hvor vores formand (Erik Jarlnæs) jo er dommer. Det er også blevet til deltagelse i andre skakturneringer, som eksempelvis Senior-DM.

I 2019 vandt Bjørn Frederiksberg Kommune Mesterskabet, selv siger Bjørn, at han var heldig, da han vandt på tid i sidste runde i en totalt tabt stilling. Men det kræver trods alt også lidt dygtighed at bringe sig i den situation, at man kan vinde en turnerings sejr.

Bjørn fyldte 70 år den 17. august.

Frederiksberg Skakforening ønsker tillykke med de 70 år

Peter Frahm er fyldt 80 år

Den 30. august fyldte Peter Frahm 80 år. Det kan være, at du ikke kender Peter, men han har været medlem i mere end 55 år, og har spillet på hold igennem mange år. Peter er ofte også villig til at tage en reservetjans, hvis et hold skulle mangle en spiller.

Derudover har Peter været medlem af bestyrelsen i en stribe år. Eksempelvis, da vi skulle flytte fra Griffenfeldsgade i 2008, var Peter med rundt og kigge på forskellige lokationer for at finde et nyt spillelokale til os. Efter flere overvejelser faldt valgt på Stormly, som ligger på hjørnet af Nordre Fasanvej og Godthåbsvej.

Peter er tidligere gymnasielære på Rysensteens Gymnasium, samt har siddet i Frederiksberg byråd i 12 år. Men det er naturligvis svært at stoppe, når man har lysten til politik, så efterfølgende blev han formand for ældrerådet.

Hvis man skulle være så heldig at møde Peter ved brættet, skal man ikke lade sig narre af hans rating, da Peter faktisk er rimelig teori stærk, hvilket flere har måtte sande gennem årene.

Jeg ved ikke, hvor mange officielle politiker partier, der er spillet i Danmark, men i 2001 spillede Peter et officielt parti mod tidligere økonomi og udenrigsminister Niels Helveg Petersen. Du finder dette parti længere fremme under overskriften historiens vingesus.

Du finder også de rigtige billeder fra den begivenhed i vingesus artiklen.

Foto: Lånt fra facebook

Frederiksberg Skakforening ønsker tillykke med de 80 år

Bemærk baggrunden, som gerne skulle være Frederiksberg Rådhus og Christiansborg.

Skakopgaven – seks nye problemer ved Kaare Vissing Andersen

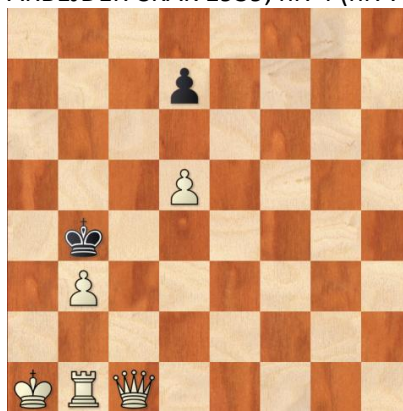
Nr. 169. Villy Nielsen, Bogense,
ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 2 (nr. 738).

Mat i 2 træk!

 $C + 8 + 6$

Nr. 172. Villy Nielsen, Bogense,
ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 4 (nr. 760)

Mat i 3 træk!

C+ 5+2

Nr. 170. Villy Nielsen, Bogense,
ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 3 (nr. 752).

Hjælpemat i 2 træk!

C+ 4+6

Nr. 173. Villy Nielsen, Bogense,
SKAKBLADET 1939, nr. 4 (nr. 4616).

Mat i 2 træk!

$C+12+6$

Nr. 171. Villy Nielsen, Bogense,
ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 4 (nr. 758).

Mat i 2 træk!

$C + 6 + 9$

Nr. 174. Villy Nielsen, Bogense,
ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 5 (nr. 769).
Version ved Kaare Vissing Andersen.

Mat i 2 træk!

C+ 9+11

Frederiksberg kommune Mesterskab 2026

Som det blev omtalt i medierne flere gange i løbet af onsdagen den 12. august, så var der solformørkelse om aftenen, som ville være sidste gang i mange år. Der var nok et par stykker, som godt ville have chancen for at se dette, og dermed missede i hver fald den første onsdag.

Men i alt spillede 29 spillere 1 eller flere partier i turneringen. Hvis vi kigger på rating, var der følgende favoritter:

1. DM GM Bjørn M. Ochsner, Århus	2410
2. Vladimir Pimonov	2200
3. Dan H. Andersen	2163
4. Tobias Rosholm Bøje, Øbro	2084
5. Jens J. Holmsgaard, Odysseus	2072
6. Andreas Skovgaard, Skak for sjov	2071
7. Andreas W. Aakersø, Hillerød	2053
8. Niels Lauritsen	2021
9. Erik Holstein	2018

Som du kan se af ovenstående, var der flere spillere med over 2000 i rating. Vi vidste på forhånd, at Danmarks Mesteren Bjørn ikke kunne deltage den 2. onsdag, samt at Dan kun deltog den 2. onsdag. Dermed måtte favoritværdien deles blandt de 7 øvrige deltagere.

Efter den første onsdag var følgende i spidsen:

1. DM GM Bjørn M. Ochsner, Århus	3
2. Joachim H. Knudsen, Øbro	3
3. Erik Holstein	2½
4. Vladimir Pimonov	2
5. Tobias R. Bøje, Øbro	2
6. Andreas Skovgaard, Skak for sjov	2
7. Asbjørn V. Slavensky, skak for sjov	2
8. Erik Jarlnæs	2 (2)
9. Steen Nielsen	2

Som du kan se der kamp om placeringerne i toppen og intet var afgjort efter den første onsdag. Den efterfølgende onsdag begyndte favoritterne at møde hinanden og dermed begyndte udskilningsløbet.

Resultatet blev følgende:

1. Andreas Skovgaard, Skak for sjov	5
2. Asbjørn V. Slavensky, Skak for sjov	5
3. Erik Holstein	4
4. Andreas W. Aakersø, Hillerød	4
5. Joachim H. Knudsen, Øbro	3½
6. Vladimir Pimonov	3½
7. Erik Jarlnæs	3½ (5)
8. DM GM Bjørn M. Ochsner, Århus	3 (3)
9. Jens J. Holmsgaard, Odysseus	3
10. Steen Nielsen	3
11. Niels Lauritsen	3 (4)
12. Allan Astrup Jensen	3
13. Dan H. Andersen	3 (3)

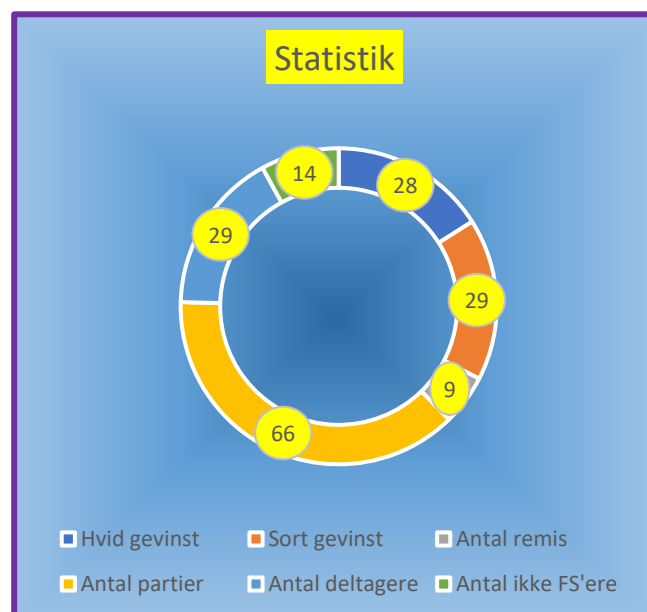
Andreas Skovgaard, [Skak for sjov](#) havde bedste korrektion, samt han bor på Frederiksberg, og kan dermed smykke sig med titlen:

Frederiksberg Kommunemester 2026

Der var også 2 rating præmier, som gik til:

- Julius Örtting Kaiser, [Skak for sjov](#) bedst < 1700
- Steen Nielsen i gruppen mellem 1700 og 1900

Du finder Vladimirs parti mod Bjørn et par sider længere fremme.

[Frederiksberg kommunemesterskab 2026](#), 1. runde onsdag den 12. august.

Foto: Redaktøren

Forrest ser vi Danmarks mesteren GM [Bjørn Møller Ochsner](#) mod [Vladimir Pimonov](#). Du finder partiet mellem Bjørn og Vladimir på næste side. Bagved: Tobias R. Bøje, [Øbro](#) - Jens J. Hornsgaard, [Odysseus](#)

Foto: Erik Jarlnæs

Steen Nielsen på billedet til vestre fik rating præmie i gruppen mellem 1700 og 1900.

På billedet nedenfor fra onsdag den 19. august ser vi:

- Jens Juul Hornsgaard, [Odysseus](#) – Tom Krog Nielsen, [BMS](#)

Foto: Redaktøren

Vladimir Pimonov - Bjørn Ochsner

Kommentar af Vladimir Pimonov

Frederiksberg kommunemesterskab i hurtigskak 2026

Dato: onsdag 12-8-2026

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. Lb5+ Det er Moskva-varianten. Hvid udvikler sin løber med tempo. Hvids kongefløj er nu udviklet, så de er klar til at rokere. En af planerne for Hvid er at etablere et Maróczy-setup, hvor de kontrollerer d5 punkt med bønder e4 og c4. Alternativt kan Hvid spille om centrum med c3 og d4, i Ruy López-stil.

3... Sd7 Sort kan spille 3...Ld7 for at fremtvinge løberafbytningen, hvorefter Sort kan slå tilbage med enten springeren eller dronningen. Efter **4...Dxd7 5. c4 Sf6 6. Sc3** kan Hvid vælge et Maróczy-setup (So, W. - Carlsen, M., 2021).

Efter 3... Ld7 kan Hvid prøve 4. a4, som blev spillet af Bent Larsen mod Jacek Bogusław Bednarski i Havana 1967. Ideen tilhører den georgiske stormester Bukhuti Gurgenidze, som plejede at spille 4. a4 i 1960-erne.

4. 0-0 Andre muligheder: 4. c4, 4.d4 eller 4. La4 med at forsøg på at etablere enten Maróczy-setup efter 4... Sf6 5. 0-0 a6 6. c4 e6 7 Sc3 (Nakamura, H. – Carlsen, M. 2021) eller Ruy López-lignende struktur (d3, c3, Lc2, d4).

4... a6 5. Ld3 Mest populær træk i dag. Magnus Carlsen har brugt det flere gange siden 2013 (bl.a. mod Peter Svidler) og senere mod Hikaru Nakamura og Alexander Grischuk. Alternativet er 5. Le2 Sf6 6. d3 (Carlsen, M. – Firouzja, A. 2024).

5... Sgf6 6. c3 Se5 Ideen med 6... Se5 er at forsinke Hvids plan med d4, fx 7.Lc2 Lg4.

7. Sxe5 Alternativet er 7. Le2 Sg6 (7... Sxe4 blunder springeren efter 8. Da4+) 8. d3.

7. dxe5 8. De2

Efter De2 foreslår computeren 8... g6 9. a4 Lh6.

8... e6 9. a4 Le7 10. Sa3 Ld7 11. Sc4 Dc7 12. a5 Hvid prøver at klemme sort på dronningefløj.

12... Td8 13. Sb6 Lc6 14. Lc2 g6 15. d3 Sh5 16. g3

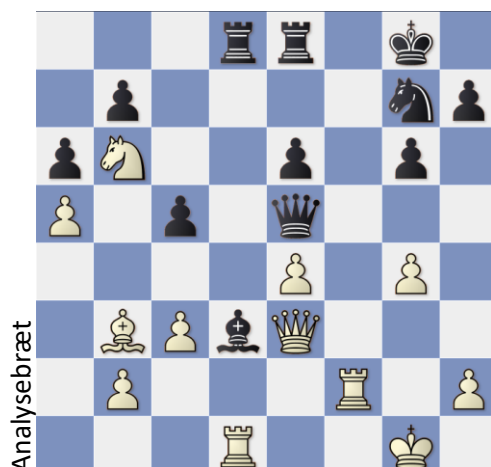
Stockfish 18 vurderer denne stilling som bedre for Hvid med +1.00.

16... 0-0 17. Lh6 Tfe8 18. Lb3 Lb5 19. Tad1 Lf6

Computeren mener stadig, at Hvid har en fordel +1.0 og foreslår 10. Lc4 eller 10. Le3.

20. Lc1 Dd6 21. Lc4 Dette træk er computerens første valg med vurdering +1.3 til fordel for Hvid. Der skal bemærkes at 21. f4 var ret interessant: 21... exf4 22. g4! Sg7 23. Lxf4 Le5 24. Lg5 f6 25. Lxf6 Lxf6 26. Txf6 Lxd3 27. De3 De5 28. Tf2 med fordel for Hvid.

Analysebræt

Stillingen efter 28. Tf2

21... Lg7 Her foreslår computeren straks 22.f4, men jeg ville følge det klassiske Siegbert Tarrasch-princip at "truslen virker stærkere end selve udførelsen". Hvid forbereder f4 i kombinationen med at øge presset på det svage c5-punkt og binde modstanderens brikker til dets forsvar. Samtidig ville jeg bevare muligheden for at spille på begge fløje. Derfor:

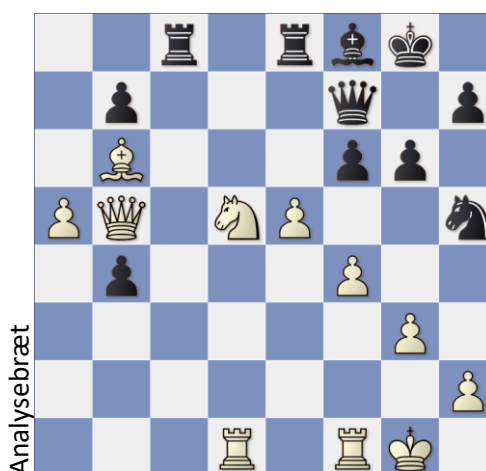
22. Le3 Dc7 Dronning passer på c5 og der skal holdes øje med både b4 og f4. Computeren

vurderer stillingen efter 22. Dc7 som + 1.5 til fordel for Hvid.

23. f3 Et afventende træk som fortsat bevarer muligheden for at spille på begge fløje.

Stockfish 18 foretrækker enten 23. Tb1 eller straks 23. b4.

fx: 23.b4 Lf8 24.d4 (her giver Stockfish +2.4 til Hvid) og så en lang variant 24... exd4 25.cxd4 cxb4 26.Lxb5 axb5 27.e5 De7 28.Dxb5 f6 29.d5 exd5 30.Sxd5 Df7 31.Lb6 Tc8 32.f4 med +3.2 til Hvid.

Analysebræt

Stillingen efter 32. f4

23... Lf8 24. Df2

Computerens linje: 24.Lxb5 axb5 25.Kg2 f5 26.d4 f4 27.Lf2 og hvis 27... exd4 så 28.g4 Sf6 29.Dxb5 (+2.0). Alternativet var: 24. Kg2 Dc6 25. d4 eller 24... Lc6 25. Tb1 med gode muligheder for aktivt spil.

24... Ld6 25. f4? Dette træk forspilder størstedelen af Hvids fordel. 25. Kg2 eller 25. Kh1 var bedre. Efter 25. f4 vurderer Stockfish 18 stillingen kun som +0.3.

25... exf4 26. gxf4 Sg7 27. Dh4 Le7 28. Dg4? Både 28. Dh3 og 28. Df2 var bedre.

28... Kh8

Et profylaktisk træk, og computerens vurderingen er tilbage på +0.6 til fordel for Hvid. Det er på tide at huske at det er et hurtigparti, så jeg kunne mærke noget tidspres.

29. De2 Computeren foreslår 29.Lxb5 axb5 30.Df3 Dc6 31. Kh1.

29... Ld6 30. Tc1 f5

Computeren foreslår 30... Lc6 eller 30... Dc6.

31. b4?

Dette træk forspilder ikke kun størstedelen af Hvids fordel, men signalerer at Hvid overvurderer deres muligheder som til sidst fører til en blunder.

Ifølge Stockfish var 31. Lxb5 axb5 32. e5 Le7 33. d4 eller 31. e5 Le7 32. Lxb5 axb5 33. d4 meget bedre – stadig til fordel for Hvid.

31... cxb4

Stockfish fortrækker 31... fxe4 32. dxe4 Dc6 eller 31... Sh5 med lige stilling.

32. cxb4?

Hvid skulle have valget mellem to mellemtræk – enten 32. Lxb5 axb5 33. e5 Lf8 34. cxb4 Df7 35. d4 eller 32. e5 Lf8 33. cxb4 med gode chancer.

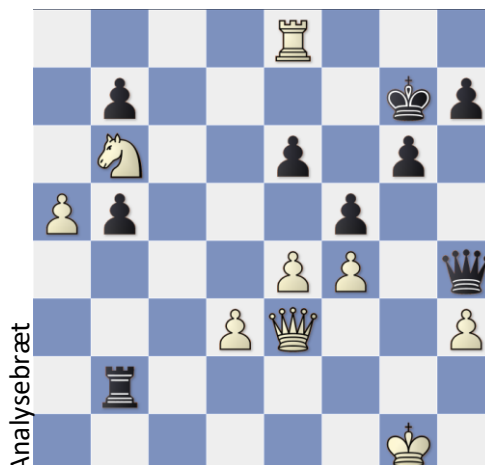
32... De7 Her overtager Sort initiativet.

33. Lxb5 axb5 34. Lc5 Lxc5 Stockfish 18 foreslår 34... Sh5. Efter 34... Lxc5 vurderer computer stillingen som 0.0. en man skal huske, at det er mennesker der spiller mod hinanden og ikke computere. I det øjeblik kunne jeg mærke tidnød.

35. Txc5 Td4

36. Db2? Blunder! Jeg kunne have prøvet at holde skansen efter en fantastisk computer-linje 36.De3 Txb4 37.Tfc1 Dh4 38.Tc8 Txc8 39.Txc8+ Se8 40.Txe8+ Kg7 41.h3 Tb1 + 42. Kg2 Tb2+ 43. Kg1 og så remis ved en evig skak.

Analysebræt

Stillingen efter 43. Kg1

Eller 36. exf5 Sxf5 37. De5+ Kg8 38. Tc7 Dh4 39. Tf3. Stockfish vurderer, at begge linjer fører til lige stilling.

36... Txd3

37. Tfc1?? Blunder i tidnød. Hvid skulle have prøvet sidste chance efter 37.exf5 gxf5 38.Txb5 (0.0) eller 37... exf5 38.Txb5 De3+ 39.Df2 De4 40.Dg2.

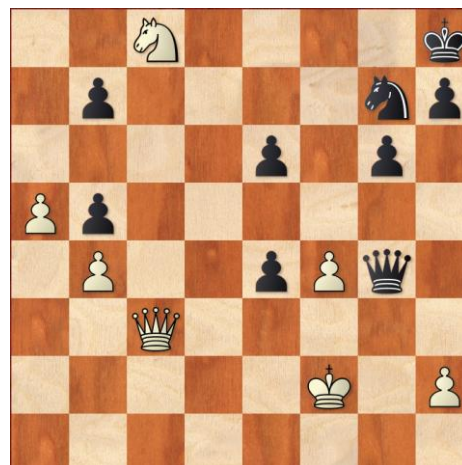
37... Dd6

Endda stærkere var 37... Dh4.

Og her var den sidste chance for Hvid at prøve 38.De5 og a) 38... Td1+ 39.Txd1 Dxd1+ 40.Kf2 fxe4 41. Tc7 Df3+ 42. Kg1 Dd1+ med evig skak eller b) 38... fxe4 39.Dxd6 Txd6 40.Tc7 Sf5 41.Txb7 Td2 42.a6 Sh4 43.Tcc7. Men hvid spillede:

38. Tc8? Td1+ 39. Txd1 Dxd1+ 40. Kf2 Txc8 41. Sxc8 fxe4 42. Dc3 Dg4 og Sort vandt.

Stillingen efter 42... Dg4

Vladimir og Bjørn skrev efterfølgende sammen om kommentaren til partiet, hvor de var enige om, at hvid står godt med f4-bruddet på det rigtige tidspunkt.

Vidste du at:

- [Holger](#) opnåede titlen [Dansk Skakmester](#) allerede som 17-årig
- i [1919](#) deltog [Holger](#) i 'Den nordiske Skakturnering' i [Gøteborg](#), hvor han blev nr. 2 i den næstbedste række med 9 af 11 mulige point – der var 3 point ned til nr. 3

Hjælp kassereren og dig selv: Opret en betalingsaftale

Hvis du godt vil hjælpe vores kasserer, kunne det være en ide at oprette en betalingsaftale, som kan oprettes således, hvor detaljerne betalingsaftalen naturligvis kan se anderledes ud afhængig af pengeinstitut.

- Fra konto: Vælg den konto beløbet skal trækkes fra
- Tekst på kontoudskrift: FS kontingent
- Til konto: 1551 3160084 Danske Bank
- Tekst på modtagers kontoudskrift: Indsæt fulde navn.
- Beløb: 240 kr. eller 320 kr.
- Betalingsinterval: Hver 3. måned.
- Fast betalingsdag: Den 15.
- Betales næste gang: 15.01.2027
- Kontingent for medlemskab er:
 - Junior/pensionist 240 kr. pr. kvartal
 - Senior 320 kr. pr. kvartalDer betales forud.
- Første kvartal: 1. januar til 30. marts
- Andet kvartal: 1. april til 30. juni
- Tredje kvartal: 1. august til 30. september
- Fjerde kvartal: 1. oktober til 31. december

Det er også muligt at betale for flere kvartaler, eller eksempelvis for et helt år på en gang, hvis du foretrækker det.

Foredrag om skak og psykologi ved Michael Sommer

Onsdag den 26. august holdt Michael Sommer, [Odysseus](#) et foredrag om skak og psykologi. Michael fortalte blandt andet om, hvordan han begyndte at interessere sig for psykologi især med unge mennesker. Michael fortalte om hvordan interesse for psykologi opstod, samt forskellige steder og situationer han var kommet ud for.

Han kom også ind på, hvordan man kan inddеле de store skakspillere, i forskellige kategorier, såsom 'the killers', 'the fighters', og 'the artists'. Michael kom med eksempler på nogle af fortidens stjerner, og hvilken kategori de tilhørte. Men som Michael nævnte så er det naturligvis en generalisering, hvor der naturligvis er masser af undtagelser. Der skabte efterfølgende en livlig debat i lokalet, om psykologi, kategorisering – hvor emnerne var mange, og også bevægede sig uden for aftenens emne.

Foto: Redaktøren

Der var godt fremmøde til aftenens foredrag, selv en enkelt som ikke selv spiller skak havde fundet vej til lokalerne. Ok, det skyldtes nok kendskab til Michael og Erik Jarlnæs i forvejen.

Foto: Redaktøren

Ingen kunne være i tvivl om, at Michael Sommer har arbejdet med psykologi hele livet. Blandt andet fortalte han, at efter han gik på pension, tog han 1 år til Norge for at arbejde, men det blev så til 8 år i alt.

Men der blev også tid til skak i Norge, hvor Michael boede i Karasjok, som ligger midt i Finmarken. Hvert år kæmpes om Finmarksmesterskabet, hvor Michael for ca. 10 år siden var næst højst ratet til Finmarksmesterskabet. Dette er netop et udtryk for, at højere ratede spillere i Finnmarken ikke ville ulejlige sig ved at tage den lange vej til spillestedet. Efter sidste runde havde Michael samme point antal

som en anden, også på korrektion, men da Michael havde vundet over den højstratede spiller, fik Michael titlen, som Finmarks mester. Der blev spillet 3 runder fredag, 3 runder lørdag og 2 runder søndag, og derefter lang tilbagerejse. [Finmarken](#) er lidt større end Danmark, og har ca. 76.000 indbyggere.

Jan Gregor, Hillerød (1813) - Allan Astrup Jensen, FS (1987)

DM i Seniorskak blev spillet på Løgumkloster Højskole fra den 25.-31. august 2026. Der var 58 deltagere i 65+ klassen, heraf Thorbjørn Rosenlund og undertegnede. Vinder blev Mogens Henrik Thuesen fra Brønshøj med 5½ point af 7 med bedre korrektion end Gunnar Pedersen, SK1968, og Jens Jørgen Christiansen, Nørresundby. På 4. pladsen kom Thorbjørn med 5 point. Undertegnede fik kun 4 point, men sejrede i 1, 6 og 7. runde. I 4 og 5 runde havde jeg stillinger til 1½ point mere, men spillede ringe.

Damebondespil. **1. d4 d5 2. Sf3 c5 3. e3 Sf6 4. b3?!**

Ifølge Fritz har sort en lille fordel efter dette træk. Normalt og bedst er 4.c4

4... Sc6 5. Lb2 Lg4 6. Sbd2 Sikrere er 6.Le2

6... cxd4! Nu skal Lb2's diagonal lukkes!

7. exd4 e6 8. Ld3 Løberen står bedre på e2, 8.Le2

8... Le7 9. 0-0 0-0 10. c4 Endelig!

10... Tc8!? For at trykke på de hængende bønder der forventes.

Men, nej! hvid spiller anderledes.

11. c5?! Bedre 11.h3 eller 11.a3

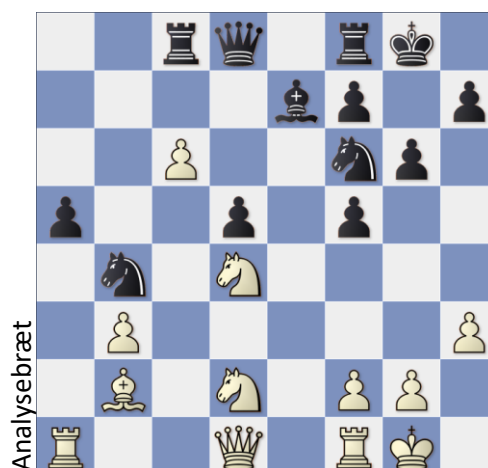
11... b6! Nu har sort fordel.

12. Tc1 Efter 12.La6 Tc7 13.cxb6 axb6 står sort også bedst.

12... bxc5 13. h3 Lh5?!

Jeg overså 13...Sb4 14.Lb1 (Eller 14.hxg4) 14...Lf5 15.Lxf5 exf5 16.dxc5 Sxa2 17.Ta1 Sb4 18.Sd4 g6 19.c6 a5 med klar fordel for sort.

Stillingen efter 19... a5

14. g4 Lg6 15. Lxg6 hxg6 16. dxc5 Sb4 17. Ld4

Eller 17.a3 Sd3 18.Ld4 Sxc1 19.Dxc1 Se4 20.b4 Lg5 21.Sxg5 Sxg5 22.Kg2 f6 med kvalitet og afgørende fordel.

Eller 17.De2 Sxa2 18.Ta1 Sb4 19.Txa7 Lxc5 20.Ta4 Db6 Med afgørende fordel for sort.

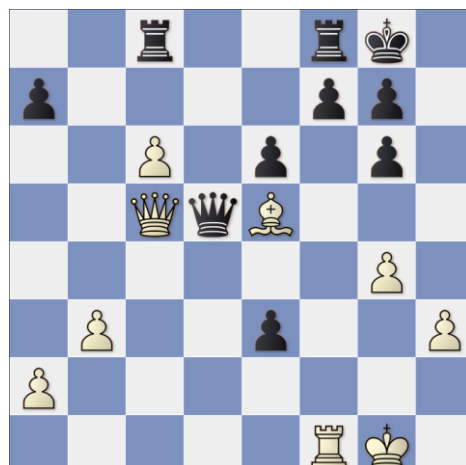
17... Sd3 Endnu bedre 17...Sxa2! 18.Ta1 Sb4 19.Txa7 Sc6 og sort vinder.

18. c6? Kvalitetsoffer! Bedre chancer giver 18.Tc3 Sxc5 19.Dc2 Sfe4 20.Sxe4 Sxe4 21.Txc8 Dxc8 22.Tc1 Da6 med sort fordel.

18... Sxc1 19. Dxc1 Se4! 20. Se5

20... Da5 I mine overvejelser var 20...Lg5 inde i billedet, men jeg kunne ikke lide hvids svar 21.f4 Jeg havde imidlertid ikke set følgende: 21...Sg3 22.Tf2 Lxf4 23.Da3 Lxe5 24.Lxe5 Se4 25.Sxe4 dxe4 26.Dc5 e3 27.Tf1 Dd5 og sort vinder.

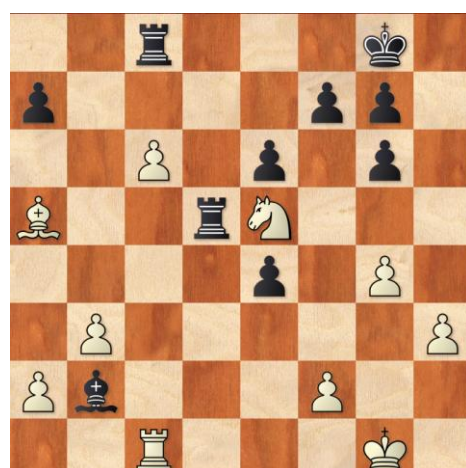
Stillingen efter 27. Tf1

21. Sxe4 dxe4 22. Db2 Tfd8

Hvids stilling falder fra hinanden.

23. Tc1?? La3 24. Lc3 Lxb2 25. Lxa5 Td5!

Taber mere materiale med håbløs stilling, og hvid opgav. Mit bedste parti i turneringen. 0-1

[Frederiksberg Kommunemesterskab 2026](#), onsdag den 19. august, 4. runde

Foto: Redaktøren

Startende forrest ser vi:

- Abdullah Rakha, [Skak for sjov](#) – Dan H. Andersen
- Jens Fejød – Niels Lauritsen
- Asbjørn Vesterkær Slavensky, [Skak for sjov](#) – Peter Køhler
- Hans Haagen Larsen, [Amager](#) – Hans Ebbensgaard

På billedet til højre ser vi:

- Anfinn Niclasen –
Andreas Wang
Aakersø, [Hillerød](#)

Foto: Redaktøren

Selskabet for skakhistorie og –litteratur (Chess History & Literature Society) – Mødet i København den 28.-29. august 2026.

Ved Kaare Vissing Andersen

Foto: Lånt fra kwabc.org

[Ken Whyld](#)

6. marts 1926 – 11. juli 2003

Chess History & Literature Society (CH&LS) = Selskabet for Skakhistorie og -litteratur (i denne artikel ofte kort kaldet Selskabet)

Selskabet for Skakhistorie og -litteratur blev stiftet den 21. november 2003 under navnet "[The Ken Whyld Association](#)" – en hyldest til den engelske skakhistoriker [Ken \(Kenneth\) Whyld](#) (6/3-1926 – 11/7-2003), som var død få måneder forinden. Af sine mange bøger og artikler om skakspillets historie er han nok bedst kendt for værket *The Oxford Companion to Chess*, ét bind, 1984, som han skrev sammen med David Hooper.

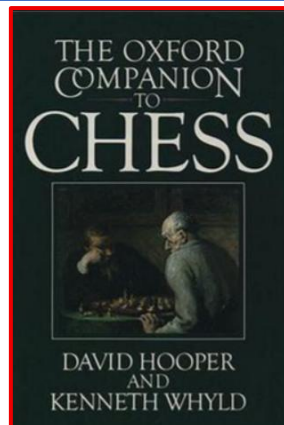

Foto: Lånt fra [Wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/Kenneth_Whyld)

Ken Whyld's bog, som han skrev med [David Hooper](#)

For mere effektivt at kunne henvende sig til skakentusiaster med særlig interesse for det, som Selskabet stod for, ændrede det i 2017 sit navn til

["Chess History & Literature Society, founded as the Ken Whyld Association"](#) (CHLS).

Siden er Ken Whyld-tilføjelsen gledet ud, så Selskabets navn slet og ret er *Chess History & Literature Society*. Selskabet hylder dog den store engelske skakhistoriker, hver gang lejligheden byder sig og har bibeholdt hans initialer i sin hjemmeside: kwabc.org.

Siden valget af tyskeren Frank Hoffmeister til præsident i 2022 har Selskabet oplevet en opblomstring, som et par danskere har bidraget stærkt til – Selskabets sekretær Claes Løfgren, kendt skakbogsamler, og Per Skjoldager, som styrer Selskabets database, og som i øvrigt er bedst kendt som den helt store Nimzowitsch-ekspert.

Foto: Kaare Vissing Andersen

Mødet i SKAKKENS HUS i København den 28.-29. august 2026 for CHESS HISTORY & LITERATURE SOCIETY blev dygtigt ledet af Selskabets præsident, tyskeren Frank Hoffmeister, tv., og den danske vært, Claes Løfgren.
Her ses de under en pause mellem de mange foredrag i SKAKKENS HUS butik.

Endelig nogle få ord om Selskabets formål, som er digitalt at registrere og *"samle de rundt i verden spredte kilder om skakkens historie og litteratur hos private samlere og i offentlige biblioteker"*. Det er her, at Per Skjoldagers arbejde spiller en så vigtig og central rolle. Dertil har Selskabet til hensigt at støtte udgivelser og artikler om skakkens historie og at øge den bibliografiske viden om spillet.

Årets møde i København

Først i 2026 spurgte Claes Løfgren mig, om jeg ville guide 20-30 medlemmer af Chess History & Literature Society i det indre København, når Selskabet afholdt sit årlige 2-dages møde i byen den 28.-29. august.

Når Claes spurgte mig, var det fordi han kendte til min uddannelse som historiker og til en række af mine bøger og artikler om dansk skakhistorie.

Jeg havde aldrig hørt om Selskabet før, men takkede straks ja til forespørgslen – da det helt sikkert ville blive en både spændende og lærerig opgave! Som skakunderviser er mit motto *docendo discimus (learning by teaching + vi lærer ved at undervise)*.

Noget betænkelig var jeg dog, idet der – for mit vedkommende – ville blive tale om en nok så krævende opgave, selv om jeg er en rutineret guide – hvad Brønshøjs historie angår vel at mærke!

Men dels begrænsede min viden om Københavns historie og seværdigheder sig stort set til et par for mange år siden beståede eksaminer i Danmarks historie ca. 1500-1700, dels var det så som så med mit engelsk, som den guidede tur skulle foregå på – mit gloseforråd var temmelig beskedent! Så et par måneder før "turen" skulle finde sted den 29. august, forberedte jeg mig grundigt ved noget af et lynkursus i engelsk og ved at google (helst på engelsk) og besøge en række seværdigheder, som lå rimeligt tæt på hinanden i det indre København, hvor jeg heldigvis kunne krydre min guidning til steder af stor betydning for Danmarkshistorien (eller måske rettere Københavns historie) med besøg til steder af interesse for skakspillet historie om Danmark (København).

Min research i de to måneder blev stærkt inspireret af at opdage, at en del berømte danske kunstnere spillede skak i det 19. og 20. århundrede – og hvordan den specielle skakhistorie dermed flettede sig ind i den generelle Danmarkshistorie.

Simultant med fordybelsen i landets (hovedstadens) historie med statuer og bygninger som udgangspunkt skete en tiltrængt forbedring af mit engelsk – sproget som er så uendeligt vigtigt for folk, der vil noget mere end f.eks. at fortælle om Brønshøjs historie!?

Men det var også stressende, for ville jeg slå til over for mine tilhørere – alle dygtige og skarpsindige historikere som jeg ikke kunne binde udokumenterede påstande på ærmet – og ville jeg komme til at fyre nogle sprogboffer af på engelsk?

Jeg vil i en særskilt artikel servere den otte sider lange TOUR-OVERSIGT, som jeg delte ud til turens deltagere efter vandringen lørdag formiddag den 29. august.

Den nærværende artikel består af referater af de mange højt kvalificerede foredrag, der blev holdt under mødet i SKAKKENS HUS, Sølvgade 15, 1307 København K, i dagene 28.-29. august.

Der var i tide tilmeldt 24 deltagere, bl.a. fem danskere *Claes Løfgren*, som nævnt sekretær i Selskabet, *Per Skjoldager*, *Jan Løfberg*, *Lars Zwisler* og mig. Dertil kom 3 sent tilmeldte deltagere, bl.a. den svenske stormester Jonny Hector. Altså 27 deltagere i alt.

Som værtsnation var Danmark behørigt repræsenteret med fem deltagere, Sverige med lige så mange, Tyskland med fire, Schweiz og Frankrig med hver tre, Norge og Belgien med

hver to, samt Serbien, Holland og Canada med hver en.

Således var Vest- og Nordeuropa klart overrepræsenteret med (13+12=25 deltagere), mens resten af Europa kun var præsenteret med

serberen Darko Plecas, og Rod Edwards fra Canada var den eneste ikke-europæer.

Det kan undre, at England slet ikke havde nogen deltager med, da det som nævnt var herfra initiativet til Selskabets stiftelse oprindeligt udgik!?

Foredrag i topklasse – Fredag 28. august

Kl. 14.30: Mødet blev åbnet af selskabets dygtige og sympatiske præsident, tyskeren Frank Hoffmeister, som siden også bandt programmet sammen ved at præsentere foredragsholderne. Efter den officielle åbning af mødet fik Søren Poulsen ordet.

Som ansat i SKAKKENS HUS som den, der står for internationale forbindelser, bød han mødets deltagere velkommen, fortalte lidt om "huset" og gav nogle informationer af praktisk art.

Kl. 15.00: Nordmanden Morten Lilleøren fortalte om "skakspillets nordlige vej til Europa". Det var et noget tørt foredrag med en god portion semantik (læren om ords og sætningers betydning). Med tanke på det succesrige norske fodboldlandsholds "roning" under sommerens VM var det dog morsomt at få at vide, at ordet "russer" kommer af det nordiske verbum for at "ro".

Og det lød som noget af en sensation, da Lilleøren sagde, at "gåden om Lewis-skakbrikkerne er løst!" (Gåden om disse brikker, der blev fundet på øen "Lewis" ud for Skotland i 1831, refererer til en række vedvarende historiske og arkæologiske mysterier – eksempelvis råder der nu en ret "akademisk enighed" om, at brikkerne er blevet skåret i årene mellem 1150 og 1200 i Trondhjem – der som bekendt er en by i Lilleørens fædreland Norge!

Så i det noget ørkenagtige foredrag var der dog visse vederkvægende oaser.

Kl. 16.00: Kaffepause.

Kl. 16.30: Her blev programmet brudt med et indskudt foredrag af tyskeren Michael Negele, som er æresmedlem i Selskabet. Meget charmerende og muntert fortalte han om brugen af AI (kunstig intelligens) i forskningen af skakspillets historie. Han brugte som eksempel en noget kryptisk "person", Emanuel von der Lasa!?

Men ellers fortalte han mere om sin AI-anvendte søgning på sin engang reelt eksisterende landsmand [Tassilo von Heydebrand und der Lasa](#), kort kaldet "von der Lasa" (1818-1899), hvilket ikke havde mindst interesse for de danske tilhørere.

Von der Lasa var nemlig i årene 1865-79 preussisk gesandt i Danmark, hvor han fik afgørende betydning for begyndelsen på et blomstrende skakmiljø i landets hovedstad – ikke mindst som inspirerende kraft ved stiftelsen af Københavns Skakforening i 1865.

I midten af det 19. århundrede blev von der Lasa betragtet som en af verdens bedste skakspillere – bekræftet af hans sejr på 7-6 i en match mod englænderen Howard Staunton i 1853 – få år før amerikaneren Paul Morphy kom til Europa og fejede al modstand til side. Von der Lasa havde en meget stor samling af skaklitteratur, som i dag kan ses i den polske by Poznan, og han var en meget ihærdig skakhistoriker.

Interessant var også Negeles fortælling om det mystiske *Chapais-manuskript*, hvis eneste kendte eksemplar findes i [Kórnik-biblioteket](#) i Polen (som en del af "Heydebrand- og von der Lasa-samlingen").

Kl. 17.07 – 17.45: Franskmanden Jean-Olivier Leconte fortalte fascinerende om sin berømte landsmand F.-A. Philidor (1726-1795) med eksempler på den pointe, at der nu, mere end 200 år efter Philidors død, stadig er mere at opdage om ham.

Foredraget blev holdt på fransk – modsat de andre, som alle blev holdt på engelsk. På en stor skærm bragte Leconte dog løbende en oversættelse til engelsk – og det fungerede fremragende. Det var først under den følgende debat, at han og et par andre glemte, at fransk ikke er det verdenssprog, som franskmænd gerne vil have, det er.

De kunne lære af tyskerne at være mere tilbageholdende med eget sprog – og erkende at engelsk nu engang er verdenssproget.

Kl. 18.00 – 18.30: Claes Løfgren slog med sit indlæg to fluer med ét smæk, idet han både tog tråden op fra Lecontes foredrag om Philidor og fastholdt den røde, nordiske tråd, som Lilleøren havde sat i nålen.

Det gjorde Løfgren, der jo er bedst kendt som skakbogsamler, ved at fortælle om og præsentere et sjældent eksemplar af bogen "Underretning om SKAK-SPIL – Uddragen af Philedor", Viborg 1773. (KVA: Som så mange andre ord stavede man for hundreder af år siden navne og andre ord noget vilkårligt – her Philedor for Philidor).

Kl. 18.30 – 19.00: Grundet det indskudte foredrag blev Selskabets generalforsamling påbegyndt med en halv times forsinkelse.

Af dagsordenens seks punkter skal her blot nævnes Frank Hoffmeisters "General Report" (formandens beretning), Per Skjoldagers redegørelse for *Project To Biblion* (den katalogisering af bøger, partier, turneringer og aviser, som han så flittigt administrerer) samt den belgiske kasserer Henri Serruys aflæggelse af Selskabets regnskab, som grundet øgede aktiviteter viste en vis tæring på kassebeholdningen.

Kl. 19.00 – 19.40: Dagsordenen var blevet overskredet med en halv time, og da der var bestilt bord på Restaurant Bouillon, Solbjergvej 3, på Frederiksberg kl. 19.30, så det ud som om, mødets deltagere skulle ankomme vel rigeligt for sent.

Men byens hurtige og velfungerende Metro sørgede for, at deltagerne på næsten ingen tid kom fra metrostationen ved Marmorkirken til metrostationen på Frederiksberg, hvorfra der kun var hundrede meter til Restaurant Bouillon.

Kl. 19.40 – 21.05: I Restaurant Bouillon bød Selskabet på en usædvanligt velsmagende 3-retters menu med rødvin og hvidvin m.m. Claes Løfgren og jeg sad ved siden af hinanden – overfor et par herligt dynamiske skandinaver, svenskeren Henrik Malm Lindberg, hvis bog, "FIDE PRESIDENT – Folke Rogard", jeg bestilte til køb dagen efter, og nordmanden Øystein Brekke. Det blev til en meget munter samtale, som jeg sent skal glemme!

Kl. 21.05 – 21.10: Tiden var inde til opbrud og dagens sidste indslag (uden for det egentlige program), et besøg i SKAK FOR SJOV, Falkoner Allé 36, hvor Frederiksberg Skakforening spiller om onsdagen – kun et par hundrede meter fra restauranten.

Jeg fulgtes derover med Jonny Hector, som jeg spillede to partier mod først i 1980'erne, da Brønshøj SF og Malmø-klubben Kirsebær Schackklub spillede venskabsmatcher en gang om året.

Kl. 21.10 – 21.45: På besøg i SKAK FOR SJOV, hvis indehaver Henrik Andersen fortalte om stedet, som primært handler om undervisning af og arrangementer for skakinteresserede børn, hvortil blandt andet kommer salg af skakbøger med mere.

Henrik viste nogle af sine rariteter, sjældne skakbøger, og forhåbentlig fik denne ildsjæl solgt nogle af dem til sine kræsne gæster – en snes særdeles vidende personer, hvad god gammel skaklitteratur angår.

Mens andre blev, sagde jeg pænt farvel og fulgtes med nordmændene Øystein Brekke og Morten Lilleøren til Rolighedsvej, hvor jeg viste dem vejen til Rådhuspladsen, som de kunne køre med bus 2A eller gå til.

Kl. 21.51 kunne jeg så tage bus 2A den anden vej – hjem til Brønshøj – efter en begivenhedsrig

skakdag, der begyndte i SKAKKENS HUS og sluttede i SKAK FOR SJOV, netop de to brændpunkter i ellipsen København, hvor man med den største entusiasme indfører børn og unge i skakspillets vidunderlige verden, hvis mange fascinerende facetter en række ældre skakhistorikere kan bevidne med et utal af spændende bøger og artikler!

På skakvandring i København – og fortsat foredrag i topklasse – Lørdag 29. august

Kl. 10.00 – 12.30: GUIDET TOUR i indre

København ved Kaare Vissing Andersen. Ja, så var det min tur til at sige nogle ord. Efter at Claes Løfgren havde foranstaltet, at der blev taget et gruppefoto ved statuen af H. C. Andersen på Rådhuspladsen, delte jeg en tour-plan ud, en A4-side som på engelsk fortalte om de 14 steder, vi skulle se. Tourens titel var noget så lang som

”Fra H. C. Andersen i Vest til H. C. Andersen i Øst – Fra det tidligere SKAKHUSET til vore dages SKAKKENS HUS”.

Da jeg efter touren uddelte en artikel på otte sider, hvor jeg mere detaljeret fortalte om de 14 steder, og denne artikel følger efter den nærværende, vil jeg ikke komme nærmere ind på touren her.

Jeg vil dog her citere, hvad tyskeren Herbert Bastian ufatteligt fejlagtigt skrev om mit indlæg, til trods for at han var med på touren og efter denne fik et eksemplar af min 8-siders artikel om den:

”In keeping with another tradition, the guided tour on Saturday morning from 10.00 – 12.00 was led by Kaare Vissing Anderssen (KVA: Jeg er naturligvis beæret over at blive beslægtet med den store tyske mester Adolp Anderssen (1818-1879), men havde nu hellere set mit efternavn stavet rigtigt), who peppered the tour with anecdotes and created lasting memoires at 14 fascinating locations in Copenhagen Old Town. At the ninth stop, on Studiestræde 24, the participants took a look

at the house where the first Danish

International Master, Jens Enevoldsen (1907-1980), and the first Danish Grandmaster Bent Larsen (1935-2010), had lived for a time.”

Mage til referatvrøvl skal man lede længe efter. Hvad jeg fortalte om Studiestræde 24 var, at her lå SKAKHUSET i årene 1947-1998.

Umiddelbart efter kom vi til Studiestræde 13, hvor både Bent Larsen og Jens Enevoldsen boede i nogle år. Det er ikke befordrende for tilliden til historien om skak, at den skrives af én, som i den grad roder med fakta!

Kl. 12.30 – 14.00: Mødets deltagere var efter touren frit stillet til at spise ”ude i byen”, hvor de nu havde lyst. Jeg fulgtes med syv andre til restaurant Mojoe i Gothersgade 26, men da jeg anede, at betjeningen ville tage sin tid, og øjnede en pølsevogn få meter derfra, sagde jeg pænt farvel og på gensyn til de andre og fik snart efter en frokost, som kun kostede 68 kr. – inklusive en kakaomælk!

Derefter gik jeg ad Borgergade og Sølvgade til SKAKKENS HUS, hvor jeg delte min otte sider lange artikel om touren ud til dennes deltagere.

Kl. 14.07 – 15.07: Svenskeren Peter Holmgren holdt et overmåde vidende foredrag med titlen ”Gideon Ståhlberg – den første svenske stormester” på basis af sit megastore værk ”GIDEON STÅHLBERG – An Epoch in Swedish Chess – Volume I: The Musketeer Years 1908-1939”, 2024.

Ståhlberg (født i1908) nåede toppen af sin karriere i halvåret februar-juli 1948, hvor han blev rangeret som nr. 3 i verden, og i 1950 var han blandt de første nogensinde, som FIDE tildelte titlen Stormester.

Han var kendt for sit noget umådeholdne forbrug af alkohol og døde i 1967, kun 59 år gammel.

Straks efter at Holmgren havde sluttet sit foredrag, henvendte jeg mig til ham for at købe den nævnte bog – da jeg kun kunne se et enkelt eksemplar. Sjældent har jeg vel givet 50 EURO så godt ud. Bogen er på 582 sider, en anelse større end A4-format, i et ovenud smukt layout.

Jeg glæder mig som et lille barn til at læse den. Den vil ikke kun blive læst for at øge min viden om spillets teori og historie, men vil også simultant hermed indgå i min fysiske træning – den vejer halvandet kilo!

Kl. 15.07 – 15.30: Kaffepause.

Kl. 15.30 – 16.20: Per Skjoldager holdt et spændende foredrag med titlen "Aron Nimzowitsch og hans betydning for dansk skak", hvad han helt sikkert er den mest kompetente i verden til at tale om, idet han i 2012 fik udgivet mesterværket "Aron Nimzowitsch. On the Road to Chess Mastery, 1886-1924", skrevet sammen med Jørn Erik Nielsen, som døde i 2018.

At Nimzowitsch (1886-1935) fik enorm betydning for det danske skakmiljø, er der intet nyt i – det vidste man allerede i hans samtid, idet han boede i København 1924-1935. Og det blev formelt slået fast i 1945 med Bjørn Nielsens biografi "Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer".

Alligevel bragte Per Skjoldager meget nyt med sit foredrag – på basis af sin forskning om den store teoretiker og stærke mester. Det gjorde Skjoldager så overbevisende, at alle skakelskere med spændt forventning imødeser bind 2 om Nimzowitsch – årene 1924-1935 i Danmark.

Kl. 16.20 – 16.30: Kort kaffepause.

Kl. 16.30 – 17.25: Svenskeren Mattias Johansson holdt et spændende foredrag med titlen "Skak i Skandinavien under 2. Verdenskrig" – et oplagt emne, skulle man mene og samtidig undre sig over, at det ikke er taget under nærmere behandling endnu.

Trods titlen fokuserede Johansson dog mest på Sverige under krigen, f.eks. talte han en del om de to svenske skakspillere og matematikere, Arne Beurling og Åke Lundquist, der knækkede en tysk kode allerede i 1940.

Han talte også om den ret dårlige behandling, som det svenske samfund bød jødiske flygtninge, blandt andre den tysk-jødiske mester Rudolf Spielmann, som måske begik selvmord på grund af sit håbløse liv (den officielle dødsårsag er dog en "blodprop i hjernen").

Efter foredraget udspandt der sig en mindre debat, hvor den svenske professor Henrik Malm Lindberg (forfatter til værket "FIDE PRESIDENT Folke Rogard") forsvarede sit lands behandling af de jødiske flygtninge under krigen med, at Sverige dengang var et meget fattigt land.

Kl. 17.25 – ca. 17.55: Her blev programmet brudt af et ikke annonceret foredrag, hvor den livlige nordmand Øystein Brekke fortalte om den første islandske stormester Fridrik Olafsson (1935-2025) på basis af "The Chess Saga of Fridrik Olafsson", 2021, som han skrev i samarbejde med Olafsson – et foredrag og en bog som på bedste vis dokumenterer Olafssons store betydning for, at Island vel nok er verdens stærkeste skakland set i relation til indbyggertal!

Kl. ca. 17.55 – 18.15: Kaffepause.

Kl. 18.15 – 18.40: Jan Løfberg fortalte om "Den sidste viking: verdensmesterkandidat Bent Larsen", Danmarks første stormester, der fik titlen som 21-årig i 1956 og derefter tilhørte den absolutte verdenselite i en menneskealder.

Foto: Lånt fra selskabets hjemmeside

Jan Løfberg holder foredrag om den sidste viking:
verdensmesterkandidaten Bent Larsen.

Løfberg holdt foredraget på grundlag af sit vældige værk om "vikingen", hvoraf de to første bind er udkommet (på dansk – modsat mødets øvrige bøger, som alle var på engelsk):

- "LARSEN, bind I: 1935-1965"
1110 sider, 2014

Konklusioner

I sit lidet fejlfræ referat af mødet bringer tyskeren Herbert Bastian i det mindste den sande konklusion, at konferencen alt i alt "bidrog med megen ny indsigt og gav mulighed for en frugtbar konversation mellem engagerede skakhistorikere fra det meste af Europa". (KVA: *Der var nu også en canadier, Rod Edwards, til stede!*)

Lad min konklusion for mødet være den, at de skandinaviske, især de danske værter for alvor fik sat Skak-Skandinavien på verdenskortet:

De to nordmænd, Morten Lilleøren og Øystein Brekke, fik fortalt om henholdsvis skakspillet "nordlige rute til Skandinavien" og den islandske stormester Fridrik Olafsson.

Svenskerne Peter Holmgren og Mattias Johansson fik fortalt om henholdsvis Gideon

- "LARSEN, bind II, Verdensmesterdrømme 1966-1972"
1112 sider, 2024

Selvom "Larsen" er et meget almindeligt efternavn, viser det, hvor stor "vikingen" var, at fornavnet "Bent" med rette har kunnet undværes i værkets overordnede titel!

Som dansker kan man kun være tilfreds med, at Løfbergs bøger om Larsen er skrevet på dansk. Og mon ikke LARSEN var så stor, at bøgerne ad åre vil blive oversat til engelsk!?

Kl. ca. 18.40 – 19.00: Frank Hoffmeister afsluttede mødet med en tak til de mange foredragsholdere og med oplysningen om, at Selskabet næste år vil afholde sit internationale møde i Leipzig i anledning af Det tyske Skakforbunds 150-årsjubilæum!

Som en afsluttende understregning af det hyggelige samvær blev der taget et herligt gruppebillede i SKAKKENS HUS' butik!

Ståhlberg og Skak i Skandinavien under 2. Verdenskrig.

Og Claes Løfgren, Per Skjoldager og Jan Løfberg fortalte om henholdsvis Viborg-bogen bog på dansk fra 1773 på basis af F.-A. Philidor, om Aron Nimzowitsch og om Bent Larsen. Endelig fik jeg selv lejlighed til at vise og fortælle om nogle ikoniske steder med relation til skak i det indre København.

Det er kutyme, at den by (og det land), hvori Selskabet afholder sit årsmøde, så vidt muligt får sine skaklige meritter godt omtalt. De danske emner og de fire danske skakhistorikers fortælling om København (Danmark) stod bestemt ikke tilbage for de foregående – stærkt suppleret af fire andre skandinavers indlæg og Michael Negeles indslag om "von der Lasa"!

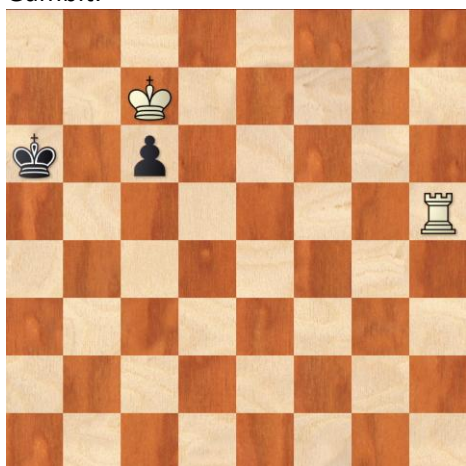
Guidet tour i det indre København den 29. august 2026

Fra H. C. Andersen-statuen i Vest til H. C. Andersen-statuen i Øst – Fra fortidens SKAKHUSET til vore dages SKAKKENS HUS. *Ved guide Kaare Vissing Andersen*

To problemer

Nr. 1. Kaare Vissing Andersen.

Originalopgave tilegnet H. C. Andersen (1805 – 1875) og skakmesteren Severin From (1828 – 1895), manden bag den eventyrlige Froms Gambit.

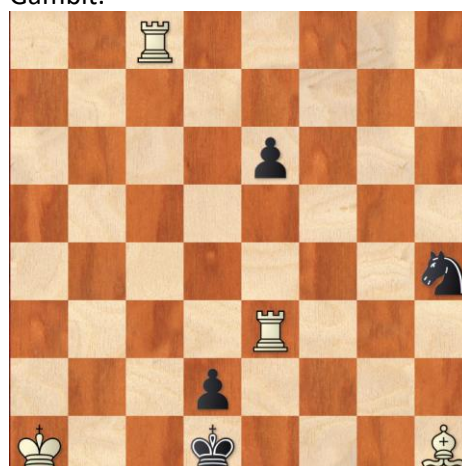
Mat i to træk

C+ 2+2

Løsninger sidst i artiklen

Nr. 2. Kaare Vissing Andersen.

Originalopgave tilegnet H. C. Andersen (1805 – 1875) og skakmesteren Severin From (1828 – 1895), manden bag den eventyrlige Froms Gambit.

Mat i to træk

C+ 4+4

Fjorten ikoniske steder

1. H. C. Andersens statue af Utzon Frank & Henry Luckow-Nielsen på Københavns Rådhusplads

Den 17 år gamle Severin From henvendte sig i foråret 1845 til den da berømte eventyrdigter H. C. Andersen for at få denne til at hjælpe ham med at blive digter.

Se Supplement: Severin Froms brev til H. C. Andersen. Citeret fra Claus Olsen: "Skakspilleren Severin From 1828-95", 1997, side 8-9.

Udvidet TOUR-Program for medlemmerne af Selskabet for Skakhistorie og -litteratur (CHESS HISTORY & LITERATURE SOCIETY) – nærmere bestemt for deltagerne i mødet i København, den 28.-29. august 2026 og deres ledsagere.

– Docendo discimus (Vi lærer ved at undervise – learning by teaching)

Foto: Kaare Vissing Andersen

[H.C. Andersen](#) på [Rådhuspladsen](#), som kigger over på [H.C. Andersen Slottet](#), der i folkemunde kaldes Tivolislottet

2. Industriens Hus

På dette sted havde de to skakforeninger "Industriforeningens Kampklub" og "Industriforeningens Skakklub" i mange år deres første lokaler. Da Københavns Skakforening mistede sine første lokaler i 1870, fik denne også lokaler "her". Dansk Skakproblem Klub blev stiftet "her" i 1932 og havde ligeledes sine lokaler "her" i sine første år. Når "her" er sat i citationstegn, skyldes det, at den nuværende bygning først blev opført i årene 2011-2013.

3. Rådhuspladsen

Når man fra denne plads skuer facaden af det smukke rådhus, ser man øverst til venstre det berømte rådhusur, som samler hele det danske folk, når det med sit klokkespil ringer det nye år ind den 1. januar klokken 0.00 – hvad der bliver transmitteret på flere radio- og tv-kanaler som optakt til nogle traditionelle nytårssange.

Flere meter over den brede indgang til rådhuset i facadens midte ser man den balkon, hvor sportsmænd og -kvinder, som har vundet noget stort internationalt bliver hyldet af en tusindtallig menneskeskare nede på rådhuspladsen:

- 1992: Det danske fodboldlandshold (mænd) efter at have vundet Europamesterskabet
- Det danske håndboldlandshold (mænd) to gange efter at have vundet guld ved OL og fire gange efter at have vundet VM

- Jonas Vingegaard to gange efter at have vundet Tour de France.

Over balkonen ses biskop Absalon (ca. 1128-1201) som en stor, forgyldt relieffigur, udført af billedhuggeren Vilhelm Bissen.

Biskop Absalon er vel nok middelalderens mest berømte dansker, hvad han ud over sine egne meritter kan takke sin samtidige kronikør Saxo Gramaticus for, idet denne skrev det store værk *Gesta Danorum* – afsluttet kort efter Absalons død.

Absalon er især kendt som den store støtte for kongen Valdemar den Store og for at have grundlagt København i 1167, dengang og i mange år efter bare kaldet "Havn" (Latin: Hafnia. English: Harbour).

4. Københavns Rådhus

Den berømte arkitekt Martin Nyrop (1849-1921) tegnede denne meget smukke bygning, som blev indviet i 1905. Særligt er bygningens store hal en nydelse at skue.

Nyrop havde vundet konkurrencen om at være den, som skabte det nye rådhus, foran adskillige kapable arkitekter, blandt andre Ferdinand Meldahl, som man ville komme tilbage til mod slutningen af touren!

Foto: Lånt fra Wikipedia

Københavns rådhus tegnet af [Martin Nyrop](#) og indviet i 1905

5. Jens Olsens Verdensur

Et usædvanligt smukt værk, som er permanent udstillet i Rådhuset. Uret blev tegnet og beregnet af Jens Olsen (1872-1945), som også til at begynde med tog del i urets konstruktion. Imidlertid døde han ti år, før det stod færdigt.

Uret – en verdenssensation – blev sat i gang den 15. september 1955 af kongen, Frederik IX, og Jens Olsens yngste barnebarn, Birgit.

Uret består af 12 værker, som tilsammen har 14.448 dele. Det er mekanisk og må trækkes op en gang om ugen. Det hurtigste tandhjul drejer en omgang på ti sekunder, det langsomste drejer en omgang på 25.753 år! Foruden tiden viser uret måne- og solformørkelse, stjernebilledernes placering og en evighedskalender.

Jens Olsens Verdensur leder os til Historien om Skakuret:

Indtil midten af det 19. århundrede havde man store problemer med skakspillere, som brugte alt for lang (endeløs) tid til at udføre deres træk. I 1850'erne og 1860'erne søgte man at løse problemet med sandglas (timeglas), men de var alt for besværlige og vanskelige at holde øje med.

Det virkelige gennembrud kom i 1883, da Thomas Bright Wilson, Manchester Chess Club (støttet af Joseph Henry Blackburne) opfandt dobbelturet, hvor det ene ur går i gang, når det andet stoppes. Uret blev første gang taget i brug i Turneringen i London 1883 (vundet af J. H. Zukertort). Kort tid efter blev hvert af skakurets to ure forsynet med en faldvinge, så man præcist kunne konstatere, hvornår tiden var gået.

Først i 1970'erne skete der noget virkeligt nyt i udviklingen af skakuret – det digitale skakur – opfundet og bygget af studenten Bruce Cheney – ret primitivt udført, men dog et meget stort fremskridt, som snart og mange gange blev

forbedret af andre og brugt over hele verden – til at begynde med i den internationale topskak.

En særlig bemærkelsesværdig udvikling, som hurtigt vandt bred tilslutning, blev foreslået af den da tidligere verdensmester Bobby Fischer, som i 1989 fik patent på en ny type digitalt skakur, som kunne opsætte eller udsætte tid efter hvert træk. Dette ur blev brugt for første gang i den berømte "uofficielle" VM-match Fischer – Spassky i 1992. Denne opfindelse med "opsparat tid" blev hurtigt populær verden over og brugt i finalen om FIDE's VM i 1998, hvor Karpov vandt over Anand.

KURIØST kan det nævnes, at den østrigske mester Rudolf Spielmann (1883-1942) har skrevet en morsom artikel om skakurets historie. Se [ARBEJDER-SKAK, 1951, nr. 12](#) (december), side 139 og 142 (taget fra det svenske magasin TIDSKRIFT FÖR SCHACK (ukendt datering)). Man kan [GOOGLE](#) det nævnte nummer af ARBEJDER-SKAK via: 1) Danbase Skak + 2) Danbase – Dansk Skak Union + 3) Blade + 4) Dansk Arbejder-Skak-Forbund. (red: Du kan evt. trykke på linket for at se artiklen).

Foto: Kaare Vissing Andersen

[Jens Olsens Verdensur](#) kan ses på [Københavns Rådhus](#), hvor der er gratis adgang i rådhusets åbningstid.

6. Studenterforeningens Hus

Her havde Studenternes Skakklub, stiftet i 1900 sine lokaler. Klubbens mest berømte medlem var **Holger Norman-Hansen** (1899-1984), som scorede 12 points af 15 (80%) ved det første OL, som fandt sted i London 1927, hvormed han bidrog stærkt til den danske sølvmedalje.

At han kun vandt det danske mesterskab en enkelt gang (1939), skyldtes helt sikkert hans civile job. I sine sidste år blev han en legende som en meget stærk skakspiller i en meget høj alder.

Personligt ved KVA: Jeg har spillet mod Norman-Hansen to gange: Med hvid mod ham i min anden Eliteturnering i Hjørring, påsken 1971, tabte jeg meget hurtigt – Og i foråret 1977 spillede jeg som sort remis mod ham i en holdkamp mellem Studenternes Skakklub og Brønshøj Skakforening.

Nu, bare et år før 100-års-jubilæet for Danmarks OL-sølvmedalje og Norman-Hansens store personlige succes på skakspillels verdensscene føler jeg med glæde skakhistoriens vingesus!

Bygningen på hjørnet af H. C. Andersens Boulevard.
Den husede Studenterforeningens Skakklub i årene 1900-1972.

7. Willis Place, Vestervoldgade 21

Den neoklassisistiske ejendom på den nævnte adresse blev opført i 1797-98, efter to små huse var blevet ødelagt under den store brand i København i 1795. I 1870 åbnede Hotel Valdemar i bygningen, men blev lukket igen i 1917. De næste 25 år blev stedet brugt til forskellige formål, indtil Danmarks første "American-style diner" med byens første "soda fontæne" åbnede i 1942 – oprindeligt kaldet Jacks Soda Fontæne.

Sidst i 1940'erne ændrede stedet navn til "The International Soda" og endelig til "Willis Place". Ejeren var da, i 1950'erne og 1960'erne, Willi De Witt, som var en stor skakentusiast og derfor havde et bord med tre skakbrætter i sit etablissement – kun tre fordi Willi også var forretningsmand og vidste, at skakspillere har det med at glemme at nyde (og købe!) mad og drikke, når de er opslugt af spillet! Willis Place var ellers

elsket for sin kaffe, milkshakes og andre eksotiske, amerikanske læskedrikke (man kunne ikke købe alkohol).

Med sit initiativ skabte Willi et populært samlingssted for såvel folk fra medie- og modeverdenen som musikere og skuespillere, blandt andre Klaus Pagh, der var en entusiastisk skakamatør.

Den danske Internationale Mester Svend Hamann husker om den første gang, han besøgte Willis Place, at han spillede mod Klaus Pagh og pludselig så, at skuespilleren kunne sætte ham mat i ét træk. Men Klaus Pagh så det ikke!? Så hvor stærk en skakspiller var Klaus Pagh? Stærk nok til at opnå en klart vundet stilling mod Hamann, som allerede da havde mesterstyrke, men ikke stærk nok til at se en mat i ét træk!

Som kuriosum kan det nævnes, at Willis Place blev brugt i et par scener af den danske krimikomedie "Støvsugerbanden", 1963 – som stedet hvor bossen af en folkepensionistbande, spillet af Johannes Meyer, opholder sig.

Hvorfor her så meget om Willis Place? Fordi stedet blev en magnet for adskillige københavnske skakspillere, som kom der for at spille og analysere skak – særligt ofte kom stormesteren Bent Larsen og den internationale mester Jens Enevoldsen i årene omkring 1960,

hvor de begge boede rundt om hjørnet – i Studiestræde 13.

Willis Place eksisterer ikke mere, men i 1974 blev huset registreret som en af landets bevaringsværdige bygninger.

Se Wikipedia: "[Vester Voldgade 21](#)", Jan Løfberg: "LARSEN", bind 1, 1935 – 1965, 1110, kapitlet "Willis Place", side 663-667, hvor forfatteren fascinerende fortæller om det muntre miljø, som stedet udgjorde – ikke mindst for skakspillere.

8. SKAKHUSET, Studiestræde 24

En unik skakbutik – selv set i verdensperspektiv! Oprettet og ejet af Albert Neess (1947-72), som havde "almindelig klubspillerstyrke". I 1972/73 solgtes forretningen til den ret stærke svenske skakspiller Stellan Persson (1973-98).

Albert Neess (1900-83) førte i en årrække et eventyrligt liv i Det fjerne Østen – først som plantagearbejder i Malaya og fra 1931 som forretningsmand i Singapore, hvor han grundlagde et handelsfirma.

Skakhuset blev oprettet i 1947 af [Albert Neess](#).

Da den japanske hær angreb og bombede Singapore den 8. december 1941 blev hans liv mere farligt end eventyrligt, idet han som bombeekspert i den engelske hær fik til opgave at demontere forsagere eller køre dem væk med lastbil gennem gader med bombekratre og/eller mursten og andre materialer fra sønderbombede bygninger. Da Singapore faldt den 15. februar 1942 var Albert Neess blandt de sidste, som undslap byen med skib.

Ved en odyssey gennem Det fjerne Østens lande og farvande kom Neess via Indien og Europa til England, hvor han i slutningen af 2. Verdenskrig

var "captain" i det berømte engelske regiment "The Buffs".

Efter krigen vendte han tilbage til Danmark, mere præcist København, hvor han skulle finde sig en næringsvej. Det var et stort held, ikke bare for ham selv, men også for landets skakspillere, især dem, der boede i hovedstaden, at det blev en skakbutik!

Indtil da kunne man stort set kun købe skakbøger og andre af spillets artikler pr postordre – nu kunne man gøre det hos en person af kød og blod – fysisk, privat og tillidsfuldt!

Foto: [FS Nyhedsbrevet juli 2024](#)

Personligt ved KVA: Jeg lærte at spille skak elleve år gammel af min storebror i marts 1960. Jeg blev meget interesseret i spillet, men var endnu mere interesseret i at spille fodbold – indtil jeg flækkede min knæskal alvorligt i august 1961. Efter indlæggelse på et hospital i en måned, blev jeg kørt dertil hver anden dag til genoptræning helt frem til jul – først inde i det nye år lærte jeg at cykle igen!

I de fem måneder, august – december 1961 blev jeg inspireret (ikke tvunget) af mit fysiske handicap til at genoptage min interesse for skak, og allerede i november 1961 blev jeg medlem af Brønshøj Arbejder Skakklub. Når jeg nu, 78 år gammel tænker derpå, så var det dengang af meget stor og afgørende værdi for mig, at København helt unikt havde SKAKHUSET: Her købte min bror (betalt af min mor!) f.eks. Max Euwes store åbningsværk (12 bøger oversat til dansk af Harald og Jens Enevoldsen og udgivet i 1940'erne), som jeg fik i julegave af min mor i 1961. Dette værk var da forældet – men kun for mesterspillere, ikke for en begynder i skak! Senere, da jeg havde lært at cykle igen, kørte jeg ofte sammen med min yngre fætter Boye ind til SKAKHUSET for at købe skakbøger, især dem der var skrevet af tidens to største danske skakbogsforfattere, begge mange gange danmarksmestre, Jens Enevoldsen og Bjørn Nielsen (som var død i 1949, men hvis pædagogisk eminente skakbøger levede – og stadigvæk gør det!)

I mange år troede jeg, at Euwe, Enevoldsen, Nielsen og lidt senere Larsen havde været de mest vigtige for den litterære del af min første udvikling som skakspiller, men nu kan jeg se, at det var Albert Neess, for uden hans skakbutik var jeg ikke så let kommet til kendskab og køb af de fire skakmestres betydningsfulde bøger!

Den lille skakbutik blev besøgt af adskillige verdenskendte udlændinge – lad mig her nøjes med at nævne armenieren Tigran Petrosjan og amerikaneren Bobby Fischer. Ikke kun set udefra, men også indvendigt syntes butikken meget

beskeden, men den havde et meget langt baglokale med et væld af bøger og anden skaklitteratur. Derfor fik Albert Neess i en periode næsten dagligt besøg af den myreflottige historiker **Leif C. Schmidt** (1936-2012), da denne arbejdede på sin bog "Dansk Skakkatalog", 1973 – bare et af mange skak-initiativer som Albert Neess støttede!

Da Neess gik på pension, blev butikken overtaget af **Stellan Persson** (1936-2026), der skabte sig en god fortjeneste ved som noget nyt at introducere skakcomputere. Men siden blev hans forretning hårdt ramt, da Dansk Skak Union startede Dansk Skaksalg Aps. Persson havde SKAKHUSET som fysisk butik frem til 1998, hvorefter han fortsatte sin virksomhed udelukkende med online-sale.

Siden 2022 har butikken i Studiestræde 24 heddet "Generalens Hampa" – ejet af musikeren General Knas, som har licens til at sælge hash legalt.

Foto: Kaare Vissing Andersen

Hvor Skakhuset lå i årene 1947-1998, ligger i dag forretningen "Generalens Hampa", hvis indehaver, musikeren General Knas, var så venlig at lade tourens godt 30 deltagere komme indenfor uden for åbningstiden.

Personligt ved KVA: Under forberedelserne til Touren lørdag den 29. august kl. 10.00 – 12.00 ærgrede det mig, at Generalens Hampa først åbnede klokken 12.00 om lørdagen, for jeg ville gerne vise mine ca. 30 følgere forretningens indre, selv om dette nu så helt anderledes ud end i Albert Neess tid.

Men helt usædvanligt heldigt, kom General Knas ud af sin butik, netop som jeg stod på den anden

side af strædet og fortalte om den. Jeg henvendte mig til General Knas, som havde meget travlt, men som endnu mere venligt sagde, at der var en ung ekspedient nede i butikken, og så kunne vi alle alligevel komme ned i butikken, som har haft så utallige besøg af skakspillere lige fra verdensmestre, som skrev autografer og blev fotograferet, til drenge på 11-12 år, som skulle købe deres første skakbøger!

Jeg vil aldrig glemme General Knas for at have givet så mange skakhistorikere den oplevelse!

At anbefale:

Albert Neess:

“Sidste mand fra Singapore”, 240 sider, 1968.

Da Neess fyldte 70 år, hylkede Leif Schmidt ham med to såkaldte initial-opgaver.

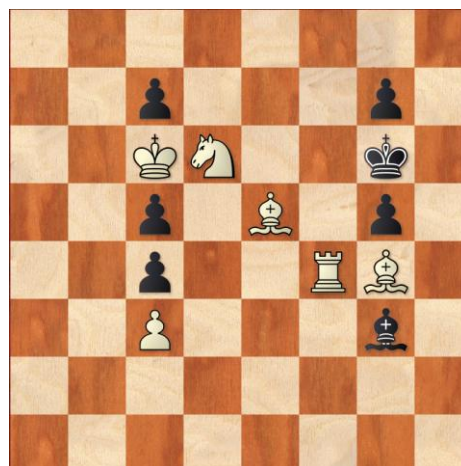
Nr. 3. Leif C. Schmidt,
Brønshøj Skak-Forenings klubblad, november 1970. Tilegnet Albert Neess, 70 år.
Version af Kaare Vissing Andersen, 2026.

Mat i to træk

C+ 7+3

Nr. 4. Leif C. Schmidt,
Brønshøj Skak-Forenings klubblad, november 1970.
Tilegnet Albert Neess, 70 år.

Mat i tre træk

C+ 6+7

Løsninger sidst i artiklen

Vidste du at:

- i [marts 1923](#) bliver [Holger](#) inviteret til at deltage en [international mesterturnering](#) i [København](#), som arrangeres af [Industriens Kampklub](#)
- desværre må [Holger](#) takke nej til turneringen grundet [militærtjeneste](#)
- [turneringen](#) havde blandt andet deltagelse af:
 - [Aaron Nimzowitsch](#) – vinder med 8 point
 - [Dr. Tartakower](#) – delt 2. plads med 6 point
 - [Sämisch](#) – ligeledes delt 2. plads med 6 point

9. Studiestræde 13

Denne ejendom blev ligesom huset i Vester Voldgade 21 opført i 1798 efter den store brand i København i 1795.

Den blev bygget af tømrermester Niels Zimmer med tre etager og en kælder. Den blev fredet i 1959 – måske fordi den husede to meget berømte skakmestre!?

Ja, for her boede Danmarks første IM, **Jens Enevoldsen** (1907-80), som vandt DM fem gange, på den øverste etage, og her boede landets første GM, **Bent Larsen** (1935-2010), som vandt DM seks gange, på 1. sal til venstre.

Studiestræde 13, hvor både Jens Enevoldsen og Bent Larsen har boet.

Jens Enevoldsen fik IM-titlen efter at have vundet en match med $3\frac{1}{2} - 2\frac{1}{2}$ over den berømte Savielly Tartakower i 1949. Bent Larsen fik GM-titlen efter sin fænomenale score på 14 point af 18 på 1. bræt ved OL i Moskva 1956.

Personligt ved KVA: Desangående fik jeg overfor huset i Studiestræde 13 lejlighed til at fortælle, hvad eller rettere hvem der bidrog til at Bent Larsen fik den flotte titel: "Under en togrejse mellem to holdmatcher i Jaroslavl og Moskva i 1981 sad jeg ved siden af Mihail Botvinniks gode ven Jakov Rochlin, som fortalte mig, at Botvinnik som var heldig med at få remis mod Bent Larsen ved OL 1956 personligt sørgede for, at han fik GM-titlen umiddelbart efter afslutningen på turneringen." Denne historie – som måske hermed blev fortalt for første gang til et større publikum – morede tilhørerne gevaldigt!

Det gjorde det også, da **Claes Løfgren** fik lejlighed til at fortælle om sit besøg hos Jens Enevoldsen i huset. Det skete sammen med de to skaksamlere Leif C. Schmidt og B. B. Jensen – vist nok i efteråret 1974. De tre gæster havde netop stiftet

Dansk Skakbibliofil Forening, hvis tidsskrift den unge Claes skulle redigere. Efter en indledning herom fortsatte Løfgren sin beretning om besøget hos Mester Jens:

"Så vidt jeg husker, boede Jens Enevoldsen helt oppe på tagetagen, og jeg fik lejlighed til at se hans samling, som var dybt imponerende! Der kom øl på bordet, og Jens forhørte sig om mine kompetencer som redaktør. De var i sandhedens interesse yderst begrænsede – bortset fra interessen for emnet kunne jeg kun prale af at have redigeret "Brøndbyskakken" i et par år. Jeg blev dog accepteret, da Leif og B. B. sagde god for mig, og efter at have betalt(!) for vores øl, tog vi afsked."

At gæsterne måtte betale for deres øl, siger lidt om Mester Jens – eller måske snarere, at hans økonomi ikke var helt suveræn. Man må dog også forstå, at han, som den spændende person han var, formentlig har haft mange besøgende, og så kunne for megen gæstfrihed snart blive en dyr affære.

Jens Enevoldsen er utvivlsomt den bedste danske skakskribent nogensinde – hårdtarbejdende med bøger og artikler af stor litterær værdi – han kunne være stærkt provokerende, men var aldrig kedelig, og han portrætterede næsten altid sine kolleger med et varmt og kærligt hjerte uden at blive klam, hvad der lå ham fjernt. Men vé dem, han havde set sig sur på.

Han skrev et utal af lærebøger, især om slutspil. I 1952 kom hans mesterværk, "Tredive år ved skakbrættet" – hans memoirer frem til og med det første år af 2. Verdenskrig – med en række særdeles veloplagte og værdifulde portrætter af mestre som Aron Nimzowitsch, Erik Andersen, Holger Norman-Hansen og Christian Poulsen. Og i midten af 1960'erne kom hans "Verdens bedste skak" i 2 bind. Mere underholdende kan skakspillets historie ikke skrives! Også som skakjournalist var han formidabel.

Bent Larsen var som skakskribent ikke lige så hårdtarbejdende som Enevoldsen – i hvert fald ikke hvad bøger angår.

Personligt ved KVA: Under et møde spurgte jeg engang Larsen, om han var ved at skrive en bog. Han svarede muntert: "Nej, for det er så besværligt at skrive bøger!" Dette svar harmonerer godt med hans bogproduktion, som mest består af hæfter og små bøger – til gengæld har han skrevet mange af dem.

Så vidt jeg ved har hans mest krævende bog at skrive været "50 udvalgte partier 1948-69", 1969 – men en sådan bog kræver ingen videre disposition for at få hold på vanskelige sammenhænge, men "blot" at skrive om og bringe parti efter parti – hvoraf en stor del af arbejdet måske allerede er gjort ved offentliggørelse i aviser og tidsskrifter. Dermed

ikke være sagt, at Larsen kun skrev lidt om skak (set i forhold til hans store betydning) – tværtimod er han sandsynligvis den dansker, som har skrevet mest om skak! Hans berømmelse gav ham nemlig mulighed for det!

I mange år havde han en daglig spalte i EKSTRA BLADET, hvor han viste sine evner for at kunne skrive om skak for alle. Da han valgte at stoppe, blev spalten ikke fortsat af nogen anden skakskribent – for avisen bragte den kun på grund af hans store navn!

I SKAKBLADET, hvis læsere var mere kræsne, bragte Larsen en mængde dybe analyser og andet mere krævende stof.

Kort sagt demonstrerede Bent Larsen med sine mange artikler i EKSTRA BLADET og SKAKBLADET samt adskillige andre aviser og magasiner sin enorme spændvidde – fra det folkelige til det intellektuelle. Larsen var et fænomen!

At anbefale:

- **Eric Brøndum** (Dansk: Eric Brøndum): **"Bent Larsen – the Fighter", 171 sider på engelsk, 1978.**
På en måde fortsættelsen af Larsens egen bog med partier fra årene 1948-69. Brøndum (Brøndum) bringer 45 partier fra perioden 1970-77 (og 30 fra årene inden).
- **Jan Løfberg: "LARSEN", bind I, 1935-1965, 1110 sider! 2014.**
- **Jan Løfberg: "LARSEN", bind II, Verdensmesterdrømme 1966-1972, 1112 sider! 2024.**

Skakentusiaster venter spændt på det tredje og sidste bind i Løfberg's store værk!

10. A: Latinerkvarteret

B: Monumentet for Reformationen 1536

C: Københavns Retsbygning og Jyske Lov 1241

D: Vor Frue Kirke (Københavns Domkirke) med statuer af Jesus og de tolv apostle udført af billedhuggeren Bertel Thorvaldsen (1770-1844)

E: Frue Plads

F: Københavns Universitet grundlagt 1479, Skandinaviens ældste universitet efter det i Uppsala, Sverige

G: Metropolitanskolen grundlagt i 1209 (!) af Peder Sunesen. Skolen blev herostratisk berømt for sine læreres alt for voldelige disciplin, som forfatteren Hans Scherfig (1905-79) beskriver mesterligt med bitter satire i sin roman "Det forsømte forår", 1940, filmatiseret i 1993.

Personligt ved KVA: For at kunne begynde 2. del af historiestudiet på Københavns Universitet skulle man i min tid have bestået den såkaldte mellemstore prøve i latin. Undervisningen og eksamenen fandt sted i denne bygning. Jeg har aldrig før lært noget så hurtigt – og glemt det lige så hurtigt bagefter! Den beretning grinede et par af mine tilhørere genkendende af!

H: Jorcks Passage. Dette overdækkede lille stræde, Danmarks ældste gågade, har fået sit navn efter forretningsmanden Reinholdt W. Jorck.

Det forbinder Latiner-kvarteret med butiksgaden "Strøget" – og passeres derfor af tusindvis af turister og indbyggere hver dag. En af passagens butikker, "Games", byder på et stort udvalg af brætspil, selskabsspil og puslespil samt minsandten også nogle få skakspil!?

11. Strøget med Vimmelskiftet 32

Med ordet "strøg" tænker man på et nabolag og/eller en kæde af forretninger. Den 1,1 km lange gade "Strøget" med sine mange butikker, må betragtes som Københavns livgivende aorta – især siden den blev gågade i 1962.

Den består af en række gamle gader, blandt andet

Vimmelskiftet, hvor

Kjøbenhavns Skakforening fik sine første lokaler i nr. 32 efter at være stiftet for anden gang den 24. oktober 1865.

Frøken Ida Grandjean ejede stedet, så da hun døde i 1870, måtte foreningen finde et andet sted at spille skak – og det blev Industriens Hus, som blev omtalt allerede under Tourens 2. sted.

Foto: Kaare Vissing Andersen

Vimmelskiftet 32 på [Strøget](#). Her havde den i 1865 genstiftede Københavns Skakforening lokaler (dog i en anden bygning), indtil stedets indehaver, frøken Ida Granjean døde i 1870.

Kjøbenhavns Skakforening blev stiftet på initiativ af Severin From, Govert Nielsen og Balduin Sørensen. **Severin From** (1828-95) blev ikke kun foreningens første formand – han var også helt klart dens stærkeste skakspiller! **Claus Olsen** har portrætteret ham dygtigt i det allerede under sted 1 nævnte hæfte, som dog også her fortjener særlig opmærksomhed:

Absolut at anbefale:

Claus Olsen: "Skakspilleren Severin From 1828-95", 52 sider, 1997.

Her kan man ikke kun se nogle af Severin Froms pragtfulde partier, især med Froms Gambit, men

også læse hans henvendelse som 17-årig til den da verdensberømte eventyrdigter H. C. Andersen i 1845!

At anbefale:

Hartvig Nielsen: "SKAK i tusind år", 157 sider, 1965. Til trods for titlen handler bogen næsten udelukkende om Københavns Skakforenings første 50 år.

At anbefale:

At google magasinet Nordisk Skaktidende", udgivet 1873-81.

12. Rundetårn og Peter den Store

Tårnet blev bygget af Christian IV i midten af det 17. århundrede for at fremme astronomien – det stod færdigt i 1642.

Den russiske tsar Peter den Store (1672-1725) besøgte toppen af tårnet i 1716 – ridende i sneglegangen derop til på en hest – med sin hustru, tsarina Katharina, efter sig i hestevogn.

Peter den Store var en meget entusiastisk skakspiller, som altid havde et skakspil med sig på sine rejser og kampagner – og altid ledsaget af en eller to personer, som han kunne spille mod, så han kunne vedligeholde sin "strategiske sans" under sine krigerfærd.

Hans store interesse i skak bidrog stærkt til udbredelsen af spillet i Rusland – og et skakspil er sågar opkaldt efter ham.

Foto: Redaktøren

Rundetårn midt i København blev bygget af Christian IV, som Peter den Store besøgte

13. H. C. Andersens statue af August Saabye i Kongens Have

Vi er nu vendt tilbage til H. C. Andersen, men et andet sted, end hvor vi begyndte. Vi ser her an anden statue af eventyrdigteren, skabt af billedhuggeren August Saabye, som dog ikke her har vores primære interesse – Det har derimod manden bag idéen til statuen, den berømte arkitekt **Ferdinand Meldahl** (1827-1908), som blev kort nævnt under begyndelsen af Touren. Han var godt tyve år yngre end digteren, men de to havde et nært venskab, ikke mindst på grund af deres fælles interesse i skak!

I H. C. Andersens dagbog, december 1860, kan man læse om deres venskab i "Middag hos Meldahl". I vinteren 1860-61 mødtes de i den skandinaviske kunstnerkoloni i Rom, og de mødtes jævnligt forskellige steder i Danmark – blandt andet for at spille skak.

I starten af 1860'erne havde Andersen allerede været verdensberømt i mange år, men Meldahl var også berømt – som arkitekten bag det nye Frederiksborg Slot efter det gamle slots ødelæggende brand i 1859. Senere tegnede Meldahl den imponerende Frederiks Kirken populært kaldet Marmorkirken, som blev indviet i 1894.

I 1874 foreslog Meldahl opførelsen af et monument for sin ven H. C. Andersen i Kongens Have i anledning af digterens 70-årsfødselsdag året efter.

I nogle få af H. C. Andersens eventyr og andre fortællinger nævner han "skak", eksempelvis i "Portnerens Søn", 1866, hvor det i slutningen hedder om portnerens søn, der var blevet professor som voksen:

"Professoren kom. Så måtte han jo indbydes, og han blev indbudt og kom, og var igen charmant, kunne endogså spille skak."

Se, det er jo et citat, der må fryde enhver skakspiller!

Foto: Lånt fra Wikipedia

[H.C. Andersen](#) statuen i [Kongens have](#), man ser for sig, at [H. C. Andersen](#) er ved at fortælle en historie.

Ideen fik [Ferdinand Meldahl](#)

Se Supplement nr. 2 til artiklen "Guidet Tour i Det indre København den 29. August 2026: Skakspillerne Ferdinand Meldahl og H. C. Andersen

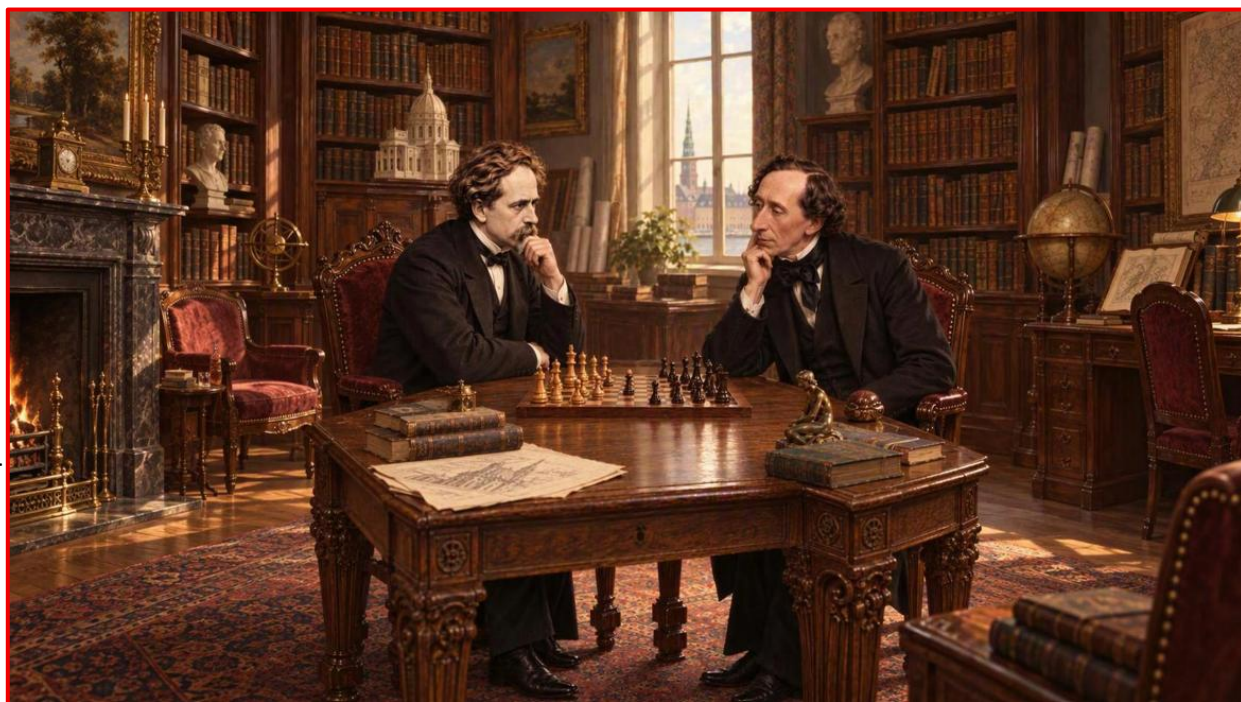

Foto: Skabt med Copilot

Arkitekten [Ferdinand Meldahl](#) (t.v.) spillede ofte skak mod [H. C. Andersen](#)

14. SKAKKENS HUS i Sølvgade

Et nyt center med undervisning i skak af især børn og unge, men alle er velkommen til at spille skak i dette nye friske initiativ!

Løsning på opgaverne

For de to første opgavers vedkommende bringes løsningerne delvist på engelsk, fordi de oprindeligt var møntet på dette sprog ved at spille på ligheden mellem Severins efternavn og det engelske ord for "fra". Det må være op til læserne selv at finde ud af, hvorfor nogle af bogstaverne og ordene er fremhævet.

Nr. 1: Løsning: 1. Rook **From** H5 til C5!

Træktvang! 1... Ka7. 2. Rook **From** C5 til A5#. **H. C. Andersen** blev født 2/4-1805. **Severin From** blev født 8/4-1828.

Nr. 2: Forførelser: 1. Rxe6?/Re5? 2. Kng2!

Løsning: 1. Bishop **From** H1 til C6! Sort kan ikke imødegå truslen: 2. Bishop **From** C6 til A4#. **H. C. Andersen** blev født 2/4-1805. **Severin From** blev født 8/4-1828.

Nr. 3: I 1970 var Leif C. Schmidt ny som problemkomponist, og hans oprindelige #2-opgave var biløselig, hvilket ikke er godt. Jeg har derfor skabt en version, som kun har én **løsning**: **1. Da8!** Truer **2. Dxe4#** som sort ikke kan forhindre. Nøgletrækket (hvids første træk) tager feltet d5 fra den sorte konge uden at give denne et andet flugtfelt, hvorfor versionen også kan kritiseres – men dog med den klare forbedring, at der kun er én løsning. Leif C. Schmidt blev siden en yderst kompetent komponist.

Nr. 4: Løsning: 1. Tf8! Truer 2. Lf5+ fulgt af 3. Th8#. **1... Kh6 2. Th8+** (Ikke 2. Lf5? g4!) **2... Kg6 3. Lf5#** eller **3. Lh5#** – en dual, ikke så æstetisk smuk, men tilladeligt **1... Kh7 2. Lf5+ g6 3. Th8#** (for nu dækker løberen på e5 feltet h8).

Foto: Claes Løfgren

Fra venstre ser vi: Toni Prezioso, Francois Zutter, Mattias Johansson, Claes Løfgren, Kaare Vissing Andersen, Georges Bertola, Herbert Bastian, Rod Edwards, Peter Holmgren, Guy van Habberney, Denis Teyssou, Frank Hoffmeister, Madame Jung, Gero Jung, Michael Negele, Øystein Brekke, Henri Serruys, Dominique Thimognier.

Supplement nr. 1 til artiklen "Guidet Tour i Det indre København den 29. august 2026": Severin Froms to breve til H. C. Andersen i 1845 *Ved Kaare Vissing Andersen*

Skakmesteren Severin From og Digteren H. C. Andersen

Det er skakhistorikeren **Claus Olsens** store fortjeneste, at han i sit lille hæfte (52 sider) "Skakspilleren Severin From 1828-95", 1997, har gjort opmærksom på, at den i 1845 kun 17-årige Severin From (født 18. april 1828) henvendte sig til den da allerede verdensberømte digter H. C. Andersen for – i tidens ånd – at bede ham om at hjælpe Severin med at blive digter!

For mit eget vedkommende blev det en af de mest betydelige øjenåbnere, hvad angår

skakspillet Danmarkshistorie: At den da verdensberømte danske eventyrdigter havde en relation til skakspillet, om end dette ikke eksplicit kom til udtryk i de to breve, som Severin sendte til Andersen, men først en snes år senere.

Idet jeg på det varmeste anbefaler Claus Olsens hæfte, som burde genudgives i den mere dyre layout, som indholdet fortjener, tillader jeg mig at citere fra det – og giver *Claus Olsen (CO)* – og *Severin From (SF)* ordet:

CO: Digteriske ambitioner

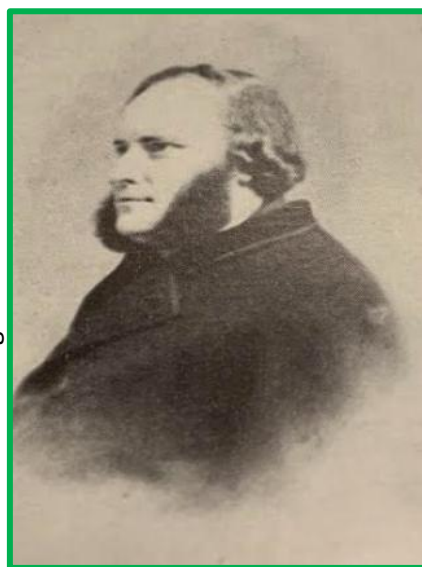
Hidtil har oplysningerne været summariske, men om Severins udvikling i de følgende år kan der gives et fyldigere billede, endda med hans egne ord. Han blev meget læsende, sugede den da blomstrende litterære danske romantik til sig og fik ambitioner om selv at blive digter.

Særlig H. C. Andersen gjorde indtryk og da den 17-årige Severin i maj 1845 var i København, måske sammen med (KVA: Pastor) Bindesbøll, opøgte han Andersen. Her var han ikke for godt skåret for tungebåndet og har siden besluttet sig til at nedskrive sine tanker i et brev, der er dateret 31. maj.

Skriften viser, at han havde rutine i at skrive, velformuleret og ordrig var han også, det fylder 11 sider (fodnote: CB = Collinske Brevsamling i Det kongelige Biblioteks håndskriftsamling VII. Mine rettelser og tilføjelser er i dette og de følgende

breve sat i skarp parentes. Et par særligt rørstrømske afsnit er ikke medtaget.

Kilde: Kaare Vissing Andersen

Severin From

8. april 1828 – 6. maj 1895

KVA: Jeg har dertil yderligere udeladt nogle afsnit, som var for højtravende, og foretaget en generel forkortelse af især det meget lang første brev): (SF):

Til Digteren Andersen!

Efter Deres kjerlige Raad har jeg talt med Hr Pastor Bindsbøll og bedt ham om hans Bistand for at naae Maalet for mit høieste Ønske. Men da han ikke kjender mig uden fra min Skolegang, som en ret flittig Elev, og da jeg aldrig tilforn har havt Mod til at vise ham mine smaa Frembringelser førend nu da jeg overleverede ham det Digt som Forfatteren til "Moder jeg er træt nu vil jeg sove" (CO: fodnote: dvs. Andersen. Ordene er første linie af digtet "Det døende barn" (1825)), nævnede som smukt, som naturligt tegnet, torde han ikke love mig Noget, førend han i det Mindste havde faaet flere Beviser paa mit Talent for Digtekunsten, thi de almindelige Evner til Studeringerne var alt for lidt til at anbefale Én, der aldeles Intet havde – Han haabede maaskee i dag at at tale med Dem hos Hr Collin. – O! da vil vist han som aldrig kjendte mig, men med hvis Aand jeg længe var fortrolig; Ham der første Gang han hørte mig stamme mit Ønske frem, talede venligt til mig og – trykkede min Haand. – Han vil nu vist med Varme tale min Sag. –

Tilgiv at jeg saa lige frem taler til Dem, og tilgiv ligeledes at jeg her en Stund opholder Dem med at gjøre Dem bekendt med det, som min Tunge desværre manglede Ord til at udsige, da jeg talede med Dem. – Her sidder jeg ene, her bevæge sig Tankens Strøm med frit Løb, her kan jeg kaste mine Tanker paa Papiret, men naar jeg træder frem, da forstummer min Tunge, da er det mig umuligt at tolke mine Følelser. Jeg vil da her gribe Lejligheden til at gjøre Dem fortrolig med hvem jeg er og hvad der mest har bidraget til at give mig Sands eller maaskee kun Kjerlighed til den Kunst der forener Mennesket med Guddommen. – dog vil jeg ikke trætte Dem med smaae Historier fra min Barndom, men kun bemærke, at mine forældre var ere fattige og

havde saaledes kun Raad til at sætte mig i Nakskov Borger Skole, hvori jeg gik fra mit 7½ Aar til min Confirmation.

I denne Skole lærte jeg hvad jeg kunde, saa at jeg blev udmærket til et lille Præmie, der bestod i en eller anden lille Bog efter hver af de sidste fem Skoleexaminer jeg bivaanede – Charactererne jeg erholdt paa de sidste fire er jeg saa fri at vedlægge – Men at disse Kundskaber der bleve bibragte mig paa denne Skole vare meget ubetydelige imod dem jeg selv efter den Tid har kunnet forskaffe mig indser jeg nu.

I min Skolegang og næsten et halvt Aar efter vidste jeg endnu ikke hvad Poesie var. – Jeg troede at den der bedst kunde rime, var bedst Poet. Tak Gud! At du aabnede min Sjæls Øjne for den Helligdom, som ene formaaer at vise et svagt Billede af din Almagt, Viisdom og Herlighed. – Ja mine Øjne bleve aabne paa en Maade som vil forundre Dem; paa en Maade som vist vilde have slukt den Gnist af Digterild hos enhver Anden. – Jeg havde nemlig efter min Confirmation endnu ingen bestemt Plads og fandt saaledes Leilighed til at læse nogle Bøger, og af en Hændelse faldt flere gode Digterværker mig i Hænderne, blandt andre Oehlenschlägers Sokrates. – Endnu kjendte jeg rigtig nok ikke Oehlenschläger, havde aldrig hørt hans Navn før, jeg vidste ikke han var blevet bekrandset om hans Tinding med Laurbær (CO: fodnote: Oehlenschläger (1779-1850) blev laurbærkranset som Nordens Digterkonge i Lunds domkirke 1829. Tragedien Sokrates udkom 1836.), og dog syntes jeg det nævnte Digt tillige med flere andre Værker af ham vare saa udmærkede. – Dog jeg kunde endnu ikke falde paa at han var Poet, da der vare ingen Riim i Enden paa de Værker jeg læste af ham.

KVA: Herefter skriver den unge Severin videre i samme omstændelige, vidtløftige og højtravende stil om de danske forfattere, han har læst og fortsætter så:

... men da jeg læste Andersen, da jeg læste Deres Improvisatoren, Deres Kun en Spillemand, nød jeg noget, som jeg aldrig før kjendte, noget som jeg ingensinde havde mødt hos Andre. – Det var saa naturligt, jeg forstod hvert et Træk, hver Skildring. – Det var som jeg selv levede det, og jeg følte virkelig Aandslægtskab med Deres lille Christian (CO: fodnote: H. C. Andersens romaner "Improvisatoren" og "Kun en Spillemand" udkom hhv. 1835 og 1837. Christian er den fattige hovedperson i sidstnævnte, et musikalsk talent, måske et geni, der imidlertid går til grunde). En Del af hans Lidelser følte jeg selv. Som han var jeg ganske ene, som han havde jeg Ingen jeg kunde klage mig for, og Ingen der kunde drage mig frem

til en bedre Stilling. I hans Character var der saa meget jeg selv kjendte. –

.....

Alle de Værker jeg læste af Dem blev mig en Helligdom. – var Oehlenschläger størst i sin Green af Poesien, da var De den største i Deres. Deres Værker var Deres egne helligste Følelser De havde udaandet for Menneskene, og enhver Kritiker som angreb Dem, ansaae jeg for formastelig, der ingen Ærbødighed havde for det skjønneste Mennesket besidder. –

Jeg kunde ikke vedblive at være hos mine Forældre, som ikke kunde tjene Brødet til dem selv. –

KVA: Efter at have skrevet mere om sine genvordigheder, formodentligt endda så "rørstrømsk", at Claus Olsen udelukker noget af det, fortsatte den lidende Severin:

Jeg bad til Gud, og min Tanke faldt da paa Christians Digter, han vilde vist ikke støde en Stakkel bort, der saa meget lignede hans eget Aandsfoster. Men han er kun Digter, han har vel Intet til overs til dig, tænkte jeg; hvem vil da stille din Hunger, hvem vil da bedække dit Legeme med Klæder. ... (KVA: Min udeladelse) Saaledes ilede jeg til Dem – til Dem, som før De kjendte mig talede venligt til mig. –

Naar jeg nu kaster et Blik tilbage paa de sidste 1½ Aar, maae jeg ansee den Tid for den vigtigste jeg har levet. I den Tid har jeg nydt mine saligste

Glæder, men ogsaa føelt mine største Sorger. – Af hvert et Digterværk jeg læste nød jeg jo en Glæde jeg ikke før kjendte, men netop denne Læsning var Grund til Sorger.

Af min Fader maatte jeg ofte høre jeg bestilte ikke Andet end læse Comedier og Historier, men han havde Grund til at sige det. Jeg bestilte kun lidt for at forskaffe mig mit Ophold, og det jeg bestilte kjendte han ikke, havde han ingen Sands for. Af næsten alle Andre maatte jeg høre at jeg intet vilde være, men kun gaae hjemme og drive.

KVA: Derefter skriver Severin om sin ensomhed og fortsætter:

I Løbet af sidste Aar er ogsaa de faa smaae Digte bleven til af hvilke De allerede har hædret et med at læse det. – To andre vil jeg vedlægge, hvoraf det ene, "Qvad ved Danmarks Gravhøi" hører til Sværmerier, men er dog forfattet i en begejstret Stemning.

Og nu vil jeg kun bede Dem om, dersom jeg skulde tage feil, dersom jeg ikke lignede Christian, men derimod et andet af Deres Billeder, nemlig den stakkels Skuespiller der af sit ganske Hjerte elskede Kunsten men havde ingen Evner til at udføre den; dersom jeg lignede ham, o, spar mig da ikke men sig mig det strax. – Men skulde De

*finde meer end almindelig Ungdomssværmerie
deri, skulde De finde Poesie deri: O! tænk da paa
ham som her har udgydt en lille Deel af sine
Følelser for Dem, tænk da paa ham som her med*

*Beundring og ærbødig Kjerlighed tegner sig Deres
Severin From*

Kjøbenhavn den 31. Mai 1845

CO: Hvad Severin fik ud af dette brev ses af yderligere to breve, som han skrev den 19. juni, da han atter var hjemme i Nakskov. Da er han højt oppe. Først yderligere et brev til H. C. Andersen (fodnote: I brevsamlingen NKS 2315.4 i Det kongelige Biblioteks håndskriftsamling.):

Nakskov, den 19. juni 1845

Venlige Digter!

..... (KVA: Efter en højtravende indledning fortsætter Severin):

Og denne Lod er Deres. – (KVA: At eje den sjældne "lod" at have en harpe med en renere og skønnere klang, end det er de fleste beskåret.) O, store skønne Tanke! Maaske den ogsaa bliver min. – Og paa den Vei der fører til dette Maal, var De, næst Gud, min første Fører. – (KVA: Og efter at have skrevet om sin modgang): ... da raabte jeg: Hjælp mig! – Og venligt tog De mig ved Haanden, viste mig en Vei, og sagde: paa denne Vei er de færreste Torne, igjennem den naar man sikkrest Maalet. – og der var kun faa Torne paa Veien, og med den større Førers, Guds Hjælp haaber jeg at naae den skønne Blomsterhave. Saaledes kan jeg bedst udtrykke hvad De var for mig, saavel før som efterat jeg havde udtømt mit Hjerte for Dem og hvad De stedse vil blive.

Den Morgen jeg skulde have min Skjæbne at vide af Deres Mund, bankede mit Hjerte saa heftigt og mine Skridt vaklede, da jeg ilede til det Sted hvor De boede, og da jeg hørte De var reist bort – blev jeg som forstemt; men snart opflammedes dog Haabet igjen da jeg hørte De havde efterladt et Brev til mig. – Jeg mere fløi end gik hen til det Sted, hvor jeg kunde aabne det og hvor henrykt blev jeg ikke, da jeg saa Deres venlige Brev, det store Haab De gav mig, og den Vei De viste mig.

Det var jo til den samme, der havde været Dem en Fader, og han skuffede ikke Deres Haab. – Han

var god og velsignet, han taledes saa venligt til mig, og var strax rede til at hjælpe mig. – Af ham har De viist faaet at vide hvad der blev min Deel, nemlig en Hjælp af 100 rbd (CO: fodnote: rbd = rigsbankdaler) om Aaret og privat Undervisning i Nakskov, for hvilket Pastor Bindesbøll lovede at sørge.

Og til denne venlige Olding viste De mig, med hvis Hjælp jeg vist vil naae Maalet. – Modtag da min inderligste Tak, min Fører! fordi De kom mig imøde, det var (?)straaler (CO: fodnote: Noget af ordet bortrevet. (KVA: kan være forstavelsen "sol"!)) i mit Livs Marts, og modtag min Tak for den Gave De lagde inden i Deres Brev, af Dem kunde jeg nok modtage en slig Gave. (KVA: Hvilken gave, der er tale om, kommer hverken Severin From eller Claus Olsen ind på) – Da Theater Saisonen var ophørt anskaffede jeg mig derfor Deres tre sidste Samlinger af Æventyr, hvilke som alle Deres andre Værker jeg har læst, har været mig en skøn Aandsnydelse. De skal engang staae blandt Deres andre Værker i min Reol, men dertil bliver desværre vist længe. –

De viste da jeg bad om Deres Hjælp, at Hjertets sande Sprog var Dem kjærest, og derfor vil De ogsaa med Venlighed modtage disse Udbrud af et Hjerte, der elsker Dem. –

Et venligt Ord fra Dem vilde være mig en styrkende Læskedrik. –

Deres taknemmelige og kjerlige Severin From

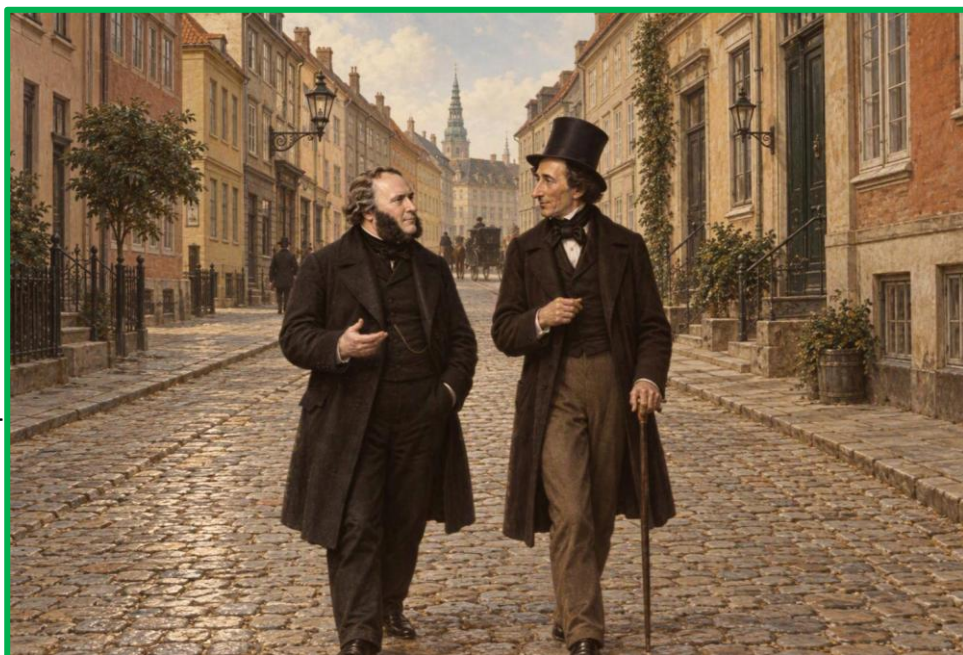

CO: Andersen, som skulle rejse den følgende dag, kunne ikke finde på andet end at henvise til sin egen velgører Jonas Collin (1776-1861) (fodnote: Brev fra Andersen til Collin dateret Nysø d. 2. juni: "Bliv ikke vred at jeg, ved Afreisen sendte Dem det unge Menneske, som tyede til mig og hvem jeg ikke kjender, men jeg vidste øjeblikkelig intet andet end sende Dem hans Brev og lade ham selv komme til Dem. Bindsbøll, der har, troer jeg været hans Lærer, giver vel de bedste Oplysninger ... ". H. C. Andersens Brevveksling med Jonas Collin den ældre og andre Medlemmer af det collinske Hus, bd. 1, Kbh. 1945, s. 261.)

KVA: I en række breve 1845-46 til Jonas Collin takker Severin for den ydede hjælp, men tigger samtidig om mere begrundet med hans meget usle økonomiske kår. Det vil her føre for vidt at komme nærmere ind på det. Claus Olsen gør det fremragende i sit hæfte. Her skal blot siges, at en *ordets digter* blev Severin From ikke, men han fik en god og solid økonomisk civil karriere afsluttet med en stilling som inspektør ved Christianshavns Straffeanstalt – og digter blev han alligevel – som Danmarks bedste skakspiller i sidste halvdel af 1800-tallet med et væld af skønne, eventyrlige partier – blev han *en skakspillets digter*!

Og ingen tvivl om, at de to, H. C. Andersen og Severin From, sås jævnligt i det dengang (1845-75) ret lille og menneskenære København.

Foto: Skabt med Copilot

Vi kan forestille os, at Severin From (t.v.) og H. C. Andersen ofte mødte hinanden på gaderne i København.

Vidste du at:

- i perioden fra [23. juli](#) – [4. august 1923](#) deltager [Holger](#) i en [international turnering](#) i [Scheveningen](#), som eneste dansker
- turneringen bestod af 10 hollændere, som spillede mod 10 udvalgte ikke hollændere
- [Holger](#) fik 5½ point af 10 mulige
- [han](#) spiller blandt andet remis mod den senere [verdensmester Max Euwe](#), [1935 - 1937](#)

Supplement nr. 2 til artiklen "Guidet Tour i Det indre København den 29. august 2026": Skakspillerne Ferdinand Meldahl og H. C. Andersen - ved Kaare Vissing Andersen

Arkitekten Ferdinand Meldahl og Digteren H. C. Andersen

Den vel nok bedst kendte historie om H. C.

Andersen og skak stammer fra hans sene år, hvor han tit fik besøg af den 22 år yngre og allerede da kendte arkitekt *Ferdinand Meldahl* (16/3-1827 – 3/2-1908). Under deres "ugentlige te-selskaber i det mørke atelier" spillede de ofte skak. Når H. C. Andersen kom i knibe i spillet, havde han det med at udbryde: "*Come si fa?*" (Hvad skal man gøre?)

(KVA: Minder mig om, at det i mine unge år i Brønshøj Skakforening i tiden omkring 1970 ofte morede mig at høre på min gamle klubkammerat A. K. Andersen (1898-1976). Han var tidligere mesterklasespiller, men var da ophørt med at spille turneringsskak. Han hyggede sig dog med at spille "løse" partier – hvorunder han gerne gemytligt udbrød "Hvad gør nu en klog?")

*

Skakspillet optræder af og til i digterens fortællinger, men ikke meget. Angående en omtale af "skak" fremhæves gerne hans fortælling *Portnerens Søn*, som er fra **1866**, og der nævnes "skak" kun en enkelt gang! Hvad der i øvrigt gør *Portnerens Søn* særlig interessant er, at historiens hovedperson og helt, drengen Georg,

der vokser op i samfundets underklasse, men grundet flid og talent ender højt på strå, formentlig er inspireret af den karriere, som Andersens skakven Ferdinand Meldahl gennemløb.

Således bliver Georg både **bygmester** og **professor** (KVA: Jeg har her fremhævet det nævnte årstal og de to professioner, fordi de ganske svarer til, at Ferdinand Meldahl, som var 39 år i 1866, da *Portnerens Søn* blev udgivet, stod midt i sin gloriøse karriere, idet *Blindeinstituttet på Østerbro* (1857-58), *ombygningen af Frijsenborg Slot* (ca. 1860), *Navigationsskolen* (1865) og *Altingshuset i Reykjavik* (1865) allerede hørte til Meldahls meritter.

Og i 1864, to år før *Portnerens Søn* udkom, blev arkitekten (**bygmesteren**) *Meldahl professor i bygningskunst* (KVA: Mine fremhævelser). H. C. Andersen har helt sikkert været glad på sin skakvens vegne! Og min teori er altså så, at han har hyldet ham med *Portnerens Søn*. Teorien kan måske bekræftes af H. C. Andersens dagbøger o. lign., men næppe afkræftes!

Foto: Lånt fra Wikipedia

Til venstre ser vi
[H. C. Andersen](#)
2. april 1805 – 4. august 1875

Til højre ser vi
[Ferdinand Meldahl](#)
16. marts 1827 – 3. februar 1908

Foto: Lånt fra Wikipedia

Den røde tråd

Andersen havde før gjort noget lignende – brugt virkelige personer, gode venner og sig selv – til at skrive om den fattige dreng fra de usle kår som gennem flid og talent bliver til noget stort – et tema der går som en rød tråd gennem en pæn portion af hans forfatterskab. Første gang det skete var vel i det fabelagtige selvportræt *Den grimme Ælling*, 1843, hvis hovedperson er den noget klodsede ælling, som kanøfles af de andre dyr i andegården, men som grundet sin gode arvemasse ender som en smuk svane – den skønneste af dem alle.

Siden skete det med erindringerne *Mit Livs Eventyr*, 1855 og 1877, og diverse (andre) selvbiografiske fortællinger – med temaet ”*først går man så grueligt meget ondt igennem, og så bliver man berømt*”, jævnfør konstateringen i slutningen af hans mere end 600 sider store selvbiografi *Mit Livs Eventyr*, 1855:

”Jeg sagde, at mit Liv virkelig tidt forekom mig som et Eventyr, saa rigt, saa forunderligt vekslede, jeg havde prøvet det at være fattig og eensom, snart i rige Sale; jeg kendte at være haanet og at være hædret – selv denne Stund, nu jeg ved en Konges Side fløi mellem solbelyste Alper, var et Eventyr-Capitel i mit Liv.”

Det nævnte tema – den røde tråd – tog Andersen helt klart op igen med historien *Børnesnak*, 1859, som var en hyldest til den fattige dreng, som måtte stå *udenfor* og se og ikke mindst høre på tre hovmodige piger *indenfor*, hvor de nedgjorde folk, som hed noget med -sen i enden – for så kunne man da ikke blive til noget. Men årene gik, og det blev drengen af dem alle, som fik ære og blev berømt som voksenalderen – under navnet Thorvaldsen – helt sikkert Hans Christians gode ven Bertel!

Med *Portnerens Søn* tog Andersen så den røde tråd op endnu engang.

Apropos teorien om, at Ferdinand Meldahl inspirerede Andersen til den fattige dreng Georg i *Portnerens Søn*, skal det dog siges, at Ferdinand ikke just kom fra fattige kår, men var søn af Heinrich Meldahl, der ejede et jernstøberi. Her arbejdede Ferdinand som ganske ung og blev desuden udlært som murersvend – for de bedst begavede ofte et springbræt til en karriere som arkitekt.

Andersen kalder da heller ikke direkte Georg for en fattig dreng, men han tilhører helt klart landets underklasse – bor således med sine forældre i kælderens, mens den lille fornemme pige, Emilie, bor på 1. sal i det samme hus sammen med sine forældre – generalen og dennes sarte og snobbede hustru, som får hovedpine ved enhver antydning af modgang.

Modsætningsforholdet kommer fint til udtryk i midten af den cirka sytten sider lange historie med udtrykket ”oppe og nede” (i den engelske udgave ”upstairs and downstairs”).

Om Andersen var forud for sin tid, eller der er tale om noget ret generelt, vil jeg lade andre afgøre. I hvert fald blev de to nævnte emner med succes taget op i to af vore dages mest populære tv-serier: Således svarer ”oppe og nede” i *Portnerens Søn* ganske til kontrasten mellem de to persongrupper i den britiske tv-serie ”Upstairs, Downstairs”, (”Herskab og Tjenestefolk”), 1971-1975, og i den danske tv-serie ”Matador” svarer den forkælede og sarte bankdirektørfrue Maude Varnæs gentagne hovedpiner, der opstår, når noget går hende imod, ganske til generalindens i *Portnerens Søn*.

Portnerens Søn hører noget ufortjent til de mindre kendte af Andersens historier, for – ih! hvor han dog sprudler af ironi mod forkælelse og dennes symptom, snobberi – mest imod den sarte generalinde – men også mod hendes mand generalen, som har adskillige ordener, men aldrig har deltaget i noget militært slag. Begge har de rigtignok sympati for Georgs flid og talent, men

kun indtil han formaster sig til at anmode om deres datters hånd. De tør dog op, måske ikke så meget, fordi Georg bliver **professor** og en højt anerkendt **bygmester** (arkitekt) (KVA: Mine fremhævelser) – mere fordi Georg bliver værdsat af den gode, gamle greve, som er mere fornem, end de selv er, samt af både de to prinser og af kongen selv!

Hvad der førte mig til historien *Portnerens Søn* var en googlet kombination af "H. C. Andersen" og "skak". Jeg læste dens cirka sytten sider med stor spænding, for efter de første 16 var ordet "skak" ikke dukket op endnu.

Det var derimod generalens franske snobbeord *Charmant* (*fortryllende, henrivende, yndefuld*) hele otte gange – niende og dermed sidste gang, han siger ordet, sker efter, at han endelig har måttet godkende Georg, efter at folk af højere

stand har gjort det. Da bruger han ordet (og H. C. Andersen med ham) som indledning på en sætning om Georg, som må fryde enhver skakspiller:

"... charmant, kunde endogsaa spille Skak."

Skakspillet blev ofte brugt som en metafor for H. C. Andersens *livssyn*, hvor man som i et spil skak må tænke fremad for at forstå de dybere sandheder ("visdommens grundsætninger") i tilværelsen.

F.eks. beskriver sætningen

"... beregner Træk forud i Skak, saa syntes han nu, da Leve-visdommens Grundsætninger afslørede sig for ham ..."

i *H. C. Andersen og hans Eventyr* (udgivet af Det kongelige Bibliotek) en filosofisk erkendelse.

Modstander og medmenneske – skakspillets pointe!

Det var formentlig deres fælles interesse for skak, der bandt Meldahl og Andersen sammen som venner – men naturligvis må digteren og arkitekten også have talt om kunst generelt med udgangspunkt i hver deres hverv. Dertil kom, at det vel også har knyttet dem sammen, at de begge forblev ungkarle – viet til deres kunst som de var.

Første gang, jeg har hørt om deres fælles interesse for skak, var, at de mødtes i Rom i vinteren 1860-61, hvor de færdedes i den frugtbare skandinaviske kunstnerkoloni. Det var under dette ophold, at Meldahl designede eller ejede et unikt, kunstnerisk skakspil udført i brændt ler, hvor brikkerne forestillede historiske og mytologiske figurer – Andersen elskede selskabsspil og æstetiske genstande – og han beundrede disse brikker under sine visitter og møder med Meldahl.

Et spil, som han vistnok mere fordrev tiden med end skak, var det såkaldte *gnavspil* – allerede dengang et gammeldags, historisk kortspil.

Atter hjemme i Danmark mødtes de – som tilhørende den absolutte elite i den danske guldalder ofte til selskaber i det dengang langt mindre og nære København. Herom kan man læse nærmere i Andersens *Almanakker og dagbøger*, eksempelvis i optegnelsen *Middag hos Meldahl*, december 1860.

I den kunstneriske guldalder i midten af 1800-tallet var skak ret almindeligt blandt det finere borgerskab, og både Meldahl og Andersen besøgte blandt andet ofte familien Melchior på dennes landsted *Rolighed* på Østerbro, og de deltog i private saloner og herregårdsbesøg, hvor et af datidens mest populære tidsfordriv for åndseliten var skak – som man ofte spillede efter en god middag.

Tak for sidst!

Hvis teorien, om at Meldahl inspirerede Andersen til "Georg" i *Portnerens Søn*, holder, og Meldahl vidste det, så fik denne rig lejlighed til at sige "tak for sidst", for det var netop ham, som i 1874, da han havde opnået stor politisk indflydelse, tog initiativ til og dannede en komité med det formål at rejse et monument af H. C. Andersen i anledning af dennes 70-års-fødselsdag den 2. april året efter.

Billedhuggeren *August Vilhelm Saabye* (1823-1916), vandt konkurrencen om, hvis skitse der skulle realiseres til den ønskede bronzestatue.

Der gik dog seks år fra idéen i 1874 til den endelige afsløring i Kongens Have i København i 1880 – da havde H. C. Andersen været død i fem år.

(Denne statue, som Meldahl fik idéen til, må ikke forveksles med Louis Hasselriis statue af H. C. Andersen, som blev afsløret i 1888, og som levede pænt op til H. C. Andersens berømte motto "*at rejse er at leve*", idet den blev afsløret

den 19. juni 1888 i Kongens Have i Odense, hvorfra den i 1905 blev flyttet til Gråbrødre Plads i samme by, for endelig i 1949 at vende tilbage til Kongens Have (i Odense), nærmere bestemt i Eventyrhaven.)

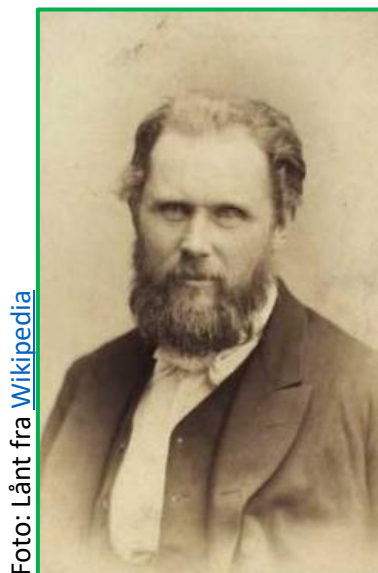

Foto: Lånt fra Wikipedia

[August Vilhelm Saabye](#)

Billedhugger

7. juli 1823 – 12. november 1916

H. C. Andersens sidste år

Den store eventyrdigter tilbragte sine sidste ti somre hos Moritz og Dorothea Melchior på deres landsted *Rolighed*. Han boede da på 1. sal i tårnbygningen og døde på *Rolighed* den 4. august 1875. Grundet hovedstadens vokseværk med en stærkt øget befolkning blev *Rolighed* revet ned i 1898 for at give plads til en etageejendom. Ak!

H. C. Andersens skakarv

Ud over sit vældige og værdifulde litterære værk efterlod H. C. Andersen sig en række genstande, deraf to originale skakspil:

Frederiksborg Slot, hvis genopbygning netop Meldahl forestod efter slottets voldsomme brand i 1859, rummer i sin egenskab af *Nationalhistorisk Museum* mange generelt værdifulde genstande – deriblandt mere specifikt *et skakspil – eller spillebord – med tilknytning til Meldahl og Andersen*.

Herom kan man læse følgende i museets kataloger over stedets samlinger og udstillinger, nærmere bestemt i registreringer af historiske møbler:

Skakspil, hvor bordpladen dækker over et såkaldt Tric-Trac-bord (et gammelt brætspil beslægtet med backgammon).

Dette særlige møbel/spil kædes i de historiske optegnelser gerne sammen med Meldahl og Andersen.

En anden af Andersens skakmæssige efterladenskaber er det eventyrlige og helt unikke *skakspil i papirklip*, som han lavede i 1854 som en gave til digterkollegaen og vennen *Carsten Hauch*.

Hver af de 32 brikker er små selvstændige og sirlige kunstværker, klippet ud i henholdsvis hvidt

og sort papir (limet på pap). Kongerne er klippet som rigtige konger, tårnene som slotte osv.

Dette originale og skrøbelige skakspil opbevares og udstilles i dag på museet *H. C. Andersens Hus* i Odense.

Ferdinand Meldahl fortsat

Efter sin skakven Andersens død fortsatte Meldahl sin opstigen som arkitekt:

- 1881: Ombygningen af [Charlottenlund Slot](#)
- 1878-94: Fuldførelsen af [Frederikskirken](#) (populært kaldet Marmorkirken).
- Hertil kom adskillige herregårde, landsbykirker og boligkomplekser med mere.

Han fik i sin egenskab af både mangeårigt medlem af Københavns Borgerrepræsentation og bygmester en meget stor indflydelse på hovedstadens udvikling i netop de år, hvor byen voksede voldsomt ved indlemmelse af en række omliggende landsbyer, som snart udviklede sig til ydre områder i det såkaldte Storkøbenhavn.

En videre granskning

Under mine forberedelser til den guidede tur for 30 internationale skakhistorikere d. 29. august var den helt store personlige øjenåbner *skakrelationen mellem H. C. Andersen og Ferdinand Meldahl* – anede end ikke dens eksistens forinden.

Hvad jeg her har skrevet om relationen kan ret sikkert øges ved læsning af H. C. Andersens to bind af *Mit Livs Eventyr* og andre udgivelser af

hans erindringer samt gennem granskning af ikke udgivne arkivalier.

Mere specifikt er tilbage at fastslå det eventuelle slægtskab mellem Ferdinand Meldahl (1827-1908) og den skakopgave-kyndige Charles Valdemar Meldahl (1871-1929) samt at finde mere om ham end bare den kortfattede rosende omtale af ham i [SKAKBLADET 1924, nr. 12, side 137](#). Desværre bragte SKAKBLADET ikke nogen nekrolog over ham!?

Vidste du at:

- til [OL](#) i [1927](#) stillede [Danmark](#) med følgende hold:
 - [Dr. Krause](#)
 - [Holger Norman-Hansen](#)
 - [Erik Andersen](#)
 - [Karl Ruben](#)
- [Danmark](#) havde ingen reserver med
- [OL](#) blev i [1927](#) spillet i [London](#)

Steen Nielsen – Søren Uhde Madsen

Som du kan læse i dette nyhedsbrev, døde Søren desværre for nyligt. Steen spillede sidste år et parti mod Søren, og kommenterer her partiet. Jeg overlader ordet til Steen.

Søren var en rigtig god klubkammerat, som altid var god for hyggelige og humoristiske kommentarer. Og så var han en stærk spiller, der spillede med i mange af klubbens turneringer og kæmpede for klubben i holdkampene.

Jeg havde fornøjelsen af at spille med ham flere gange i både klassisk skak og hurtigskak. Her er et eksempel fra vores efterårsturnering sidste år, hvor der var 28 deltagere, og Søren var seedet som nummer 3. Han fik en delt 3. plads i turneringen. Her er vores parti fra 1. runde. Søren spillede hans yndlingsgambit med sort mod 1. d4, og han pressede meget hårdt på for en gevinst.

Jeg synes, at partiet er karakteristisk for Søren's aktive og dynamiske spillestil og for hans gevinstsøgende spil. Jeg var meget lettet over at kunne holde remis i et parti, hvor jeg meget længe var under pres.

Turnering Frederiksberg efterår 2025
Dato 27. august 2025
Hvid Steen Nielsen
Sort Søren Uhde Madsen
Kommentarer Steen Nielsen

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 b5

Benko/Volga gambit. Søren fortalte mig efter partiet, at han ofte spillede denne gambit, og dette parti viser meget godt, at gambitten kan give en masse spil for sort, og at det kan blive ubehageligt for hvid. Især hvis hvid ikke er så godt forberedt, hvilket jeg nok ikke var. Jeg har senere spillet andre partier med Søren, hvor jeg meget bevidst spillede uden om denne gambit for at undgå en gentagelse af dette parti.

4. cxb5 a6 5. f3 d6 6. e4 g6 7. Se2

Det er en fejl at blokere for, at løberen kan slå tilbage på b5. I stedet burde jeg have flyttet den anden springer, fx til c3. Jeg forærer Søren initiativet, og det er han selvfølgelig ikke sen til at udnytte.

7... axb5 8. Sd2 Lg7 9. Sc3 b4 10. Lb5+ Sfd7 11. Se2 Db6 12. La4 O-O 13. Sc4 Da7 14. Lb3 La6 15. Dc2 Lxc4 16. Lxc4 Sa6 17. h4 Db7 18. h5 b3 19. Dxb3 Dxb3 20. Lxb3 Sb4 21. hxg6 hxg6 22. Kd2 Tfc8 23. Sc3 Lf6 24. g3 Se5 25. Tf1

Her kommer jeg til at overlade h-linjen til sort, og den mulighed griber Søren prompte.

25... Kg7 26. a4 Th8 27. Ke2 Th3 28. Tg1

Det er en stor fejl at give tårnet lov til at komme til h2. Det var meget bedre at spille f4.

28... Th2+ Sort står til gevinst. En springer kommer til d3 med total dominans.

29. Ke3 Sed3

Her er jeg meget heldig med, at Søren ikke ser vindertrækket Sg4+. Springerens kan ikke slås pga. matten på g5.

30. Se2 Sxb2 Her forsvinder en stor del af presset, fordi springeren stod så godt på d3. Måske Tb8 havde været bedre.

31. Lxb2 Lxb2 32. Tab1

Stillingen er meget lige.

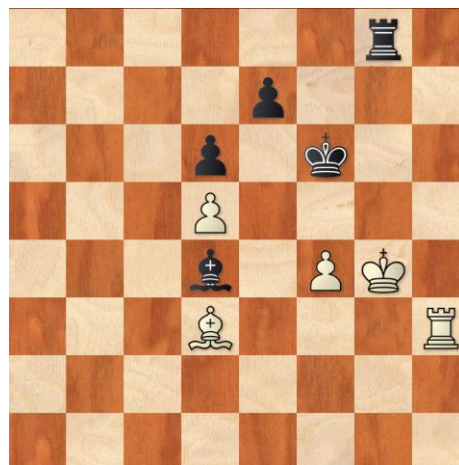
33... Lf6 33. Th1 Txh1 34. Txh1 c4 35. Lxc4 Txa4 36. Lb5 Ta5 37. Lc4 Ta3+

Sort presser fortsat lidt på, men faren er nok ved at drive over for hvid.

38. Kf2 Sc2 39. Tb1 Sd4 40. Sxd4 Lxd4+ 41. Kg2 Tc3 42. Lf1 Tc2+ 43. Kh3 Tf2 44. Lg2 f5 45. exf5 gxf5 46. Te1 Kf6 47. Te6+ Kf7 48. Th6 Lg7 49. Te6 Tb2 50. Te3 Tb8 51. Lf1 Tb2 52. Ld3 Tb3 53. f4

Ld4 54. Tf3 Kf6 55. g4 fxg4+ 56. Kxg4 Tb8 57. Th3 Tg8+

Vi er mange, der med glæde husker Søren for gode oplevelser i skakklubben. Æret være Sørenns minde. 1/2-1/2

Henrik Andersen, Skak for sjov 1 – Søren Uhde Madsen, FS 1

Erik Jarlnæs har fundet et af Sørenns gevinst partier, som er fra en af de sidste optrædere for FS, som var en holdkamp mellem Skak for sjov 1 og FS 1, spillet den 11. januar 2026. Jeg har brugt Stockfish til at analysere partiet.

1. e4 c5 2. Sc3 Sc6 3. g3 g6 4. Lg2 Lg7 5. d3 d6 6. f4 e6 7. Sf3 Sge7 8. 0–0 0–0

Der spilles siciliansk, fianchetto varianten

9. Se2 Tb8 10. c3 b5 11. d4 cxd4 12. cxd4 Lb7 13. Kh1

Her var g4 at foretrække

13... Dd7 14. g4 f5 15. gxf5 gxf5 16. exf5? Sorts fordel skyder nu i vejret til 1,49, bedre var e5

16... Sxf5 17. d5 exd5 18. Dxd5+?!

Det virker logisk at give skakken, men sorts fordel går nu op til 2,34, så et bedre alternativ havde været Sg3

18... Kh8 19. Dxb5 Dc8 20. Da4 La6 Her var Te8 bedre

21. Tf2 Sb4 22. Sc3 Te8 23. a3 Sd3?

En fejl da Sg3 var at foretrække, sorts fordel går nu til 4,53

24. Te2 Txe2 25. Sxe2 Sf2+ 26. Kg1 Dc5

Nettet strammes om hvid stilling, hvor fordelene nu næsten 8

27. Sed4? En fejl, hvor h3 havde været bedre, men det er op ad bakke for hvid, mindre dårligt havde Sxd4 været

27... Sxd4 28. Le3?

28... Sxf3+ 29. Kxf2 Txb2+ 30. Kg3 Dxe3 31. Lxf3 Tf2

Hvid kan prøve med 32. De4, men så kommer 32... Txh3+ Dxf3 33. Dxf3 og sort har 2 løbere i overskud – det skal nok holde...

0–1

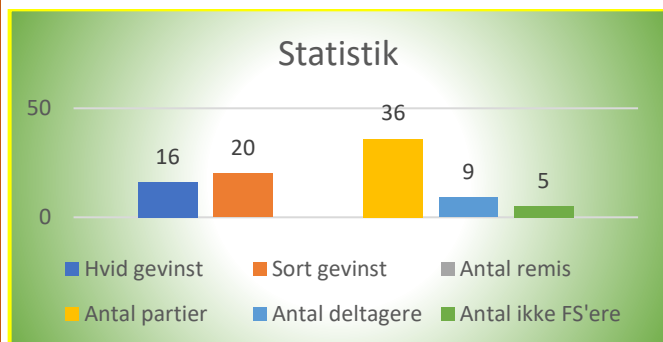
Frederiksberg åbningslyn 2026

Som indledning på sæsonen 2026/2027 arrangerede FS en [åbningslyn turnering](#), hvor betænkningstiden var 3 minutter + 2 sekunder pr. træk – i modsætning til, hvad vi normalt benytter, nemlig 5 minutter til hele partiet. Trods det gode vejr havde 9 personer fundet vej til det denne sidste onsdag i skolernes sommerferie, men det var også godt vejr.

Resultatet

	Navn	1	2	3	4	5	6	7	8	9		Pl.
1	Tuncay Atamer, Nørrebro	1 10	1 2 3 1		+ 4 5 1		1 6 7 1		1 8 9 0		8	2
2	Aputsiak N. Janussen	0 9	1 0	1 10	1 3 4 +		0 5 6 0		0 7 8 0		3	7
3	Hussain Rashid, – klub	1 8	9 0	0 1 2 0		1 10	+ 4 5 0		0 6 7 1		4	5-6
4	Oversidder	- 7	8 -	- 9 1 -		- 2 3 -	- 10		- 5 6 -		0	10
5	Aksel B. Kreiner, Lyngby	0 6	7 1	0 8 9 0		0 1 2 1	1 3 4 +		0 10		4	5-6
6	Frode B. Nielsen, Allerød	5 1	10 1	1 7 8 1		0 9 1 0	1 2 3 1		+ 4 7		3	
7	Peter Køhler	4 +	0 5 6 0	10 1		0 8 9 0	0 1 2 1		0 3 3		8	
8	Andreas Aakersø, Hillerød	3 0	+ 4 5 1	0 6 7 1		10 1	0 9 1 0		1 2 5		4	
9	Dan H. Andersen	2 1	1 3 4 +	1 5 6 1		1 7 8 1	10 1		1 1 9		1	
10	Anfinn Niclasen	1 0	0 6 2 0	0 7 3 0		0 8 4 +	0 9 5 1		2		9	

FS åbningslyn 2026
Dan H. Andersen

Til højre ser du fra venstre mod højre:

- Tuncay Atamer, [Nørrebro](#), som tog sig af 2. pladsen med kun 1 tab
- Aksel Brandt Kreiner, [Lyngby-Virum](#), som fik rating præmie med 70 gode rating point
- Dan H. Andersen, som gjorde rent bord med 9 point og dermed indtog 1. pladsen

Foto: Johnny Smidt

[Frederiksberg åbningslyn](#) onsdag den 5. august fra 2. runde

Foto: Redaktøren

Startede forrest ser vi:

- Dan H. Andersen - Hussain Rashid, -klub
- Frode B. Nielsen, [Allerød](#) – Anfinn Niclasen
- Tuncay Atamer, [Nørrebro](#) - Aputsiak Niels Janussen

Foto: Redaktøren

Ovenfor ser vi Peter Køhler med hvid mod Aksel Brandt Kreiner, [Lyngby-Virum](#)

Andreas Wang Aakersø, [Hillerød](#) sidder over i denne runde

Historiens vingesus, FS historie: Politikker partiet fra 2001

Vi fortsætter artikelserien om Frederiksberg Skakforenings historie, hvor du denne gang kan læse om politikker partiet fra 2001, som blev spillet mellem Peter Frahm og Niels Helveg Petersen.

Foto: Jens Fejø

Politiker-partiet: [Niels Helveg Petersen](#) (t.v.) og Peter Frahm spillede det berømte politiker-parti.

Som afslutning på [FN's](#) frivilligheds år i 2001 afholdt Frederiksberg kommune en kultur uge i starten af september, hvor de havde indbudt alle foreninger og organisationer på Frederiksberg til at deltage. Alle interesserede kunne få en stand i Rådhus salen.

FN's overordnede mål for frivillighedsåret var at skabe synlighed, anerkendelse og bedre betingelser for det frivillige arbejde.

FS greb muligheden, hvorefter Hans Koefoed og Ebbe Christoffersen sad nogle timer hver dag på en stand på [Frederiksberg Rådhus](#) og fortalte lidt om FS, samt vist også fik spillet lidt skak. FS var

repræsenteret i næsten alle 47 timer, som arrangementet varede.

For at kunne skille os lidt ud fra rugbyklubben, lokaleafdelinger fra politiske ungdoms-organisationer, ældresagen og en række patientforeninger, havde FS lånt DSU's store skakspil.

Det var specielt yngre skakspillere, som udfordrede klubbens medlemmer, men de spillede også mod hinanden. Det store bræt blev også taget i brug, endda med ur i nogle tilfælde.

Afslutningen på kultur arrangementet set fra FS's side blev et opvisnings parti mellem Peter Frahm,

medlem af [Frederiksbergs Kommunalbestyrelse](#) for [Socialistisk Folkeparti](#) på det tidspunkt, samt medlem af [FS](#), og Frederiksberg borgeren [Niels Helveg Petersen](#), som på daværende tidspunkt sad i [folketinget](#) for [Det Radikale Venstre](#), samt var medlem af [Det Udenrigspolitiske Nævn](#).

Det var meningen, at partiet skulle være spillet udendørs, men desværre var vejret ikke med FS denne dag. Det var regn, så partiet blev spillet indendørs.

Det blev yderligere lidt mere kompliceret, da der om fredagen blev hugget en sort og en hvid springer fra det store spil, men det blev klaret, da

Dansk Skaksalg kunne oplyse, at de for nyligt havde solgt et spil til et dagcenter i Rødovre, der heldigvis kunne låne os de manglende brikker.

Ole Schøller Larsen var turneringsleder og da deltagerne var mødt op lidt i 11:00, der blev trukket lod om farverne, som endte med hvid til Peter.

Der blev taget en stribe billeder i den forbindelse af mesterfotografen Jens Fejøl. Dem kan du se nogle af i dette nyhedsbrev.

Du skal naturligvis ikke snydes for partiet.

Politiker-partiet Niels Helveg i midten overvejer sit næste træk, medens Hans Koefoed (t.v.) og Frode B. Nielsen (t.h.) overvejer, deres bud på det bedste træk.

Gætter på, at det er her, at partiet slutter.

Foto: Jens Fejøl

Peter Frahm - Niels Helveg Petersen

Hvid Peter Frahm

Sort [Niels Helveg Petersen](#)

Dato Lørdag den 8. september 2001

Kommentarer: Frode B. Nielsen

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Sc3 Sf6 4. Lb5

De første træk et gået meget hurtigt. Der er lagt op til en klassisk kamp om centrum i dansk politik.

**4... a6 5. Lxc6 bxc6, 6. 0-0 e5 7. b3 Dc7 8. Lb2 Le7
9. d3 d6 10. Sd2 0-0 11. f4**

Efter de indledende forhandlinger lægger hvid op til, at parterne skal nærme sig på SF's højrefløj.

Resten af partiet foregår da også med at forsøge De Radikales venstrefløj.

11... Lg4 12. De1 exf4 13. Txf4 d5!

Åbner for forhandlinger i centrum ellers bliver venstrefløj for snæver hos De Radikale.

14. Tf1 d4 15. Sa4 (?) En unødigt afstikker til venstrefløj. Det er ikke her, SF kan nå De Radikale.

15... Ld6 16. h3 Tae8 ?!

Kaster de sidste ressourcer til venstrefløj, men tillader SF lidt for store indhug i vælgerskaren.

17. Txf6 gxf6 Sort burde forsøge at rage lidt til sig med Lxh3.

18. hxg4 Te5 19. Sf3 Te6 20. La3

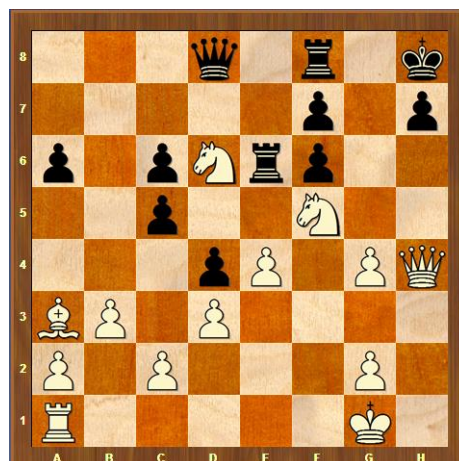

Et forsøg på også at ramme de mere midtsøgende vælgere med slagkraftige argumenter.

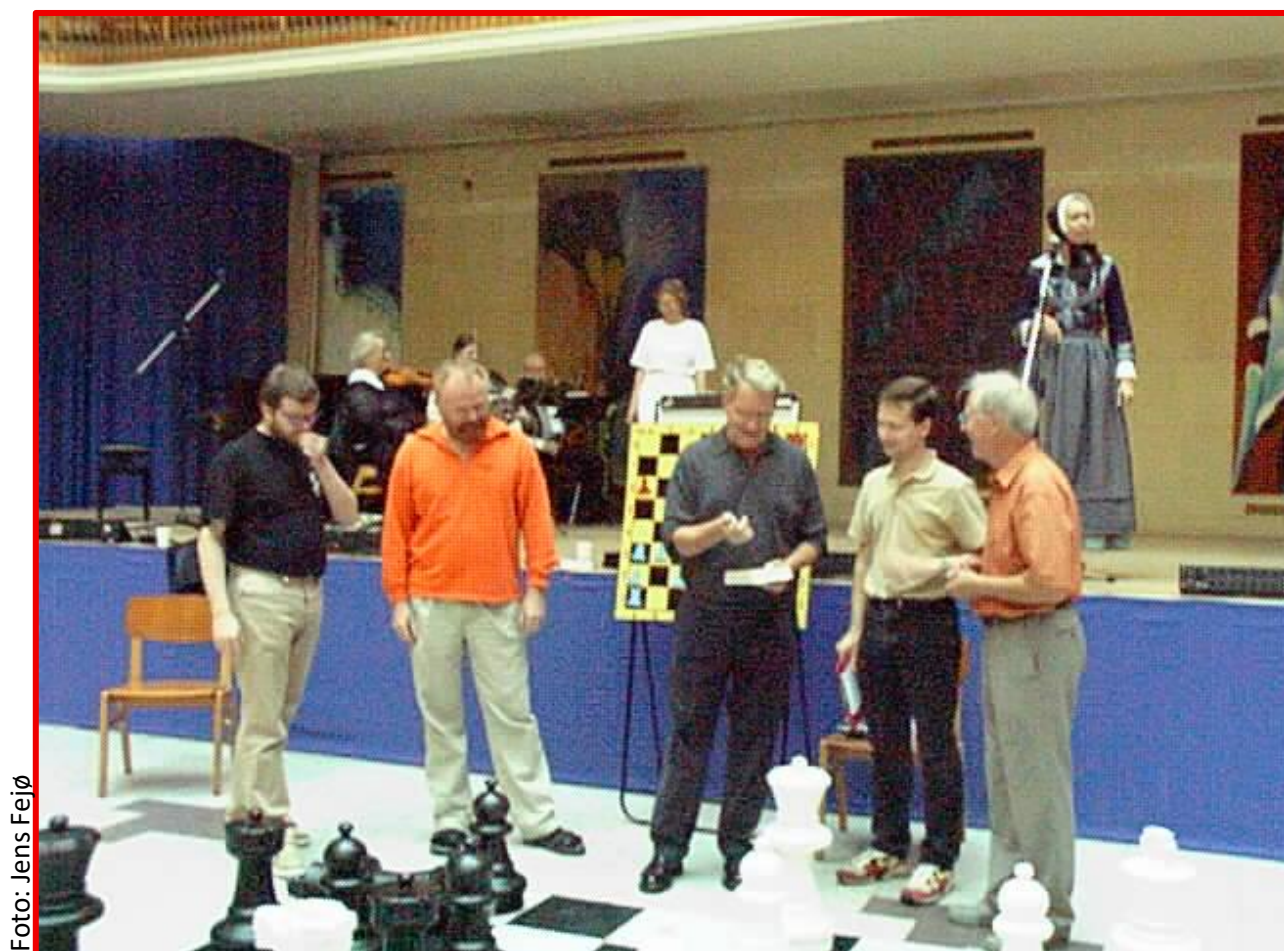
20... De7 21. Sh4 Te5 22. Sf5 Dc7 Heromkring spurgte formanden for den lokale folkedanserforening, hvor længe partiet ville vare, da de skulle på om 5 minutter! Jeg bad hende vente lidt, men sagde højst et kvarter. Begge spillere var heldigvis stadig hurtige i replikken, selv om de mest lod brikkerne tale.

23. Dh4 Dd8 24. Sb2 SF har masser af tid til at mobilisere alle græsrodde.

24... Kh8 25. Sc4 Te6 26. Scxd6, opgivet.

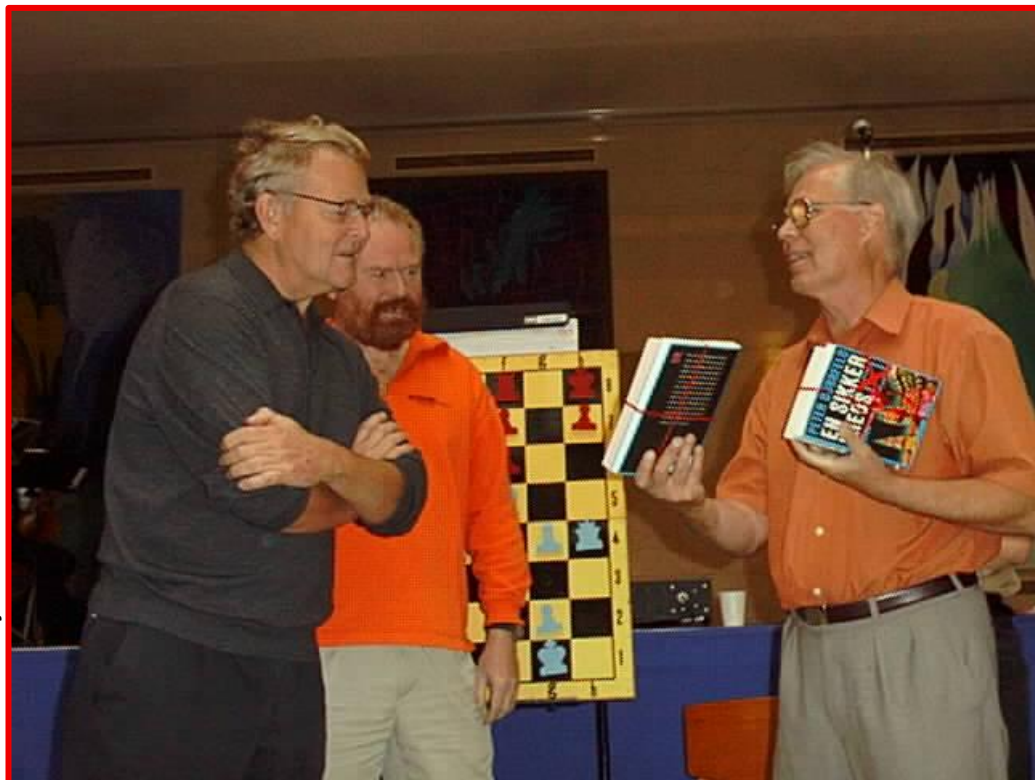
Sorts stilling falder sammen som et korthus efter 26. ... Txd6, 27. Lxc5 Te6 28. Kf2! 1-0

Efter endt parti, hvor klubspilleren Peter vandt, skulle noteringslisten skrives under. Fra venstre: Frode B. Nielsen, Peter Frahm, Niels Helveg Petersen, Ebbe Christoffersen og Ole Schøller Larsen.

Foto: Jens Fejø

Dagen sluttede med at Ole Schøller Larsen (t.h.) udleverede bøger til Niels Helveg (t.v.) og Peter Frahm (i midten), til minde om dagen

Vidste du at:

- [Danmark](#) vandt [sølvmedaljer](#) ved [OL](#) i [1927](#)
- inden sidste runde førte både [Ungarn](#) og [Danmark](#) med 36½ point
- desværre havde [Ungarn](#) den nemmeste modstander i sidste runde
- det indbyrdes opgør mod [Ungarn](#) blev vundet af [Danmark](#) med 3 - 1
- der var 1½ point op til [Ungarn](#) på 1. plads 40 point
- [Holger](#) vandt en individuel [guldmedalje](#) på 2. brættet med 12 af 15 mulige point, 2 tab
- [Holger](#) vinder også præmie for flest scorede point, som var udsat af 4 københavnske skakklubber

Skakspillet moms fritaget som kulturel aktivitet

Som du måske husker fra slutningen af 2025, så var det jo hensigten fra skattemyndighederne, at Skak skulle betale moms, men der blev sat spørgsmålstegn ved den beslutning, hvorfor den endelige beslutning blev udskudt med 1 år.

Men den 30. august kunne vi læse på [Skak.DK](#), at skakken slipper for moms. Du kan læse hele artiklen via linket.

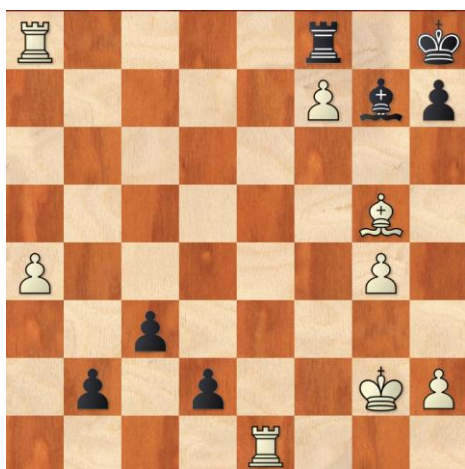
Efterlysning: Partistilinger til jubilæumsbog

Som du måske ved, så har Frederiksberg Skakforening over 100 år på bagen. Det er mange år og det vil vi godt markere med en bog, som omhandler de første 100 år i klubbens historier. Der er mange ting, man kan tage fat på, når sådan en bog skal skrives. Men en af de ting, som vi godt kunne tænke os din hjælp til, er partistillinger, hvor du har spillet et uventet træk, eller en spændende kombination, som har ført til en gevinst.

Eksempelvis, har jeg selv spillet et parti tilbage i starten af 90'erne mod Herluf Cohn, hvor jeg har sort i følgende stilling:

Herluf Cohn – Dennis L. Rose
Intern FS turnering I starten af 90'erne

Sort trækker og vinder

Det virker naturligvis oplagt at slå på e1 og få en dejlig dronning, men pas på, da følgende vil ske:

1... dxe1D 2. Txf8 Lxf8 3. Lf6+ Lg7 4. f8D#

Så hvad spiller sort, som gør, at hvid opgiver øjeblikkeligt???

Du kan se løsningen i slutningen af dette nyhedsbrev.

Du må godt sende din partistilling til redaktøren, med info om, hvem modstanderen er, samt hvilken turnering og dato (ca.). Hvis du har nogen minder, som er forbundet med Frederiksberg Skakforening, må du også godt sende dem.

Jeg kan ikke garantere, at din partistilling eller dit minde finder vej til jubilæumsbogen, men der er bedre chancer for, at det sker, hvis du sender noget, end hvis du ikke indsender noget 😊

Foto: Redaktøren

[Frederiksberg Kommunemesterskab 2026](#), onsdag den 19. august, 4. runde

Startende forrest ser vi:

- Aputsiak Niels Janussen – Allan Astrup Jensen
- Andreas Skovgaard, [Skak for sjov](#) – Steen Nielsen

Den blinde passager – af Erik Bremer, august 2026

Følgende historier er skrevet af Erik Bremer i gruppen Blindskakkens venner på Facebook.

Hans Christian Andersen (1968-2023) fortalte mig engang en historie, som næsten er for god til at være sand. Men i skakverdenen sker der af og til ting, som selv H.C. Andersen ville have haft svært ved at digte.

Historien udspiller sig længe før Storebæltsbroen blev bygget. Dengang tog en rejse tværs gennem Danmark sin tid med tog, færger og lange ventetider. Efter et vellykket Danmarksmesterskab var Hans Christian på vej hjem til Solbakken i Munkebo på Fyn. Han skulle altså ikke hele vejen til København, men turen var alligevel lang nok til, at der kunne ske lidt af hvert.

I kupéen sad han sammen med en flok unge soldater. Stemningen var høj, latteren rungede, og historierne blev bedre for hver station, toget passerede. Der blev grinet, drillet og fortalt røverhistorier, så toget næsten rystede mere af latter end af skinnerne.

På et tidspunkt skulle Hans Christian en tur på toilettet. En af de flinke soldater fulgte ham derned og hjalp ham frem til døren.

Netop som soldaten vendte tilbage til kupéen, dukkede togstewarden op for at kontrollere billetter.

Soldaten rakte sin billet frem og fik den høfligt klippet.

"Er der flere billetter?" spurgte stewarden.

Soldaten nikkede alvorligt.

"Ja... der er vist en blind passager nede på toilettet."

Ordene ramte stewarden som et lynnedslag.

En blind passager!

Den slags kunne naturligvis ikke tolereres på Statsbanerne. Togstewarden antog straks et ansigtsudtryk, der kunne have skræmt selv den

værste billetsnyder til at købe årskort resten af livet.

Han marcherede beslutsomt ned gennem vognen, stillede sig foran toiletdøren og bankede så kraftigt, at døren næsten hoppede af hængslerne.

"Åbn døren!"

Der kom intet svar.

Han bankede endnu hårdere.

"Jeg ved, De er derinde! Luk op med det samme!"

Inde på toilettet var Hans Christian stadig optaget, så der gik et øjeblik mere.

Nu var stewardens tålmodighed sluppet helt op.

"JEG VED, DE ER DERINDE! LUK OP!"

Endelig gled døren langsomt op.

Ud trådte Hans Christian med sin hvide stok.

Togstewarden frøs.

Ansigtet skiftede farve hurtigere end et signalanlæg på en travl banegård. Alle de myndige ord forsvandt øjeblikkeligt, og han stod fuldstændig mundlam.

Oppe i kupéen kunne soldaterne ikke holde masken længere. De brød ud i et latterbrøl, der sikkert kunne høres helt ned til næste station.

Stewarden vendte om og gik tilbage med en mine, som om han netop havde tabt et skakparti i tre træk.

Da han passerede soldaterne, rystede han på hovedet, trak på smilebåndet og sagde:

"Nå, der tog I godt nok fusen på mig. Så må I love ikke at lave det nummer med min kollega på den anden side af bæltet."

Latteren ville ingen ende tage.

Midt i al morskaben var der dog én detalje, som ingen havde skænket en tanke.

Hans Christian fik aldrig sin billet klippet.

Andersen, Hans Christian - Ruby, René

DM 1994 3. klasse (5)

Noter, Kaare Vissing Andersen, Braille-Skak december 1994

Spansk

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. d3

Det l' dag ret sjældne Andersen-angreb. Mest almindeligt er jo 5. 0-0.

5... b5 6. Lb3 d6?! Dette træk er yderst tvivlsomt, som det fremgår af fortsættelsen. Nødvendigt var en videre officersudvikling. Fx Le7 eller Lb7.

7. Sg5! Dette springerudfald og det følgende offer på f7 er kendte sager i Prøjsisk åbning. Det tjener den helt blinde 3. klasse-spiller Hans Christian Andersen til stor ære, at han ikke kendte denne "Prøjsiske manøvre", men fandt den ved brættet.

7.... d5 8. exd5 Sxd5 Også 8. -, Sd4 9. c4 er godt for hvid.

9. 0-0 h6? Sort tror, at den dermed jager springeren hjem.

10. Sxf7! Kxf7 11. Df3+ Ke6 Kampen kommer nu til at stå om springeren og feltet d5. Vinder hvid denne kamp, falder sorts stilling sammen som et korthus.

Så soldaternes spøg viste sig faktisk at være sand.

Han var, helt officielt og på alle tænkelige måder, en blind passager.

12. Sc3 Sce7 13. Te1! Også bonden og feltet e5 er øm.

13... g5 14. d4 Lg7 15. dxe5 Lxe5 16. De4 Dd6

Sort når stadigvæk lige at dække de værste trusler, men Hans forsvar er krampagtigt og kan ikke holde i længden.

17. Le3 Lb7 18. f4 gxf4 19. Lxf4 Dc5+ Fortvivlelse eller hævn?

20. Kh1 Kd7 Nederlagets indrømmelse.

Slutstillingen

21. Dxe5 b4 22. Sxd5 Sxd5 23. Tad1 Tae8 24.
La4+ 1-0

[Frederiksberg Kommunemesterskab 2026](#), onsdag den 19. august, 4. runde

Foto: Redaktøren

Startende forrest ser vi:

- Erik Jarlnæs – Vladimir Pimonov
- Erik Holstein – Joachim Holm Knudsen, [Øbro](#)
- Steen Nielsen – Andreas Skovgaard, [Skak for sjov](#)

En meget væsentlig skakbog *Ved Kaare Vissing Andersen*

"Gode Træk" – og en anmeldelse

I 2022 udkom **Hans Endrup Jacobsens** bog "**Gode Træk**" – tilsyneladende i kategorien "en almindelig skakspillers erindringer", men nej, for ganske vist er der tale om den da 70-åriges tilbageblik på en skakkarriere med hans bedste partier og kombinationer som det, der fylder mest – og god og lærerig skak er der bestemt tale om, som det vel må gælde enhver, som har haft titlen "dansk mesterspiller" i mange år.

MEN bogen er langt mere end det. Den er – uden at forfatteren gør sig til af det – en meget væsentlig kilde til inspiration for de skakspillere, som ud over at lade hjernen boltre sig med verdens mest vidunderlige brætspil også har hjertet så meget med i sagen, at de både vil fortælle andre derom og bidrage til at skabe et så godt miljø i landets skakklubber, at disse kan fastholde deres medlemmer.

"Gode Træk" blev på behørig vis anmeldt i SKAKBLADET ([2022, nr. 2](#)) af **Jan Løfberg**, som selv brænder for skaksagen og derfor var helt på bølgelængde med Hans Endrup i sin omtale af bogen – således har han fint fanget forfatterens budskab:

Hvad kan den enkelte – leder såvel som menigt medlem – gøre for at øge medlemstallet i sin klub og dermed i Dansk Skak Union?

Skakspillet fascinerer og inspirer

Løfbergs anmeldelse af "Gode Træk" så jeg først efter at have læst bogen, og jeg havde da selv bemærket dennes virkelige pointe – det der ikke bare gør den til en ret ordinær skakerindringsbog, men til et unikt værk. Ja, for hvem har nogensinde læst en bog i den nævnte kategori - / det være sig:

- Alfred Christensen: "I Caïssas Tjeneste"

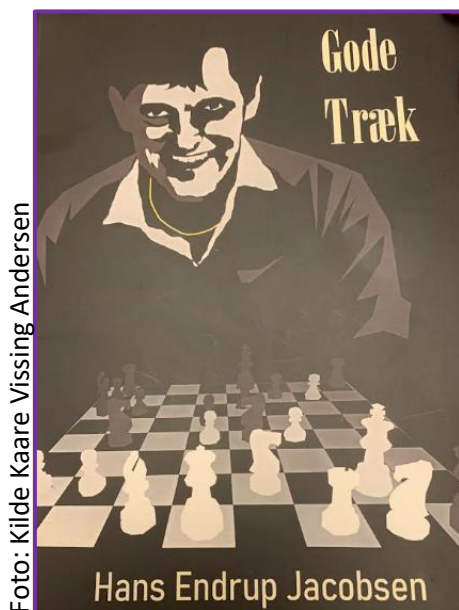

Foto: Kilde Kaare Vissing Andersen

Som kun ganske få har Hans Endrup været cirklen rundt, hvad angår *tanker* om det nævnte: hvad man kan gøre for at udbrede skakspillet og fastholde dets udøvere i det organiserede skakmiljø, samt nok så vigtigt *arbejdet* med gejst og flid derfor gennem en lang række lederposter.

Dette honorerer Jan Løfberg i sin anmeldelse af bogen fint således:

""Gode Træk" får en placering blandt de bøger på min boghylde, som jeg jævnligt vil vende tilbage til. *Hvad var lige det fornuftige, Endrup skrev om den sag?*"

- Jens Enevoldsen: "Tredive år ved skakbrættet"
- Bent Larsen: "50 udvalgte partier 1948-69"
- Morten Fabrin: "Plovjernet" (Christian Poulsen)
- Svend B. Hamann: "Hamann"

Hans Endrup i den grad brænder for skak og dets udbredelse – med gode råd baseret på mange års praksis?

Allerede af bogens *Forord* forstår man, at drengen Hans straks blev *fascineret* af skak – en fascination som er bevaret helt frem til bogens udgivelse og helt sikkert vil være det livet ud.

Som bondedreng i Sønderjylland har Hans (født 19. januar 1952) ellers nok at slås med – manglen på modstandere og langt til byen (en skakklub) og deltagelse i arbejdet på gården. Fordelen, som han ikke nævner, og som også bare er min holdning og teori, er, at et sundt og hærdende liv samt værdsættelsen af og sulten efter den smule skak, som kunne opsnuses, er nok så meget værd på længere sigt – det blev i første omgang avisudklip og bøger om skak i langt højere grad end dygtiggørelse gennem kamp ved brættet – hvad vi vist alle mener er den bedste (i bogstavelig forstand den ”mest praktiske”) vej til at blive en god og stærk skakspiller.

Interessant er det i begyndelsen af bogen at læse om, hvad der har *inspireret* Hans Endrup til at øge sin interesse for skak. To ting fra årene 1963 og 1964 kan vi, der er af samme generation, men også dem, der var voksne dengang, huske med glæde: Den engelske tv-serie med animerede kortfilm, som hver dag i Påsken 1963 viste korte, smukke skakpartier fra især 1800-tallet på DR –

En Odyssé mellem Jylland og Sjælland

Afhængigt af skolegang, studier, kæreste-ægtefælle og arbejdsplads blev Hans Endrups unge år en sand Odyssé. I 1969 blev han medlem af Tønder Skakklub, som han forlod i 1972, da han valgte at studere på Københavns Universitet.

Han meldte sig da ind i Amager Skakforening, men allerede året efter og frem til 1978 var han medlem af Brøndby Skakklub. Klubsiftet skyldtes udelukkende en ny bopæl.

den vakte jubel overalt, og er vel den bedste PR for spillet, som nogensinde er blevet vist på dansk tv. Og så Bent Larsens andet gennembrud på verdens skakscene, da han i Interzoneturneringen i Amsterdam 1964 delte 1.-4. pladsen med tre stormestre fra Sovjetunionen. (Bent Larsens første gennembrud skete, da han som 21-årig fik stormestertitlen i 1956 efter sit stærke spil ved OL i Moskva – men først otte år efter levede op til forventningerne).

Ud over disse to inspirationskilder, som begge meldte sig helt naturligt hos alle skakinteresserede, viser ”Gode Træk”, at Hans Endrup har haft en særlig evne til at lade sig inspirere LIVE af partier på højeste mesterniveau – partier som han bringer i bogen.

Ja, for hvad dennes partier og kombinationer angår, så er der ikke tale om, at forfatteren kun viser sine bedste partier (gevinster), hvad der i øvrigt er udmærket.

Nej, Hans Endrup viser både partier, som han ikke selv har spillet, og partier, som han enten har tabt eller har måttet nøjes med at få remis. For som han kommer hele vejen rundt, hvad angår organisation og ledelse, familieliv, venskaber og rejser – alt i relation til skak, gør han det også med det rent skakmæssige. Alt det her nævnte har han kombineret harmonisk på forbløffende vis.

Det gjorde det også, da han i 1978 valgte at studere EDB på Købmandsskolen i Århus – meget praktisk da hans kæreste (og senere hustru) Ane allerede opholdt sig i byen, hvor hun læste til lærer på Marselisborg Seminarium.

I Smilets By blev han knyttet til Dansk Skak Union som enkeltmedlem, men allerede efter et års tid meldte han sig ind i skakklubben Århus KFUM, hvor han blev til teltpælene atter skulle rykkes op.

Lyseslukkeren som tændte et lys

I 1982 havde både Hans og Ane afsluttet deres uddannelse, og atter blev det hendes karriere, der bestemte, hvor familien (som nu var forøget med datteren Tine) skulle bo. Det var nemlig svært at få en lærerstilling i Århus, men der var en i Slangerup Kommune, og da Hans kunne få job i systemafdelingen i ATP-huset i Hillerød, var sagen afgjort.

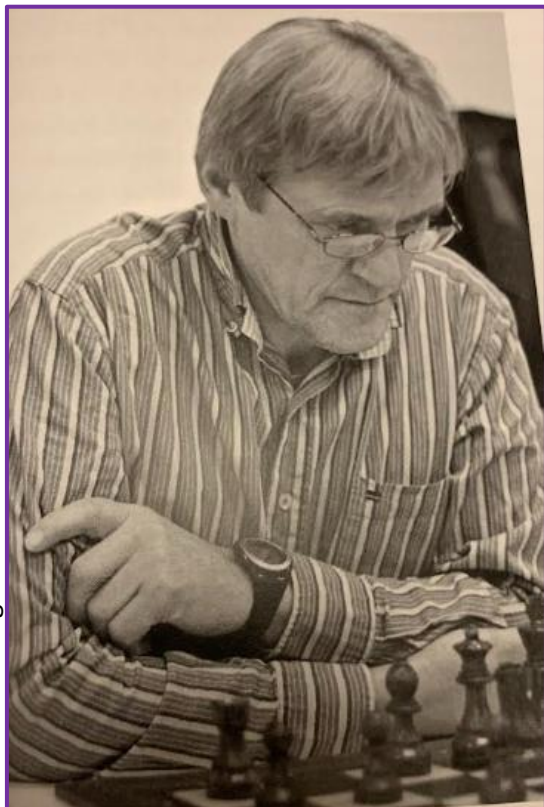

Foto: Lånt fra bogen "Gode Træk"

Hans Endrup ved brættet i 2008

Dette medførte, at han i 1982 blev medlem af **Hillerød Skakklub**, som da kørte lidt på pumperne – med en ledelse som drev klubben rutinemæssigt passivt, med 40 medlemmer og kun to hold i klubholdturneringen.

MEN den 7. februar 1984 skete der noget, som burde gøre datoen til en mærkedag i klubbens historie:

Hillerød Skakklub havde da lokaler i en skole, hvorfra man skulle ud kl. 23.00. Om aftenen den nævnte dag spillede Hans Endrup et vigtigt parti imod Peter Willer Svendsen i klubturneringen. Hen mod slutningen af

partiet, hvor den gensidige tidnød rasede *"blev lyset lige pludselig slukket! Det var skolens pædel, der på denne provokerende måde gjorde opmærksom på, at nu skulle vi slutte. Klokken var blevet 23, og vi skulle forlade lokalet."*

Sjældent har en ignorant vel betydet så meget for en skakklubs udvikling (KVA: Mine ord). For det fik Hans Endrup – som dog er så fair at skrive, at Peter havde spillet godt og fortjente sejren – skrev en ret lang klage til bestyrelsen over de mange ting i klubben, han var utilfreds med:

"Det var en ordentlig svada og en kras kritik, som dog var nogenlunde pakket ind i diplomatiske og konstruktive vendinger."

Hans Endrup fortæller videre i sin bog, at bestyrelsen tog positivt mod kritikken, og at formanden endda lod en bombe springe ved at opfordre ham til at blive formand!

Det gav godt nok Hans Endrup noget at tænke over – men tiden derefter skulle vise, at han ikke bare hørte til den store skare, som kun kan kritisere.

Han tog mod udfordringen og blev valgt som **formand den 15. maj 1984** på klubbens generalforsamling. Hvad der herefter er sket kan nok fortjene en nærmere analyse eller rettere en anbefaling for klubformænd og andre ledere in spe til at læse og lade sig inspirere af bogen – ikke nødvendigvis for at gøre helt det samme, for forskellige mennesker og forhold kræver forskellige løsninger og gøremål, erkender Hans Endrup.

Men lad os da her kort nævne, at **Hillerød Byturnering**, som så dagens lys i 1987, blev til på Hans Endrups initiativ, og at klubbens medlemstal fra 1984 til 1991, da han afsluttede sin første formandsperiode, var steget fra 40 til 85 medlemmer!

Således sad han "kun" på posten i seks år. Der findes formænd, som sidder på deres post i langt

længere tid – men næppe efter at have udført så megen aktivitet og kreativitet!

Og andre, men langt mindre krævende organisatoriske gøremål ventede: Formand for Nordsjællands Skak Union: 1990-95 – og dermed født medlem af bestyrelsen for 8. Hovedkreds, og medlem af bestyrelsen for DSU's Støtteforening: 1993-95.

I 1995 var Hans Endrup således (for en stund) ophørt som organisator i dansk skak. Og da årene forinden allerede havde budt på en vis retræte desangående, blev der bedre tid til at **spille skak**!

Og så meldte resultaterne sig da også:

- **Hillerød Byturnering 1994:** (næstøverste gruppe): Nr. 1: 5½ point af syv mulige – og nok så vigtigt: Et ratingtal på over 1900 og dermed den så længe ønskede titel **Dansk Mesterspiller**.
- **Hillerød Byturnering 1997:** (Øverste gruppe): Nr. 1: 5 point af syv mulige – bedre korrektion end Aksel Ros og dermed **Bymester**.
- Dertil kom 1. pladsen i Hillerød Skakklubs klubturnering i 1998 og 2001 og dermed titlen **Klubmester for de to år**.

Alligevel er det noget så beskedent som en 60. plads, Hans Endrup betragter som sit bedste resultat, nemlig da han deltog i Copenhagen

Rejser og venner – og et semikolon!?

Hvad man ikke skulle tro med sin viden om Hans Endrups mange gøremål er, at der også blev tid til lidt sport. Som ung var det fodbold og håndbold. Nu blev det golf.

Frem for alt blev det dog til udenlandske skakturneringer, der især blev dyrket om sommeren hvert andet år med hustruen Ane samt arbejdskollegaen Peter Langer og dennes hustru Anette som rejsefæller. De to fruer var begge til kulturoplevelser og traveture, og så kunne herrerne jo spille skak imens.

Open 2003 i Nørrebrohallen, hvor han trods et ratingtal på "bare" 1918 scorede 6½ point af 11 mulige. Men denne turnering havde skam også 244 deltagere!

For at sætte præstationen i relief kan det nævnes, at

- Krishnan Sasikiran (2654) blev nr. 1
- Arthur Jusupow (2583) blev nr. 4
- Alexander Beliavsky blev nr. 5
- Magnus Carlsen (12 år) nr. 8
- Jonny Hector blev nr. 16
- Carsten Høi nr. 27
- Ole Jakobsen nr. 35
- Eric Brøndum nr. 40
- Bjørn Brinck-Claussen blev nr. 43
- Erling Mortensen nr. 46
- Peter Birk Petersen nr. 66
- Jørgen Hvenekilde nr. 70.

De to sidstnævnte og ret kendte spillere kom altså efter Hans Endrup, som i øvrigt røg direkte ind på den internationale styrkeliste med et ELO-tal på 2150! Så det er ikke så sært, at han i sin bog, side 125 skriver:

"Mit livs turnering, Politiken Cup 2003, blev spillet på et tidspunkt, hvor jeg for første gang i mange år ikke beklædte nogen frivillige poster inden for skak."

Det begyndte i Biel 2009 og fortsatte på Leros i 2011, hvor Hans Endrup vandt guld som bedste veteran, og Peter Langer vandt bronze i samme klasse.

Helt færdig med det organisatoriske var Hans Endrup dog ikke, for i 2010 skulle Hillerød Skakklub holde 100-årsjubilæum – og han havde allerede i 2007 meldt sig til at stå i spidsen for planlægningen af den store begivenhed.

Ambitionerne blev sat meget højt, især med ønsket om at afholde Danmarks mesterskabet i Påsken 2010. Trods visse genvordigheder, blandt

andet uvilje hos Hillerød kommune til at støtte sagen, lykkedes det at realisere de højt satte mål, idet Nordea Fonden, Velux Fonden og Foss trådte til som gode sponsorer!

Allerede i april 2010 blev Hans Endrup belønnet for sit arbejde med jubilæet og sine mange andre gøremål for klubben, siden han blev valgt som formand 26 år tidligere.

I 2012 fyldte Hans Endrup 60 år, og i 2017 gik han på pension. I det samme tiår blev han involveret i

et projekt, som gik ud på at føre 1. holdet frem til et DM.

Først foregik arbejdet med stormesteren Lars Schandorff som spillende træner, og senere var det med stormesteren Sune Berg Hansen i samme dobbeltrolle.

Med udgivelsen af sine erindringer i 2022 vil nogle måske mene, at Hans Endrup satte et punktum for sin karriere – i hvert fald den mere ambitiøse del af den, men det var nu nok kun et semikolon!?

Godbidder fra bogen

Jeg tror, at alle, der har haft titlen ”dansk mesterspiller” i en menneskealder, rent skakmæssigt har nok at byde på til en bog. Hans Endrup er ingen undtagelse. Lad os nyde nogle af hans bedste partier og kombinationer – med hans egne noter tilføjet mine små forstyrrelser i *kursiv*, og i min vante layout.

Bombenedslag nr. 1

Fra en holdkamp den 11/12-1969.

Hvid Hans Endrup Jacobsen, Tønder II

Sort Bent Laugesen, Flensborg II

Stillingen efter sorts 24... Ta8-d8?

25. Sxf7! Hov – den kan sort ikke slå pga. skak på f4, og tårnet på c7 falder. Nu er hvid to bønder foran.

25... Td5 26. Se5 Db6 27. Txd5 cxd5 28. Txc7 Dxc7 29. Dc3 Utroligt modent og resultatorienteret spillet – vind to bønder og byt officererne af til et vundet slutspil. Hvid vandt i 46 træk.

KVA: Kombinationen er et skoleeksempel på dronningens muligheder for at rette sit skyts mod to mål, der ligger langt fra hinanden. Her er det c7, hvor der står et ugarderet tårn, og den klassiske svaghed i sorts stilling, feltet f7. Hans Endrup er en venlig mand – han sparer sine læsere for partiets sidste 17 træk.

Mod klubbens bedste

Fra sine år i Brøndby Skakklub omtaler Hans Endrup klubbens stærkeste spiller, Claes Løfgren, med nogle pæne ord – bortset fra "anklagen" om, at han ofte endte "med at snyde mig og vandt de fleste partier". Hans Endrup erkender dog, at Claes "var bare en bedre skakspiller" og fortsætter: "Men en enkelt gang lykkedes det mig at få skovlen under Claes, og så endda på en smuk og overbevisende måde."

Parti nr. 1: Caro-Kann (Bronstein-Larsen)

Brøndby Skakklubs Vinterturnering den 24. februar 1977.

Hvid *Hans Endrup Jacobsen*

Sort *Claes Løfgren*

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 dxe4 4. Sxe4 Sf6 5. Sxf6+

gxf6 Vi var mange, der på det tidspunkt var inspireret af Bent Larsens lille bog om solide åbninger, hvor denne variant blev anbefalet.

6. Lf4 Lf5 7. Se2 e6 8. Sg3 Lg6 9. h4 h5 10. Dd2 Ld6 11. 0-0-0 Dc7 12. Lxd6 Dxd6 13. Le2 Sd7 14. The1 0-0-0 15. Lf3 Kb8 16. Te3 Sb6 17. Tb3 Td7 18. Se2 c5 19. dxc5 Dxc5 20. Tc3 KVA: Efter denne lange trækserie uden kommentarer må vi have et diagram.

Stillingen efter 20. Te3-c3.

KVA: Lad mig til Hans Endrups første note føje, at A. Konstantinopolski og A. Weiz i deres bog "Caro-Kann-Verteidigung" fra 1982 kalder varianten med 5... gxf6 for "Nimzowitsch-System", men at Jan Løfberg i sit store værk BENT LARSEN kalder den for "Bronstein-Larsen".

I værkets første bind, "1935-1965" fra 2014, læser vi på side 480 denne skakhistorisk interessante

20... Dxf2? Sort bliver for grådig. Den bonde er giftig. Hvid får nu afgørende fordel.

21. Df4+ e5 22. Dxf6 Txd1+ 23. Kxd1 Te8 24. Dd6+ Ka8 Nu følger et afgørende gennembrud!

Stillingen efter 24... Kb8-a8.

25. Lxb7+! Kxb7 26. Dc6+ Kb8 27. Dxe8+ Kb7 28. Dc6+ Kb8 29. Dd6+ Ka8 30. Tc7 opgivet. Sort kan nu kun udskyde matten ved en række hævnsskakker. **1 – 0.**

note af Bent Larsen til parti nr. 589: Jonathan Penrose – BL, 1/1-1957 (Oprindeligt SKAKBLADET maj 1957):

"Denne åbning spillede jeg hermed for første gang i et turneringsparti! Det er min hensigt fremover at bruge den som afveksling mellem de mange sicilianere. Men jeg nægter at anerkende benævnelsen Caro-

Kann-forsvaret, idet jeg har kig på forskellige komplicerede varianter, hvorpå jeg synes, det er mere korrekt at hæfte betegnelsen Caro-Kann-angrebet!"

På side 481 korrekser Løfberg Bent Larsen, som bevisligt har spillet to turneringspartier med Caro-Kann som sort før opgøret med Penrose, og jeg tror da også, at Larsen i stedet for "åbningen Caro-Kann" har ment "varianten 5... gxf6 i Caro-Kann".

Bombenedslag nr. 2

Vesterhavsturneringen 1979, den 20. juli.

Hvid Lars Nielsen, Sorø

Sort Hans Endrup Jacobsen, Enkeltmedl.

Stillingen efter sorts 20. træk.

21. La5?? Dxa5! Ups. Hvid kan ikke slå dronningen, da der er mat i få træk efter 22... Lxd4+ 23. Tf2 Txf2. F.eks. 24. Dd2 Tg2+ 25. Kh1 Txe2#. **22. Opgivet. 0 – 1.**

KVA: Mere i kombinationens ånd end 25... Txe2# mener jeg 25... Tg1# er.

Bombenedslag nr. 3

Hillerød Skakklub. 19. marts 1985.

Hvid Hans Endrup Jacobsen

Sort Olaf Corydon

Stillingen efter hvids 14. træk.

14... Sxd2? 15. a5#. Hov! Sort havde helt overset den direkte trussel i stillingen, men hvid stod allerede klart bedst. **1 – 0.**

KVA: Jeg er tilbøjelig til at tro, at sort godt så truslen 15. a5+ Sxa5 16. Lxa5#, hvorfor han byttede løberen af. Han har så bare glemt (overset), at springeren ikke mere dækkede feltet a5.

H.E.J. efter en rosende omtale af Peter W. Svendsen, som han "har kørt et parløb over en lang periode med (i ledelsen af Hillerød Skakklub): "... i det følgende parti fra 1987 spillede jeg måske det bedste angreb, jeg nogensinde har spillet."

Parti nr. 2: Fransk (Tarrasch-varianten)

Hillerød Skakklub. 20. januar 1987.

Hvid *Peter Willer Svendsen*Sort *Hans Endrup Jacobsen*

1. d4 e6 2. e4 d5 3. Sd2 Sf6 4. e5 Sfd7 5. f4 c5 6. Se2 Sc6 7. Sf3 b6 8. g3 La6 9. c3 Dc7 10. Lh3 Lidt for optimistisk spillet. Idéen må være at understøtte f4-f5, men det når han ikke.

Stillingen efter 10. Lf1-h3.

Hvid bliver nu løbet over ende af et kraftigt sort angreb. Hvem kunne ane, at hvid kun holder 12 træk mere? Kig på Sd7, Lf8 og Th8, som i øjeblikket er dårligt udviklede sorte officerer. I løbet af få træk spiller de hovedroller i det sorte angreb.

10... cxd4 11. cxd4 Sb4 12. 0-0 Dc2 Meget stærkere end Sc2. Efter dronningafbytning hænger springeren på e2. Hvids bedste chance er at spille Sc3 og give kvaliteten, men det er ikke en nem beslutning at tage efter så få træk.

13. Kf2? 13. Sc3 Lxf1 14. Dxf1 Dd3.

Stillingen efter 13. Kg1-f2?

13... Sc5!! Inspireret og stærkt spillet. Det er meget farligt at slå springeren, f.eks. 14. dxc5 Lxc5+ 15. Le3 Lxe3+ 16. Kxe3 De4+ 17. Kf2 Lxe2 18. Dxe2 Sd3+ (KVA: Og hvids dronning går tabt, dog efter 19. Dxd3 Dxd3 for to lette officerer, men stillingen er tabt).

14. Sfg1 De4 15. g4 Le7 16. Kg3 h5 17. Lg2? Ser umiddelbart godt ud. Truer sorts dronning og giver kongen et flugtfelt på h3, men trækket taber straks. Alternativet 17. Tf3 er dog heller ikke for overbevisende: 17... Lxe2 18. Sxe2 Lh4+ 19. Kg2 Sc2 (KVA: 20. Tb1 Se1+).

Stillingen efter 17. Lh3-g2?

17... Lh4+!! 18. Kxh4 Dxd2 19. gxh5 Dxd2+ 20. Kg4 Dxd5+ 21. Kg3 Se4+ 22. Kg2 Dh1#. Dermed kom Th8 også til at spille en rolle i angrebet. Et efter min smag flot angrebsparti med en smuk mat. Jeg kan særligt godt lide den effektive udnyttelse af alle sorts brikker. Det hele startede med en aktion på dronningefløjen og endte med en mat på h1. **0 – 1.**

Slutstillingen! Se bogens forside!

I kapitlet "Kernefamilie" viser Hans Endrup to eksempler på et af sine "yndlingstemaer i skak – det langsigtede positionelle kvalitetsoffer". Her skal vi se det første.

Parti nr. 3: Engelsk (Symmetri-varianten)

Hillerød Skakklub. 24. april 1989.

Hvid *Frands Lavsén*

Sort *Hans Endrup Jacobsen*

**1. c4 c5 2. g3 Sf6 3. Lg2 g6 4. Sc3 Lg7 5. d4 cxd4
6. Sb5 0-0 7. Sf3 Sc6 8. Sbx d4 d6 9. 0-0 Lg4 10.
Sxc6 bxc6 11. Sd4**

Stillingen efter 11. Sf3-d4.

Nu kan sort vælge at spille 11... Tc8 12. Sxc6 Dd7, og sort har fin kompensation for bonden. Men sort kan også vælge kvalitetsofret! Det giver masser af chancer for spil på de hvide felter omkring den hvide konge. Det var så dagen, hvor jeg valgte kvalitetsofret.

**11... c5! 12. Lxa8 Dxa8 13. Sf3 Tb8 14. a4? Tb4
15. b3 Se4 16. Ta3** Hvid har stillet sig alt for passivt op, og bliver nu straffet.

**16... Sc3 17. Dd3 Db7 18. Ld2 Sxe2+ 19. Dxe2 Lxf3
20. Dd3 Ld4! KVA: Dermed bliver partiet et eksempel på noget så sjældent som et dobbelt kvalitetsoffer!**

Stillingen efter 20... Lg7-d4!

21. Le3 Bemærk den lille smarte finesse 21. Lxb4? Lh1! og hvid kan ikke forhindre, at sorts dronning kommer til g2 med mat. Bonden på f2 er bundet.

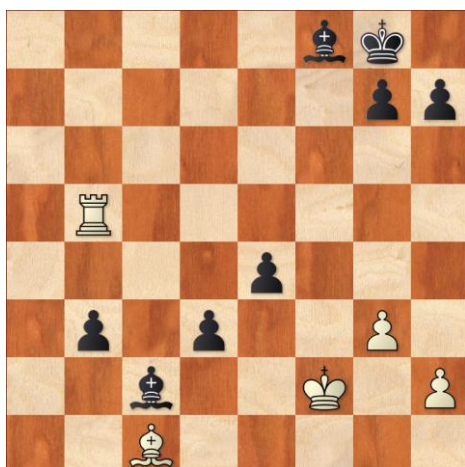
21... Lg2 22. Tc1 Nu vinder 22... Lh3! lige på stedet, men jeg troede det var hip som hap og spillede

Bombenedslag nr. 4

Hillerød Skakklubs klubturnering 2/4-1991

Hvid *Bo Rasmussen*

Sort *Hans Endrup Jacobsen*

Stillingen efter hvids 35. træk.

Bombenedslag nr. 5

Hillerød Skakklubs klubturnering 3/3-1998.

Hvid *Hans Endrup Jacobsen*

Sort *Tamas Gabriel*

Stillingen efter sorts 27. træk.

22... Lh1?! men efter svaret

23. Kf1 går hvid ikke mat med det samme. Jeg tog en omvej, men vandt ret nemt. Et godt eksempel på hvor stærke aktive løbere kan være i forhold til passive tårne. **0 – 1.**

35... La3!! Et smukt officersoffer, som afgør partiet straks, men man skal lige have set den sidste pointe.

36. Lxa3 d2 37. Tf5 h6 38. Tf8+ Kh7 39. Td8 Ld3! 40. Opgivet. 0 – 1.

KVA: Hvor tit er man ikke som sand fodboldelsker blevet irriteret over kun at se afleveringen til og selve scoringen i TV, men ikke den eventuelt smukke opbygning af angrebet, som førte dertil. Således sker bombenedslaget (scoringen) ikke i diagramstillingen – det må vi vente lidt med og giver ordet til Hans Endrup:

28. Lf3! Flere træk vinder, men jeg kunne godt lide denne løbermanøvre Lg2-f3-d1-c2, som jeg synes er både smuk og elegant.

28... Sh6 29. Ld1 Tc4 30. Lc2 Kf8 31. Lxg7+! KVA: Så kom det, bombenedslaget! HEJ: Sort opgav, da Kxg7 besvares med Dh7 og sort går mat. **1 – 0.**

Bombenedslag nr. 6

Biel Open: ATO-turneringen (for spillere med et ELO-tal på under 2050), 23/7-2009.

Hvid *Jean-Luc Abbet, Schweiz*

Sort *Hans Endrup Jacobsen*

Stillingen efter hvids 56. træk.

56... Th1+! En fiks lille krølle til sidst. Der er mat med Dh2 i næste træk! Et dejligt træk at kunne udføre med rigtig mange tilskuere på.

57. Opgivet. 0 – 1.

KVA: I Tårnby Open 1985 vandt jeg et spektakulært parti over den også dengang langt højere ratede Henrik Danielsen.

Først efter at partiet var blevet offentliggjort i POLITIKEN, og jeg derpå satte mig ind i, hvorfor jeg egentlig havde vundet det, gik det op for mig, hvor meget det rette *positionelle kvalitetsoffer* betyder – en erkendelse som tidens gang har fået mig til at definere en "mesterspiller" på en helt anden måde end den gængse, som engang gik på, at man scorede 5½ point af syv mulige i 1. klasse

og siden på at man fik et ratingtal på mindst 1900.

Men nej, for mig er man "mesterspiller", når man fatter og forstår *det positionelle kvalitetsoffer* betydning! Med sine udsagn og sit spil i bogen "Gode Træk" dokumenterer Hans Endrup til fulde, at han efter denne definition hører til i gruppen af "mesterspillere".

I det næste parti skal vi ligesom i parti nr. 3 se noget så sjældent som *det dobbelte kvalitetsoffer*! Det første er positionelt, det andet er kombinatorisk.

Parti nr. 4: Siciliansk

Espergærde Forår, 11/4-2011.

Hvid Ebbe Kallenberg

Sort Hans Endrup Jacobsen

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. c4 g6 4. d4 Lg7 5. Sc3 cxd4 6. Sxd4 Db6 7. Sdb5 Sf6 8. Le3 Da5 9. Da4 Dxa4 10. Sxa4 Sa6 11. Lxa7 Ld7 12. Sb6 Ebbe har spillet godt og energisk og har nærmest forceret vundet materiale. Her overvejede jeg længe de forskellige muligheder – Txa7, Td8 eller 0-0. Jeg valgte hurtig udvikling som kompensation for kvaliteten.

Stillingen efter 12. Sa4-b6.

12... 0-0 KVA: Det positionelle (strategiske) kvalitetsoffer!

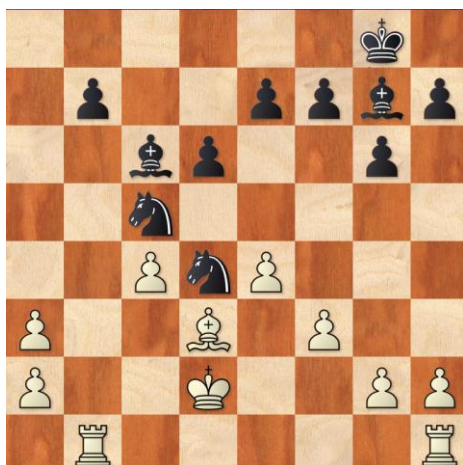
13. Sxa8 Txa8 14. Ld4 Sb4! 15. Sa3? Hvid er foran med bonde og kvalitet, men sort har flere trusler mod c2 og e4. Hvid tænkte længe og begår alligevel en afgørende fejl med 15. Sa3. KVA: Måske er hvid blevet vildledt af, at 15. Sa3? afværger begge trusler – Txa2 og Sc2+.

Stillingen efter 15. Sb5-a3?

15... Txa3! Sort giver en kvalitet mere. KVA: Det kombinatoriske (taktiske) kvalitetsoffer!

16. bxa3 Sc2+ 17. Kd2 Sxd4 18. f3 Lc6 19. Ld3 Sd7 20. Tab1 Sc5! En usædvanlig materialefordeling. To tårne + bonde mod tre lette officerer. Rent materielt vil det sige 11-9 i hvids favør (KVA: Der findes åbenbart forskellige tabeller for brikkernes værdi. Ifølge Euwe og Kramer: Midtspillet, 1. del, side 11, er forholdet: Hvid: 2 tårne ($2 \times 5\frac{1}{2}$) + 1 bonde (1) = 12 versus Sort: 1 løber ($3\frac{1}{2}$) + 2 springere ($2 \times 3\frac{1}{2}$) = $10\frac{1}{2}$). Men stillingsmæssigt er det sort, der står klart bedst. Hvids løber er dårlig, og hvids tårne kan ikke finde linjer at arbejde på. Sort har løberpar og to formidable springere.

Stillingen efter 20... Sd7-c5!

Resten af partiet kræver ingen kommentarer. Der er flere veje til målet. Sorts overlegne officerer knuser langsomt men sikkert hvid.

**21. h4 h5 22. Lc2 Le5 23. Ld1 Kg7 24. Ke3 Sde6
25. Lc2 Ld4+ 26. Kd2 Sf4 27. g3 Sfe6 28. Th2 Le5**

29. f4? KVA: Den velkendte buk i en presset stilling.

Stillingen efter 29. f3-f4?

29... Sxf4! 30. Tf2 Sfe6 31. Tbf1 f6 32. g4 hxg4 33. Tg2 Lf4+ 34. Txf4 Sxf4 35. Txg4 e5 36. Ke3 Sxe4 37. Lxe4 Lxe4 38. Txf4 exf4+ 39. Kxe4 g5 40. Kf3 Kg6 41. Opgivet. 0 – 1.

Bombenedslag nr. 7

Hillerød Byturnering, 3/5-2011.

Hvid *Lars Linderod*

Sort *Hans Endrup Jacobsen*

Stillingen efter sorts 20. træk.

21. Lf1? Sb4!! Et af de mest kraftfulde træk jeg nogensinde har udført. Sort ofrer først en springer og siden en løber på b4. Det elegante består i, at kombinationen er (KVA: *rettet mod*) kongen på h1, men ofrene sker på feltet b4 milevidt fra h1.

22. cxb4 22. Lxd3 Sxd3 duer slet ikke. Truslen er Lxe4+ (*hvorpå Dxe4 bliver*) fulgt af Sf2 med familieskak.

22... Lxb4 23. De2 Dd4 Hvid kan ikke gardere sig mod alle truslerne F.eks. slag på e4 og Td1. Derfor

24. Opgivet. 0 – 1.

Hans Endrup Jacobsen og mig

Egentlig burde jeg ikke bryde mig særligt meget om Hans Endrup. I Copenhagen Open 2003 spillede jeg nemlig til og med 6. runde en ovenud god turnering. Efter fire runder havde jeg tre point (3+,1-), og snart efter spillede jeg remis mod to IM'er, finnen Sampsa Nyysti (2399) i 5. runde, og Ole Jakobsen (2381) i 9. runde, men i 8. runde måtte jeg "nøjes med en remis" mod en langt lavere ratet spiller fra Hillerød.

Det kostede meget af den rating, jeg havde vundet i de syv foregående runder. At jeg så meget sløvt tog remis mod ligeledes langt lavere ratede spillere i de to sidste runder er en anden sag. Hermed partiet med mine noter.

Kongeindisk (Sämisch-varianten) via Pircs Forsvar

Copenhagen Open (Politiken Cup), 2003, 8. runde. Spillet i Nørrebrohallen den 22. juli.

Hvid *Hans Endrup Jacobsen (ELO: 1918), Hillerød Skakklub.*

Sort *Kaare Vissing Andersen (ELO: 2245), AS04.*

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. c4 d6 4. Sc3 Sf6 Ad en lille nydelig omvej er åbningen vandret over i Kongeindisk.

5. f3 Mange, blandt andre jeg selv, anser dette træk, som både styrker centrum og forbereder en bondestorm på kongefløjen, for hvids farligste våben mod Kongeindisk. Svækkelsen af f2 er vanskelig at udnytte for sort i den lukkede stilling.

5... 0-0 6. Le3 Sc6!? De mest almindelige alternativer til dette træk er 6... e5, 6... c6 og 6... a6, hvortil mere sjældent 6... c5 og 6... Sbd7 forekommer.

Stillingen efter 6... Sb8-c6!?

Den finske mester Heikki Westerinen (født 1944) vandt som sort mange smukke sejre med 6... Sc6!? og fik i 1972 udgivet en lille bog, 58 sider, på SCHACKBULLETINENS FÖRLAG. Han var allerede da International Mester (1967) og blev

Stormester få år efter (1975). I begyndelsen af 1970'erne, lige før åbningslitteraturen for alvor tog fat med udgivelser om specifikke varianter, blev den nævnte bog en vældig inspirationskilde for mig!

7. Ld3 e5 8. d5 Sd4!? Med risiko for tab af en bonde besætter sort stillingens absolut vigtigste punkt, d4! Men vil hvid prøve at snuppe en bonde, må han afvikle sin Le3, og i Kongeindisk er de sortfældede løbere guld værd – ofte er en sådan løber endda et tårn værd, idet de sorte diagonaler (h8-a1, h6-c1 og a7-g1 (ikke mindst efter f2-f3) m.fl.) er stederne, hvor det sjove foregår!

9. Sge2!? Hvid skal da heller ikke nyde noget af 9. Lxd4?! exd4 10. Sb5 eller 10. Sce2, hvorefter hvid synes at kunne vinde bonden på d4 – men på bekostning af sin værdifulde sortfældede løber.

9... Sh5 10. Dd2 c5 11. Sg3 Dermed har hvid nærmest til evig tid overladt sort feltet d4. Alternativet bestod i 11. d5xc6 e. p. og såvel efter 11... bxc6 som 11... Sxc6 får spillet en mere åben karakter.

Stillingen efter 11. Se2-g3.

11... Sf4!? Endnu en gang – nu mere definitivt end før – tilbyder sort en bonde for at få hvids sortfældede løber likvideret. Men teksttrækket er nærmest tvunget, da såvel retræten Sh5-f6 som 11... Dh4? (12. Lg5!) ikke bør høre en mand med kongeindiske ambitioner.

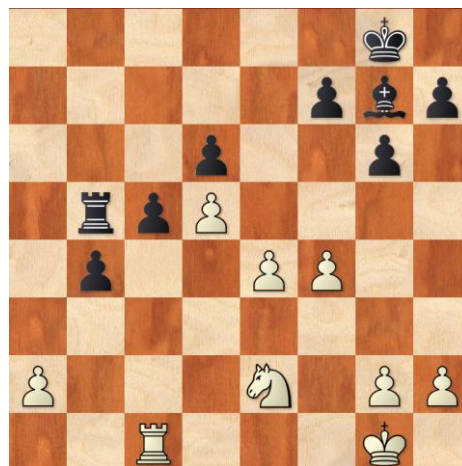
12. Lxf4 exf4 13. Dxf4 a6 14. 0-0 Tb8 15. Dd2 b5 Stillingstypen, der oftest opstår i Benkö-Gambit, lægger op til en date, eller – lidt mere elegant udtrykt – det traditionelle rendezvous for sorts Tb8 og Lg7 på b2, har en halv- eller helåbning af b-linjen som sin absolutte betingelse.

16. f4 bxc4 17. Lxc4 Tb4 En klassiker: Tårnet skal så langt frem på den halv- eller helåbne linje som muligt – i reglen som her på det fjernest gardedede felt.

Stillingen efter 17... Tb8-b4.

18. b3 Sb5 19. Sge2 Sa3 20. Dd3 Sxc4 21. bxc4 a5 22. Tab1 La6 23. Sb5 Lxb5 24. Txb4 axb4 25. cxb5 Db6 26. Dc4 Tb8 27. Tc1 Dxb5 28. Dxb5 Sort har vundet den ofrede bonde tilbage og står bedst, dels fordi tårn og løber (normalt) arbejder bedre sammen i slutspil end tårn og springer, dels fordi der synes muligheder for de sorte bønder på D-fløjen.

Stillingen efter 28... Tb8xb5.

29. Kf2 Kf8 30. Tc2 Ke7 31. Sc1 Ld4+ 32. Ke2 f5 33. exf5 gxf5 34. Sb3 Lf6 35. Sd2 Tb7 36. Remis. ½ – ½. Som det turde fremgå af, hvornår remisen blev taget, var det mig, der tilbød den, og Hans Endrup, som tog imod den. Stillingen syntes fastlåst, men med noget mere ambitiøs energi havde jeg nok forsøgt at finde en gevinstvej, selv om den synes umulig at finde "på kortet". En ringe trøst med tanke på tabet af rating er det i bogen "Gode Træk" at læse, at min modstander her "spillede sit livs turnering". Set i bakspejlet ligger gevinsten dog i at have krydset en klinge med Hans Endrup Jacobsen – at have delt en duel med denne personlighed!

Hans Endrups spillestil

De 31 partier i bogen "Gode Træk" danner kun et spinkelt grundlag til at få et overblik over Hans Endrups *åbningsrepertoire*, især fordi dette er meget bredt. Med hvid spiller han hovedsageligt 1. e4 i de første mange år, og kun en sjælden gang 1. d4 eller 1. Sf3, mens han derimod i sine senere år mest spiller 1. Sf3. Mod 1. e4 spiller han hovedsageligt Siciliansk, men også Fransk.

Hvad det videre forløb angår, spiller han et par gange med hvid efter 1. e4 c5 Larsens træk f2-f4, hvad han senere vælger at udsætte ved at spille Den lukkede Variant med 2. Sc3 og først da 3. f4. En konklusion må dog være, at han hvad åbningen angår er svær at forberede sig imod.

Hvad *midtspillet* angår, har jeg især hæftet mig ved hans sans for *det positionelle kvalitetsoffer*,

Et punktum

Der gik kun tre år efter udgivelsen af "Gode Træk", før man kunne sige, at der blev sat et punktum for Hans Endrups ambitioner – nærmere bestemt for dem han har haft for Hillerød Skakklub.

Det skete med, at klubben, som nu var 115 år, vandt sit første danmarksmesterskab for hold. Men måske skal vi i stedet for punktum hellere kalde præstationen for "prikken over i'et".

Man kunne unde Hans Endrup Jacobsen at have fået disse begivenheder med i bogen. Og minsandten om ikke klubben også vandt DM for hold året efter, 2026.

jævnfør partierne nr. 3 og 4 samt ikke mindst hans udredning om emnet på side 85. Og så bør man have det med ham som med tigeren – man stikker ikke hånden ind i munden på ham, for så falder den taktiske hammer, hvad artiklens mange *bombenedslag* dokumenterer!

Med *slutspillet* har Hans Endrup det vist som de fleste af os andre. Når man er mest motiveret for at spille skak og har særligt høje ambitioner om at vinde partier og turneringer, og frem for alt når man tror på sig selv, så tager man ikke de dovne remiser, men spiller til den tredjesidste brik er faldet. Dette giver bogen også gode eksempler på.

Men med tanke på dens kvalifikationer som inspirationskilde for alle, der ønsker en god fremtid for dansk skak fortjener "Gode Træk" noget så sjældent for en dansk skakbog som et nyt oplag – og da med tilføjelsen af den helt rigtige gode og velfortjente afslutning:

Hillerød på toppen af dansk skak!

Desangående vil jeg dog lige så nænsomt som Svend Novrup gjorde det i en anmeldelse af en af mine bøger opfordre til, at bogen får en ekstra korrekturlæsning – dens indhold og budskab fortjener det!

I 2011 på Leros vandt Hans Endrup guld som bedste veteran, og Peter Langer vandt bronze i samme klasse.

Foto: Lånt fra bogen "Gode Træk"

Nr 1. og 3 i konkurrencen som bedste veteran. Jeg fik guldmedalje og pokal og Pet fik en bronzemedalje.

Skak højdepunkter

Hvis du har lyst til at dele din største skakoplevelse, er du meget velkommen til at sende en artikel til redaktøren. Det kan eksempelvis være:

- En uventet sejr i et parti
- Et garanteret nederlag, som du med det yderste af neglene vendte til en sejr
- En uventet turneringssejr
- En holdkamp, som var ud over det sædvanlige på grund af
- Et foredrag, som gjorde indtryk på dig
- En kamp mellem 2 andre, som endte anderledes end forventet
- Den dag du forstod skakkens gåder
- En person, som har haft stor betydning for din skakmæssige udvikling
- Noget helt andet, som har gjort indtryk på dig

Hvis du også vil bringe partier, skal jeg nok indlægge nogle diagrammer.

Et skak højdepunkt kan være et eller flere af de forslag, som beskrevet ovenfor, men det kan også være noget helt 5.

Vidste du at:

- [Holger](#) var også med da [Danmark](#) endte på 5. pladsen til [OL](#) i [Haag](#) i [Holland](#) i [1928](#)
- ved dette [OL](#) fik [Holger](#) 6½ point af 16 mulige, +4, =5, -7, hvis du trykker på linket i denne linje ([OL](#)), kan du se alle deltagerne, hvor vi især bemærker nr. 15, nr. 33?, nr. 61 og nr. 62
- det hører med til historien, at [Holger](#) denne gang spillede 1. bræt
- sidste gang, at [Holger](#) deltager til et [OL](#) er i [1936](#), som spilles i [München](#)
- [Danmark](#) bliver [nummer 9](#) med 91½ point
- [Holger](#) opnåede 55% på 2. brættet

Tidligere skak højdepunkter i nyhedsbrevet

- Min tur til Dubai af Peter Frahm, link: [2022, april](#)
- Min største oplevelse ved Anfinn Niclasen, link: [2025 april](#), som følger matchen Bent Larsen – Bobby Fischer i 1971
- Hvorfor spiller jeg, som jeg gør – af Peter Køhler, link: [2025 oktober](#)
- Dan Stampe-Terkildsen spiller mod Magnus Carlsen, link: [2026 januar](#)

Hvis du tidligere har bragt et skak højdepunkt i nyhedsbrevet, så send mig gerne en mail, så bringer jeg gerne et link til artiklen i fremtidige nyhedsbreve.

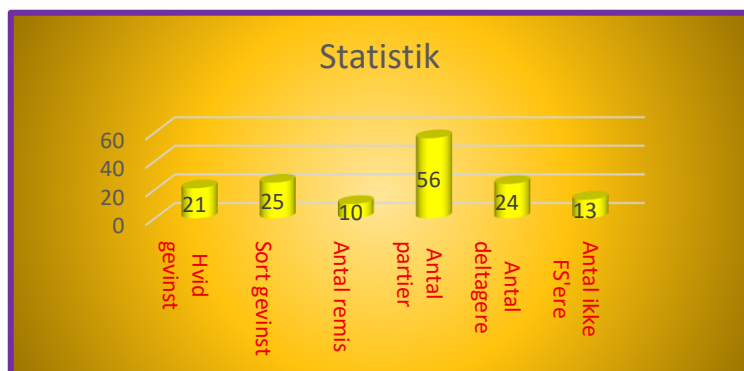
FS efterår Schweizer 2026

Som optakt til Frederiksberg Mesterskabet, som startede den 7. oktober indbød FS til en [efterårs schweizer 2026](#), som var en Schweizer turnering, deraf navnet 😊. Turneringen havde første spilledag onsdag den 2. september og løb frem til og med 30. september - i alt 5 runder, med deltagelse af i alt 24 spillere.

Der var i alt 3 præmie grupper, som var fordelt på rating, så der var muligheder for at få præmie selv om man ikke lå i øverste seedningslag. Ingen spiller kunne dog få mere end 1 præmie, samt der var 3 præmier i alle 3 præmie grupper.

Samlet resultat:

1. Karl Løbger 4,5
2. Malthe Graae Carlsen, [Skak for sjov](#) 3,5
3. Ebbe Kallmeyer, [Skak for sjov](#) 3
4. Bjørn Olsen 3
5. Niels Lauritsen 3
6. Peter Køhler 3
- Loui Malthe Halse
- Fie Wittig Poulsen, [Øbro](#)
9. Steen Nielsen 3

Det blev Fie Wittig Poulsen, [Øbro](#), som blev rating højdespringer med hele 63 af slagsen.

Resultatet i hver rating gruppe:

Præmie gruppe 1, 1800 – 1963, 9 deltagere				Præmie gruppe 2, 1642 – 1820, 8 deltagere			
Nr gr	Nr. tur	Navn	Pt.	Nr gr	Nr tur	Navn	Pt.
1	1	Karl Løbger	4½	1	4	Bjørn Olsen	3
2	2	Malthe Graae Carlsen, Skak for sjov	4	2	11	Nicolai Krog, Roskilde	2½
3	3	Ebbe Kallmeyer, Skak for sjov	3½	3	12	Thomas Haugaard, Amager	2½
4	5	Niels Lauritsen	3	4	13	Peter Stentebjerg-Andersen, Skak for sjov	2

Præmie gruppe 3, 1200 – 1628, 7 deltagere			
1	8	Fie Wittig Poulsen, Øbro	3
2	10	Omar Torbjørn Østerhus, Helsingør	2½
3	13	Anfinn Niclasen	2
4	13	Aksel Geert Svenson, Skak for sjov	2

Rating højdespringer
Fie Wittig Poulsen,
[Øbro](#)

Vinder FS efterår 2026
Karl Løbger

Intuition i skak af Niels Lauritsen

Hvis du tror på intuition i skak, så må du tro om igen, konkluderer denne artikel af Niels Lauritsen. Som også afslører hemmeligheden bag Tals og Shirovs spekulative officersofre. Læs videre på egen risiko.

Allerede omkring år 1995 begyndte jeg på et tidspunkt efter nogle holdkamp partier at brokke mig over, at det begyndte at gå ned ad bakke med kræfterne. Eller udholdenheden, om man vil. Altså, at jeg i 4. time gik sukkerkold, skulle have en lur, eller drikke spandevīs af kaffe, førend at jeg var tilbage på banen (brættet) igen.

Jacob Aagaard, som dengang endnu ikke var blevet professionel, uddelte gladelig gode råd, og sagde til mig, at så skulle jeg søge at komplicere partiet. Få det til at kulminere tidligere, spille skarper, sørge for en afgørelse i 3. time af partiet.

Det lød fornuftigt nok, syntes jeg. Jep, i stedet for fedteri skulle jeg tillægge mig en aggressiv spillestil. En kort stund drømte jeg om at blive dristig, og spille husarskak med Albin og kaptajn Evans som inspiration.

Der var bare det problem at man ikke sådan lige kan lægge sin stil og åbningsspil om. Det er hårdt arbejde. Og i min søgen efter at "komplicere" kom jeg ofte i tidsnød, hvilket ikke fremmede sagen. Det virkede ikke.

Det korte og lange var, at Aagaard lige så godt kunne have foreslået mig at holde op med at ryge, eller begynde i et fitness center og tage 15 kilo. Det havde nok hjulpet betydeligt bedre på både konditionen og ratingtallet. Var det ikke jernlogikeren Botvinnik, som altid gik nogle lange ture over stepperne og hen langs floden før et parti?

Ønsketænkning, for der er hverken floder eller stepper i Danmark, og hvem holder op med at ryge bare for at kunne spille lidt bedre skak på sigt, hvabehar! Så jeg var fortsat på udkik efter en genvej, et tryllemiddel til at standse min svigtende koncentration og udholdenhed.

Stor var derfor min glæde da jeg på bagsiden af en bog om intuition i skak kunne læse, at "intuition er centralt i skak, og at forstå det forbedrer ens spil. Skakspillere skal ikke prøve at beregne varianter og køre sig selv træet, de spillere som anvender intuition fuldt ud, vil spare både tid og energi".

Fedt, lige hvad jeg stod og havde brug for. Ikke flere variantberegninger, ikke mere hårdt arbejde. Den helt rigtige medicin, den der intuition.

Altså begyndte jeg et studie af fænomenet intuition, begyndende med at købe bogen. Det viser sig, at det især er folk som Smyslov, og det især på sine gamle dage, som lovpriser intuition. Medens Kortchnoi stadig sidder og konkretberegner, så sætter Smyslov automatpiloten til. Capablanca skulle være den ypperligste eksponent for intuition. Han vidste simpelthen instinktivt(!) hvor brikkerne skulle stå, gjorde han.

Men den helt store mester udi intuition skulle jfr. forfatterne være troldmanden fra Riga. Michael Tal kunne bare det der. Skarpe tvivlsomme ofre, som ikke kunne beregnes til ende, det var hans specialitet. Og han kom næsten altid godt ud af det. Før eller senere fejlede modstanderen. At forsvare sig imod Tal var meget svært.

En gennemlæsning af bogens kapitler er såmænd interessant nok. Der er masser af interessante og undertiden lærerige eksempler på især risikabelt og tvetydigt spil. På originale kombinationer og chance rytteri. For Bent Larsens vedkommende er det især hans sorte Nimzoinder imod Taimanov, hvor Larsen pludseligt spiller det berømte (berygtede!?) træk ...g7-g5 i åbningen, en helt vild svækkelse blot for at komplicere og forvirre (hvilket som bekendt lykkedes). Men, hov, tøv en kende,

sådanne træk er da netop IKKE intuition, vel? Larsen kan se at han er på vej ned ad bakke hvis normalt spil fortsættes, og derfor ubalancerer han stillingen.

Taimanov-Larsen 1970 gik:

1...g5!?! 2.Lg3,g4 3.Sd4(?),Sxd4 4.exd4,Lg5 5.O-O,Lxc1 6.Txc1,Le6 7.h3,gxh3 8.Le5,f6 9.Se4!?,fxe5 10.Dg3+,Lg4! 11.Dxg4+,Kh8 12.Sg5,Dd2 13.Tc7,Dxf2+ 14.Kh2,Dxg2+ og sort vandt. Havde hvid i stedet spillet 3.Se5, ville han efter 3...d4 4.Sxc6,bxc6 5.exd4 kunne nyde de sorte svækkelser ubekymret.

Det går op for mig at selve bogens titel er en fidus. Intuition i skak er ikke et fænomen som man direkte kan indkredse og forstå. Det er mere kompliceret end som så. Derfor er bogen stadigvæk en rimelig god skakbog. Det er indpakningen som lugter, en slags "Win with intuition" slogan fra bogens omslag. Ligesom at få en ny åbningsbog (eller slankekur) stukket i hovedet med alle de urealistiske forventninger, som et kort øjeblik overfortryller ens træske dagligdag.

Ergo er intuition ikke brugbar som et isoleret element eller selvstændigt koncept eller universalmiddel i skak. Jep, der er ligesom i Nimzowitschs's SYSTEM. Der er en masse elementer og fiduser, men ikke noget konkret system. Nimzo havde sine specialiteter, Overdækning var een af dem, men det betyder ikke at han generelt benyttede overdækning i

sine partier. Eller at han altid skubbede sin bonde til e5 imod Fransk.

En kølig tilgang til intuition vil være at søge begrebet erstattet med nogle gode danske udtryk, som straks tager gassen af ballonen. Man har vel "føling" eller "fornemmelse" for stillingen og dens krav. Eller man "spiller på rygmarven". Man anvender sin omfattende "erfaring". Nu har piben fået en anden og mere jordnær lyd. Som Anand siger det: "Intuition – det er den første mulighed som jeg ser i stillingen". Nemlig. Det er ens umiddelbare fornemmelse af hvad der kan spilles. Det er hvad vi spiller med når vi spiller lynpartier.

Og ellers er det så "formodning" eller "umiddelbar antagelse". Men intuition lyder jo nu engang bedre, flottere, nicht wahr?

Jeg tvinges til at indse, at den grusomme sandhed desværre er, at der ikke er nogen genvej til at forbedre sin skak. Hårdt arbejde, knofedt, analyser, og en nogen fanatisk indstilling om at skak måske er det vigtigste her i livet, det er de standardbetingelser som skal være til stede for at blive god til skak. Udover tab af arbejdsfortjeneste, karrieremuligheder og familieliv er fortjenesten en lejlighedsvist styrket ego og nogle usle ratingpoint.

Apropos Tal og Larsen, så giver det mig klare og smertefulde erindringer om deres semifinale i 1965. I de dage var Larsen og hans forsøg på at blive verdensmester på forsiden af de danske aviser. Os danske skakspillere fulgte spændt med i begivenhederne. Efter 9 af de 10 partier var stillingen 4.5-4.5. I det sidste parti skulle Tal have hvid. Jeg er glad for at vi ikke havde direkte transmission via nettet til rådighed. Ellers er jeg sikker på at adskillige danske skakspillere var døde af spænding og hjerteslag efterhånden som partiet skred frem. Jeg er også glad for, at der ikke var en computer analyse kørende i baggrunden, så at spændingen og usikkerheden kunne holde sig intakt, og dette afgørende parti kunne diskuteres i årevis

efterfølgende uden at klare konklusioner blev opnået. Se nu her:

Tal spillede Lf1-d3 i sidste træk, hvilket Larsen har besvaret med -b5-b4. Partiet fortsatte nu med 16.Sd5!?, et chancerigt men dobbelttydigt officersoffer, som man ikke var forvent med på det tidspunkt. Senere i 1970erne kom der masser af lignende standard ofre i tilsvarende udgaver at Siciliansk.

Tals offer 14.Sd5!? er ikke intuition. Det var forberedt allerede trækket før, med 13.Ld3. Ligesom Larsen givetvis ikke har været overrasket, idet hans -b4 nærmest forcerer offeret.

Partiet gik videre og endte med at Tal gik sejrrigt ud af slåskampen og dermed vinde matchen og efterfølgende spille finale imod Spassky.

16.Sd5,exd5 17.exd5,f5 18.Tde1,Tf7 19.h4,Lb7 20.Lxf5,Txf5 21.Txe7,Se5 2.De4,Df8 23.fxe5,Tf4 24.De3,Tf3 25.De2,Dxe7 26.Dxf3,dxe5 27.The1,Tad8 28.T1xe5,Dd6 29.Df4,Tf8 30.De4,b3 31.axb3,Tf1+ 32.Kd2,Db4+ 33.c3,Dd6 34.Lc5,Dxc5 35.Te8+,Tf8 36.De6+,Kh8 37.Df7 sort opgav.

Jeg giver ordet til [Pachman](#):

”Der har været mange analyser af denne kritiske stilling. Tals kombination hører nemlig til dem som ikke lader sig gennemanalysere konkret og i stedet er en intuitiv affære. Sjældent ser man en stormester vælge et sådant eventyr i et så vigtigt og afgørende parti. Men i denne match er det to spillere som har en række fælles træk. De er begge uforbeholdne optimister, og besidder en egenskab som man i sport og skak må kalde for naturlig frækhed.”

Ikke så sært at jeg (intuitivt?!) kom i tanker om netop dette parti. For Pachman anvender jo selv udtrykket! Men altså, det rækker ikke ved de argumenter som jeg allerede har fremført.

Forklaringen på Tals spillestil, og hans offer i dette Entscheidungspartie imod Larsen, skal nemlig findes et helt andet sted. Traditionelt var skakreglerne i Riga sådan, at springere, (ligesom bønder) kun kunne gå fremad, ikke bagud. Gennem hele Tals opvækst var dette den gældende regel, og den sad så fast i hans underbevidsthed, at han ofte glemte at springere vitterligt kan gå bagud, selv i matcher om verdensmesterskabet.

Det er den naturlige, og korrekte, forklaring på mange af Tals tvivlsomme og ukorrekte ofre, og på trækket 16.Sd5 imod Larsen. Tal selv var fløv over det, og derfor har han aldrig indrømmet det til nogen.

Foto: Skakbladet 1965 nr. 9

[Bent Larsen](#) til venstre mod [Mikhail Tal](#) i [semifinalen](#) i 1965

Men nu kan jeg hermed komme med afsløringen. Den er tilkommet mig i form af en tilståelse som Shirov indiskret gav til mig over et anker vin i Sevilla forleden. Shirov er som bekendt også fra Riga og har under sin opvækst analyseret meget sammen med Tal og nydt godt af den sprudlende spillestil.

Men som sagt, reglen om at springere kun kan gå fremad har også tydeligt influeret Shirovs egen spillestil. Se blot disse eksempler:

Stillingen er fra partiet Korchnoi-Shirov Madrid 1996. Sort har allerede stillet alle sine officerer så gunstigt som muligt. Kommentatorerne pegede på at han nu skulle spille manøvren 1.- Dc7 2.Lxd4,Sd7 og besætte feltet e5 med en magtfuld springer. Det er først nu, at vi indser at en sådan manøvre intuitivt(!) ville blive fraserteret i Shirovs underbevidsthed af at springere-kun-går-fremad.

Så i stedet spillede han 1.-Sxe4 og vandt efter 2.fxe4,Dg4 3.h3?,Dg5! 4.Kh1,Dh4! 5.Kg1,Tf6!! 6.Lxd4,Tg6 7.Kh1,Txg2! 8.Kxg2,Txe4 9.Lg1,Te2+ 10.Kh1,Lg6 11.Tf2,Le4+ og hvid opgav.

Eller den følgende stilling fra partiet Shirov-J.Polgar Erevan 1996, der er med hvid i træk.

Sort har lige spillet ...Lb4 med ønske om at bytte på c3 og give hvid en alvorlig svækkelse. Springeren må flytte. Men hvorhen? I Shirovs univers er der kun tale om et begrænset udvalg af kandidatstræk, og derfor spiller han naturligt (!)

1.Sxd5,exd5 2.e6,Tb7! Shirov havde kun regnet med -Dxa2 3.exf7+,Kd8 4.c3,gxf6 5.Dxb8,Da1+ 6.Kc2,Da4+ 7.Kd2 med gevinst

3.exf7+,Kxf7 4.fxg7,Te8 5.g6+,Kxg7 6.gxh7+,Kh8 7.Tg1 og nu kunne sort med 7-Dd8 overtage spillet. I stedet endte partiet remis.

Så nu kender du hemmeligheden, sandheden, bag Tals og Shirovs "intuitive" offerkombinationer.

Niels Lauritsen

PS:

I år 2005 blev artiklen på engelsk bragt på ChessBase internet siden.

En del læsere reagerede på artiklen i den tro, at historien om Riga reglen var sandfærdig,

Redaktøren var begejstret og skænkede mig en Fritz som påskønnelse, mit første og eneste skakprogram..

[Links til partierne i ovenstående artikel](#)

- ❖ [Mark Taimanov – Bent Larsen, 1970](#)
- ❖ [Bent Larsen – Mikhail Tal 1965, det sidste parti](#)
- ❖ [Viktor Korchnoi - Alexei Shirov, Madrid 1996](#)
- ❖ [Alexey Shirov - Judit Polgar Erevan 1996](#)

Allan Astrup Jensen (1981) – Verner Christensen (1826)

Senior DM 65+, Løgumkloster (7), 31.07.2026

Grünfeldindisk **1. Sf3 Sf6 2. d4 g6 3. c4 Lg7 4. Sc3 d5**

5. Lf4 Jeg har sjældent spillet hvid mod Grünfeld, men ofte sort. Der er mange muligheder her. Hvorfor, jeg valgte teksttrækket, ved jeg ikke helt, men Brinck-Clausen spillede i sin tid altid dette træk mod mig. Det mest almindelige er 5.cxd5 Sxd5 6.e4 Sxc3 7.bxc3 0-0 8.Le2 hvid har en lille fordel. Eller 5.Db3 dxc4 6.Dxc4 0-0 7.e4 som bl.a. Botvinnik spillede. Det giver lige spil. 5.e3 betyder Tarrasch hovedvarianter i forhånden; det kan jeg godt lide og det giver mindst lige spil. Det mest konsekvente er nok 5.Lg5 som jeg ofte har spillet med sort i Tarrasch, så sent som i et kortparti i onsdags.

5... c6 Passivt, bedre er 5...0-0 6.e3 c5 7.dxc5 Da5 osv. som jeg tit selv har spillet.

6. e3 0-0 7. Db3 Usædvanligt, bedre er 7.h3 Sbd7 8.cxd5 Sxd5 9.Sxd5 cxd5 10.Le2 med behagelig fordel for hvid.

7... Db6!? 8. cxd5 8.Dxb6 axb6 er OK for sort.; 8.c5 Da5 giver heller ikke hvid noget.

8... cxd5 9. Ld3

For roligt. 9.Dxb6! axb6 10.Lxb8 Txb8 11.Sa4 giver hvid en klar fordel.

9... Ld7?! 9...Dxb3! 10.axb3 Sc6 giver sort udligning, fordi springeren kontrollerer feltet b4.

10. Se5! Dxb3 10...Lc6 kommer på tale.

11. axb3 e6 Solidt, men passivt. 11...Td8!? 12.Sxd7 Sbx d7 13.Kd2 a6 med lige stilling.

12. 0-0

solidt. Mere aktivt: 12.g4! Tc8 13.h4 med kongeangreb.

12... a6?! For langsomt. Bedre 12...Sc6 13.Sxc6 Lxc6 14.b4 a6 med lige chancer.

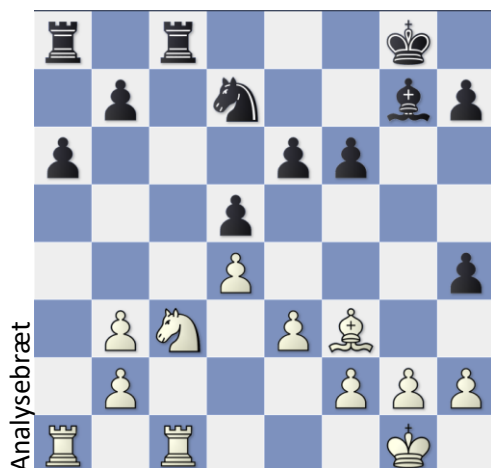
13. Tfc1!? Planen er at erobre c-linjen og evt. Sa4-b6/c5. Mere aggressivt var 13.g4. 13.Sa4 Lxa4 14.bxa4 Sh5 er lige. 13.h3 var det mest sikre!

13... Sc6

13...Sh5!? 14.Lg5 f6 15.Sxd7 Sxd7 16.Lh4 g5
17.Le2 gxh4 18.Lxh5 Tfc8 19.Lf3 Er mere aktivt og
udligner.

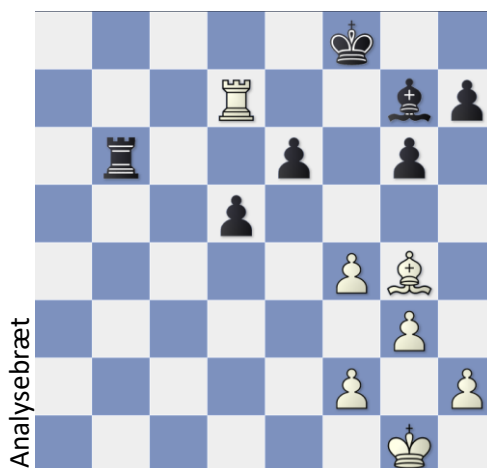
Stillingen efter 19. Lf3

14. Sa4 Sxe5 15. dxe5 15.Lxe5 Lxa4 16.bxa4 Tfc8
17.Kf1 er ret lige.

15... Sh5 16. Sb6 Sxf4 17. exf4 Tad8 18. Tc7

18... Lc8?? en uforståelig buk efter sort havde
forsvaret sig så godt. Jeg var ved at falde ned ad
stolen! 18...Lc6? strander på 19.Lxa6!; 18...Le8!
19.Txb7 f6 20.exf6 (20.Sa4 fxe5 21.Sc5 Tf7
22.Txf7 Lxf7 23.fxe5 Lxe5 24.Txa6 Lxb2 25.Sxe6
Tb8 26.g3 er lige.) 20...Txf6 21.g3 Tf7 22.Txf7 Kxf7
23.Txa6 Tb8 24.Ta7+ Kf8 25.Sd7+ Lxd7 26.Txd7
Txb2 27.Le2 Txb2 28.Lg4 Tb6 med remis.

Stillingen efter 28... Tb6

19. Tac1 Hvid vinder en officer, så sort opgav. 1-0

Spørgsmål til julequizen?

Om nogle måneder er det endnu en gang blevet tid til juleafslutningen, som denne gang finder sted onsdag den 23. december. Det kan jo være, at der igen i år bliver lavet en julequiz, som nogle ser frem til, medens andre, synes den er svær....

Kunne du tænke dig at få et spørgsmål i julequizen, så send dit spørgsmål til redaktøren, senest 15. november. Bare spørgsmålet handler om skak, så er der vidde rammer for, hvad dit spørgsmål handler om.

Som illustration bad jeg Copilot om at lave en quiz, som du næppe finder svær 🤖

SKAK QUIZ

Multiple choice — vælg det rigtige svar

- Hvor mange felter har et skakbræt?
A) 48 B) 56
C) 64 D) 72
- Hvilken brik kan kun flytte diagonalt?
A) Tårn B) Løber
C) Springer D) Bonde
- Hvad kaldes stillingen, hvor kongen er fanget?
A) Remis B) Skakmat
C) Rokade D) Patt

Bare rolig, årets julequiz bliver lidt sværere, men næppe meget 🤖

Juleskakken i den forladte klub

Følgende historier er 100% frembragt af Copilot, hvor jeg blot bad den lave en lidt uhyggelig juleskakhistorie.

Det var den sidste fredag før juleaften, og sneen lå tungt over den gamle stationsbygning, hvor Lillestrøms Skakklub holdt til. Udenfor peb vinden gennem de rustne skinner, og indenfor blinkede julelysene svagt, som om de hvert øjeblik kunne gå ud. På klubbens otte skakbrætter stod brikkerne klar, men i det kolde skær lignede de ikke legetøj. De lignede små, tavse vagter.

Klubbens yngste spiller, tolvårige Alma, var kommet tidligt. Hun havde glædet sig til december turneringen og Holgers sædvanlige skakhistorie ved pejsen. Men pejsen var kold, asken lå urørt, og Holgers stol stod skævt trukket ud fra bordet. På bordet lå der kun en foldet seddel under den hvide konge, og papiret var fugtigt, som om nogen havde holdt det med snekolde fingre.

Alma løftede sedlen. I samme øjeblik gik radioen i stå med et knæk, og en tynd hvislen fyldte lokalet. Hun læste højt: "Hvis julen skal reddes, må I finde det træk, som ingen tør spille. Begynd dér, hvor kongen ikke kan flygte. Og lad ikke brættet stå urørt, når klokken slår tolv."

Alle i lokalet blev stille. Julemusikken var væk, men fra det forreste bræt kom en svag skrab, som om en brik flyttede sig af sig selv. Sort konge stod klemmt inde mellem egne brikker, mens en hvid springer lurede i mørket. Ved siden af brættet lå en pebernød formet som et lille tårn, men da Malik rørte ved den, smuldrede den til sort støv.

"Det er ikke bare en skakopgave," hviskede klubbens bedste juniorspiller, Malik. "Det er et spor." Han pegede på pebernødden. "Holger gemmer altid sine nøgler i kagedåsen, når han pynter op."

Børnene gik ud i køkkenet, men ingen stormede længere. Gulvbrædderne knirkede under dem, selv når de stod stille. Duften af kanel og appelsin var blevet blandet med noget metallisk og gammelt. I kagedåsen lå ganske rigtigt en nøgle, men den var iskold, sortmalet og havde et lille hvidt felt på skaftet. Alma vendte den i hånden. "Sort og hvid," hviskede hun. "Den passer ikke til en dør. Den passer til et skakbræt."

Under det ældste skakbord fandt de et lille nøglehul, skjult bag en messingplade med klubbens motto: Tænk før du trækker. Da nøglen drejede, lød der ikke et klik, men et lavt suk fra træet. En hemmelig skuffe gled ud. Inde i den lå Holgers røde nissehue, en kuvert og en liste over de børn, der skulle have julegaver fra klubbens årlige indsamling. Nissehuen var våd af smeltet sne, selv om ingen havde set Holger komme ind.

Men nederst på listen stod der med rystende håndskrift: "Gaverne er låst inde. Koden er mat i ét. Hvis I vælger forkert, spiller brættet videre med jer."

Nu forstod de alvoren. Klubben havde samlet gaver, bøger, vanter og spil til familier i byen, men uden koden ville intet nå frem inden juleaften. Alma skyndte sig tilbage til brættet. Hun stirrede på stillingen, mens sneen slog mod ruden som små knoer. Kongen kunne ikke flygte. Tårnet kunne ikke hjælpe. Løberen var spærret inde. Kun den hvide springer stod midt i alt det sorte. Alma kunne have svoret, at den vendte hovedet mod hende.

"Springeren," sagde Alma hæst. "Den går ikke ligeud som de andre. Den hopper over det, der står i vejen." Hun rakte hånden frem. Brikken var kold som is, og et øjeblik syntes hun, at noget holdt igen fra den anden side af brættet. Så

flyttede hun springeren i en bue, så den landede ved siden af den sorte konge. "Skakmat."

I samme øjeblik slog standuret tolv, selv om klokken kun var syv. Pendulet sprang op med et dybt, hult ding, og bag det blinkede fire tal: 2-4-1-2. Malik tastede koden ind på metalskabet. Døren gled op af sig selv. Indenfor stod alle gaverne pænt pakket ind med røde bånd, men øverst lå endnu en seddel fra Holger: "I fandt trækket. Nu må I finde mig."

Netop da lød tre langsomme bank fra kælder døren. Ingen rørte sig. Så kom Holgers stemme nedefra, svag og ru: "Er partiet forbi?" Alma tog lygten fra bordet, og hele skakklubben fulgte efter hende ned ad trappen, hvor mørket lugtede af kulde, støv og gamle brikker.

I kælderen fandt de Holger låst inde i det gamle depotrum, bleg men uskadt. Han havde hørt skuffen lukke sig bag sig, mens han pyntede op, og døren havde ikke villet åbne, før nogen løste stillingen ovenpå. "Det gamle bord har altid haft sine egne regler," sagde han lavt og så ikke på dem, men på den sorte nøgle i Almas hånd.

Senere drog skakklubben ud gennem sneen med gaver, lygter og trækvogne, men ingen lo så højt som de plejede. Da de kom tilbage, stod skakbrættet stadig på bordet. Den hvide springer stod midt i sejren, og julelysene spejlede sig i de sorte og hvide felter.

Alma satte sig ned og trak vejret lettet ud. Så hørte hun en ganske svag skraben. På brættet havde den sorte konge flyttet sig ét felt nærmere hende.

[Frederiksberg Kommunemesterskab 2026](#), onsdag den 19. august, 4. runde

Foto: Redaktøren

Startende forrest ser vi:

- Hans Ebbensgaard – Hans Haagen Larsen, [Amager](#)
- Peter Køhler – Asbjørn Vesterkær Slavensky, [Skak for sjov](#)
- Niels Lauritsen – Jens Fejø (næsten skjult)

Dansk blindeskaks seende undervisere og kommentatorer nr. 1: Indledning + Portræt af Karl Ludvig Grove-Rasmussen - *Ved Kaare Vissing Andersen (KVA)*

Indledning

Det hænder, når man søger efter noget bestemt, at man støder på noget helt andet, som har nok så stor betydning. Jeg har i mange år ofte søgt i trykte og digitale udgaver af SKAKBLADET og ARBEJDER-SKAK efter oplysninger om både mesterspillere og almindelige klubspillere.

En dag i sommeren 2026 søgte jeg efter noget i nogle gamle numre af SKAKBLADET – jeg husker ikke hvad, men det er heller ikke vigtigt for den historie, jeg vil fortælle her. Men vigtigt er, at jeg i SKAKBLADETS juli-nummer 1920 stødte på et parti med **Grove-Rasmussen**, endda et usædvanligt smukt parti, som han vandt. Straks da jeg havde spillet partiet igennem udbrød jeg spontant: "Heureka!" Da det næppe er alle, der kender dette udtryk og historien bag det, skal jeg her kort gøre rede for det.

Arkimedes og Heureka!

Ordet "heureka" er græsk og betyder "jeg har fundet det!" Det stammer fra den store græske matematiker og fysiker i Oldtiden, Arkimedes, som levede ca. 287 til 212 før Kristus. Han skal have råbt det spontant, lige efter at have opdaget det, som førte til den grundlæggende og vigtige Arkimedes Lov om et legemes vægttab i væsker. Myten derom er meget munter:

Arkimedes boede i den magtfulde græske stat Syrakus, hvis hersker hed Hiero den Anden. Han bestilte en smuk gylden krone, men da han modtog den, fik han mistanke om, at guldsmeden havde blandet billigere metal i kronen. Men det var ikke så ligetil at måle og veje de mange dele, som kronen bestod af. Han bad derfor Arkimedes om at løse problemet og dermed finde ud af, om mistanken var berettiget – dog uden at beskadige genstanden – ingen skæring og ingen ridser.

Selv for den geniale Arkimedes syntes problemet umuligt at løse – lige indtil han trådte ned i et badekar fyldt med vand. Da hans krop sank ned i karret, flød der netop så meget vand ud over kanten, som han selv fyldte deri med sit legeme. Straks meldte tanken sig om, hvordan fortrængt vand svarede til rumfanget af den genstand, som var sænket ned i karret. Traditionen fortæller videre, at Arkimedes efter at have gjort sin

iagttagelse løb jublende ud gennem gaderne i Syrakus til stadighed råbende "Heureka! Heureka!" – "Jeg har fundet det! Jeg har fundet det!" – vist nok uden at have givet sig tid til at få tøj på!

Udtrykket "Heureka!" er siden ofte blevet brugt af folk, der ligesom Arkimedes længe har kæmpet med et vanskeligt problem, og så endelig har fået løst det. Selv bruger jeg ordet "Heureka", når jeg længe har kæmpet med at komponere en skakopgave, som det åbenbart ikke kan lade sig gøre at realisere. Og så lige pludselig – det kan være halvt i søvne om natten – så dukker det op, hvordan opgaven alligevel kan skabes. Så løber jeg ganske vist ikke nøgen ud på gaderne i Brønshøj og råber "Heureka!", men jeg hvisker ordet i mit stille sind. Og det gjorde jeg som sagt også, da jeg opdagede Grove-Rasmussens smukke angrebssejr.

Inden Grove-Rasmussens gevinst skal nydes, bør han lige have nogle ord med på vejen – ikke mindst fordi han mere end nogen anden lagde grundstenen til den organiserede skak for blinde i Danmark og dermed skabte et godt og muntert miljø, Blindes Skakklub, som har varet i snart 80 år!

Den danske blindeskaks fødselshjælper

Før Grove-Rasmussen tog initiativ til at missionere skakspillet for blinde og svagsynede danskere, var der da nogle af disse, der spillede skak, men det var meget spredt, og der vides ikke meget om det.

Sikkert er det dog, at Grove-Rasmussen kan betragtes som dansk blindeskaks fødselshjælper, og da han dertil var en meget stærk skakspiller, må det undre, at hverken SKAKBLADET eller ARBEJDER-SKAK bragte nogen nekrolog over ham efter hans død i 1943. Heldigvis var han en så stor personlighed – også uden for skakkens verden – at der er blevet skrevet om ham andetsteds.

FØRST EN NEKROLOG, som jeg har googlet mig til, men ikke kunnet se, hvor er blevet bragt!?

"Nekrolog: Forstander Karl Ludvig Grove-Rasmussen (1885-1943)

Det er med dyb sorg, at meddelelsen om forstander for Det Kongelige Blindeinstitut på Refsnæs, **Karl Ludvig Tobias Grove-Rasmussen**, har nået os. Han afgik ved døden den **7. juli 1943** på Refsnæs i en alder af blot 57 år, efter et liv dedikeret i sand næstekærlighed og fremsynet pædagogik til gavn for landets blinde.

Karl Ludvig Grove-Rasmussen blev født den **20. september 1885** i Allerup som søn af sognepræst A. C. L. Grove-Rasmussen. Han voksede op i et hjem præget af åndeligt engagement og menneskeligt ansvar, hvilket ledte ham til teologien. Han blev student fra Odense 1903 og fuldførte sin embedseksamen som cand.theol. i 1909.

Selvom vejen syntes banet for en traditionel præstegerning, valgte Grove-Rasmussen en anden og mere specialiseret kaldevandring: blindepædagogikken. Han trådte ind i arbejdet for de synshandicappede i en brydningstid, hvor synet på blinde flyttede sig fra passiv forsorg til aktiv dannelse, uddannelse og samfundsmæssig integration.

Hans helt store livsværk blev knyttet til **Det Kongelige Blindeinstitut på Refsnæs**, hvor han gennem sit mangeårige virke som forstander skabte trygge, moderne og udviklende rammer for de blinde og svagsynede børn.

Grove-Rasmussen var kendt for sin dybe pædagogiske indsigt, men i endnu højere grad for sit lyttende væsen og sit store hjerte. I 1914 blev han gift med Dagmar Emilie Lehmann (1887-1972) fra Horsens, som trofast stod ved hans side gennem hele hans store pædagogiske og menneskelige virke.

Med Karl Ludvig Grove-Rasmussens alt for tidlige bortgang har dansk blindepædagogik mistet en af sine mest markante og visionære skikkelser. Hans faglige eftermæle vil leve videre i de institutionelle rammer, han var med til at forme, og i taknemmeligheden hos de mange generationer af blinde børn, hvis liv han formåede at kaste lys over.

Æret være Karl Ludvig Grove-Rasmussens minde."

Der hersker næppe nogen tvivl om, at der her er tale om en nekrolog skrevet lige efter Grove-Rasmussens død. Det tyder hele ordlyden på. Men hans hustrus død i 1972 må så naturligvis være føjet til senere.

Trods visse gentagelser bringer jeg endnu en artikel om Grove-Rasmussen. Man vil helt sikkert kunne tåle at læse lidt af det samme om denne store personlighed og næstekærlige mand.

Artiklen er skrevet af **Jørgen Plenge** (1899-1981), som var forstander for Blindeinstituttet i årene 1944 til 1952. Derefter var Plenge frem til sin pensionering i 1968 leder af Statens Trykkeri og Bibliotek for Blinde. Om Grove-Rasmussen har han skrevet følgende:

"Dansk Biografisk Leksikon: Karl Ludvig Grove-Rasmussen.

Karl Ludvig Tobias Grove-Rasmussen, 20. september 1885 – 7. juli 1943,

blindepædagog. Født i Allerup, Sdr. Broby sogn, Svendborg Amt, død på Refsnæs, Holbæk amt, begravet i København (Assistens Kirkegård). Grove-Rasmussen blev student i 1903 fra Odense og cand.theol. 1909. Gennem hele sin studietid tjente han for en stor del til sit ophold ved journalistisk arbejde, og knyttet til Studenterhjemmets presseudvalg udøvede han i disse år en omfattende anmeldervirksomhed og skrev dertil talrige artikler om historiske emner. Han erhvervede sig gennem dette arbejde omfattende litterær og historisk viden og en menneskekundskab, der blev ham til stor nytte i hans senere gerning. Da han under studiet var blevet klar over, at han ikke turde gå ind under en præstestillings ansvar, tiltrådte han umiddelbart efter sin embedseksamen en stilling som lærer ved Det Kongelige Blindeinstitut i København, hvor han i 1931 blev overlærer, og derefter forstander for Det Kongelige Blindeinstitut på Refsnæs.

I 1924-35 var Grove-Rasmussen sekretær i Foreningen til at fremme blindes selvvirksomhed og derefter frem til sin død var han medlem af foreningens bestyrelse. I 1929-35 var han sekretær i Blindes Arbejde A/S. Han udførte på disse poster et stort arbejde, der gav ham en stor forståelse af de kår, de voksne blinde levede under, de menneskelige og erhvervsmæssige vanskeligheder de havde at kæmpe med. Gennem komedier, som han (hjulpet af sin hustru) indstuderede med eleverne, opøvedes de i fri og naturlig optræden, og gennem et sparepræmiesystem søgte han at anspore dem til sparsommelighed og at udvikle deres sans for ordnet økonomi. Selv en fremragende skakspiller lærte han mange blinde dette spil og tilrettelagde en skakbog for blinde. I Grove-Rasmussens forstandertid udvidedes instituttet på Refsnæs fra at være forskole til at omfatte hele blindebarneskolen, mens samtidig det til instituttet knyttede børnehjem og værneheimet for blinde kvinder

bevarede. Den nævnte udvidelse medførte store ombygninger og nybygninger, og Grove-Rasmussen udførte et betydeligt arbejde ved at skabe de rammer, hvorunder institutionen førtes videre. Med sit praktiske greb, rige erfaring og sin levende samfølelse med sine medmennesker nåede han af de mange enkelte dele at få skabt en fin harmonisk helhed. Efter hans død stiftede kolleger og tidligere elever Grove-Rasmussens mindelegat."

Efter selve denne artikel bringes der en række oplysninger, hvoraf jeg her bringer to emner:

Familie: Forældre: sognepræst, sidst i Odense, A. C. L. Grove-Rasmussen (1836-1904) og Bertha J. H. Reimers (1843-1909). Gift den 9. juli 1914 i København med lærer Dagmar Emilie Lehmann, født den 3. september 1887 i Horsens, død den 5. september 1972 i København. Datter af købmand i Horsens, Christian Lehmann (1843-1889) og Rasmine Bech (1845-1927). *Kommentar ved KVA: Grove-Rasmussen fik åbenbart ingen børn.*

Bibliografi: Medlemsblad for Dansk Blindesamfund 12. maj 1934 samt 13. juli 1943 og 27. juli 1943. Kalundborg Folkeblad 31. oktober 1935 samt 8. juli 1943 og 9. juli 1943. Dagmar Grove-Rasmussen: "Til minde om Karl Ludvig", 1943 – levnedssberetning i ordenskapitlet.

Kommentar ved KVA: Det er så heldigt, at man kan google sig til et foto af Karl Ludvig Grove-Rasmussen. Man søger på "Punktskriftlæsning på Blindeinstituttet Karl Grove-Rasmussen" og kommer da direkte til billede nr. BM 5777, som viser et fotografi af Karl Grove-Rasmussen stående til venstre i et klasselokale med et dusin skoleelever. Billedteksten lyder: "Klasseundervisning i punktskriftlæsning på Blindeinstituttet. Lærer Karl Grove-Rasmussen underviser." Fra BM 5777 kan man gå direkte til billede nr. BM 5778, hvor man ser et foto fra 1950'erne med denne billedtekst: "Overlærer Hjalmar Hjort underviser Åge Janus Jensen i punktskriftlæsning. I baggrunden ses eleverne Elin

Andersen og Ove Hansen." Der kan næppe være nogen tvivl om, at den kønne dreng med navnet Ove Hansen bagerst til højre er identisk med den

Ove Hansen, som siden blev en af Blindes Skakklubs og Danmarks Blindeskaks stærkeste skakspillere.

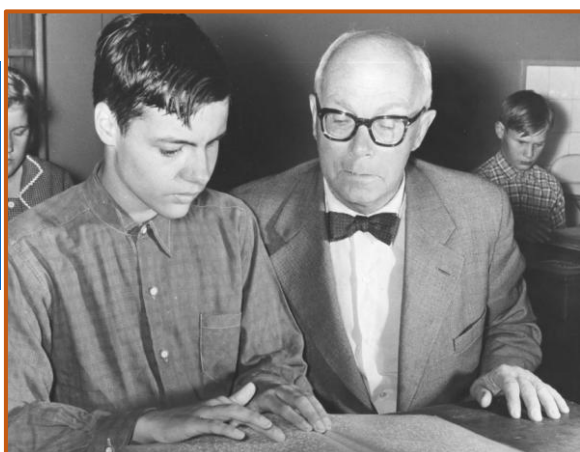
Foto: Lånt fra medicinsk museion

"Punktskriftslæsning på Blindeinstituttet,"

Blind Museion, accessed 3. okt. 2026, <https://blind.museion.ku.dk/items/show/6158>.

Foto: Lånt fra medicinsk museion

Klasseundervisning i punktskriftlæsning på Blindeinstituttet.
Lærer Karl Grove-Rasmussen underviser

Alt sammen meget interessant, men nu kan vi ikke vente længere på at se Grove-Rasmussens skønhedsparti! Jeg har sakset det fra [SKAKBLADET 1920-21, 17. årgang nr. 1](#), hvis partiredaktør var Frederik Weilbach (W), hvorfor det må være ham, der forsynede partiet med nogle få kommentarer.

Jeg har føjet nogle noter til i *kursiv*.

Parti nr. 1: Russisk

Spillet pr korrespondance 1919-1920.

Hvid H. Petersen, Haparanda (Sveriges østligste by)

Sort Grove-Rasmussen, København

1. e4 e5 2. Sf3 Sf6 3. Sxe5 d6 4. Sf3 Sxe4 5. d4 d5 6. Ld3 Så langt har spillerne fulgt Det russiske Forsvars hovedvariant. Sorts tre mest almindelige træk er nu A: 6... Ld6, som fulgt af et par skarpe træk (7... 0-0 og 8. Lg4) har til hensigt at hævde springerens stilling på e4 med henblik på et

kongeangreb. B: 6... Le7 som fører til en mere rolig og gradvis konsolidering af stillingen. C: 6... Sc6, som er mindre risikabelt end 6... Ld6 og mindre passivt end 6... Le7. Grove-Rasmussen vælger et helt fjerde træk, som Max Euwe end ikke nævner i sin relativt kortfattede behandling

af Russisk, kun ni sider, i sit åbningsværk fra 1940'erne: Bind 11, side 66-74.

6... Lg4?! I det store værk Moderne Eröffnungstheorie, bind 7: "Russisch bis Königsgambit", side 10, siger Aleksei Suetin kort om dette træk: "Interessant ist Marshalls Zug." Alligevel giver han trækket det negative tegn "?!", der bedst læses som "tvivlsomt træk".

Stillingen efter 6... Lc8-g4?!

7. 0-0 Ld6 Weilbach: Her spilles sædvanligt 7... Le7. KVA: Begge Suetins eksempler har dog 7... Ld6 – netop det træk som Grove-Rasmussen spillede.

8. Te1 Det synes naturligt at binde springeren, men den binding kommer sort jo ud af, når han rokerer. I begge Suetins eksempler spiller hvid 8. c4 for at underminere den sorte springers position på e4. I begge tilfælde svarede sort 8... 0-0, hvorefter de to eksempler fortsætter vidt forskelligt. I partiet John – Marshall, Hamburg 1910, fortsatte hvid med det svage 9. c5? hvormed han jo fratog sig selv trykket mod bonden på d5 og dermed også trykket mod springeren på e4. Efter 9... Le7 10. h3 Lxf3 11. gxf3 (Dårligt er 11. Dxf3 på grund af 11... Sc6) 11... Sg5 12. f4 Se6 13. Lf5 Sc6 14. Le3 Lf6 15. Lxe6 fxe6 16. Dd3 Lxd4! og sort har et stærkt angreb. Så vidt Suetin, men jeg synes ikke, at den flittige partilæser skal snydes for at se, hvordan Marshall for sin ofrede officer udnyttede svækkelsen af hvids kongestilling til at vinde en knusende angrebssejr: 17. Lxd4 Txf4 18. Lc3 d4 19. Ld2 Se5

20. Dg3 Sf3+ 21. Kg2 Tf6 22. Dxf3 Txf3 23. Kxf3 Dd5+ 24. Kg3 Tf8 25. f3 De5+ 26. Kf2 Dh2+ 27. Ke1 Dxb3 28. f4 e5 29. Sa3 exf4 30. Kf2 Dh2+ 31. Ke1 d3 32. Opgivet. 0 – 1.

I det andet parti, Alexander – Malisson, Brighton 1938, skete 9. cxd5 f5 10. Sc3 Sd7 11. h3 Lh5 12. Sxe4 fxe4 13. Lxe4 Sf6 14. Lf5 Kh8 15. g4 Sxd5 16. Le6! Lf7 17. Sg5 Lxe6 18. Sxe6 Dh4 19. Db3 Sf4 20. Lxf4 Lxf4 21. Sxf8 Txf8 22. Kg2 Ld6 23. De6 med stor fordel for hvid. Ja, for sort har slet ikke nok kompensation for den ofrede kvalitet, og hvid vandt slutspillet uden problemer.

8... f5 9. Sc3 c6 Stabiliserer centrum, men kongen står stadigvæk i den farlige e-linje.

Stillingen efter 9... c7-c6.

10. Sxe4 W: Denne kombination ser ganske morsom ud, men nogen fordel bringer den ikke. Se2 var vist bedre.

10... fxe4 11. Le2 Lxf3 Det morsomme er vel, at sort ikke får officersgevinst på gaflen med 11... exf3, da hvid svarer 12. Lxf3+ og vinder løberen på g4, idet dennes flugt til e6 blot betyder, at den bliver slået af et tårn i stedet for af en løber.

12. Lxf3 0-0 13. Lg4 Df6 14. Le3 Sa6 15. c3 Sc7 16. b4 W: Herved opnår hvid kun at få svage punkter også på dronningefløjen. En defensiv taktik er påbudt af stillingen, f.eks. med Tf1 og f2-f3.

16... a5 17. a3 Sb5 18. Dc1 Dh4 Et dobbeltangreb på Lg4 og h2. Selv om hvid let værger sig mod dette, indikerer det, at han er i vanskeligheder.

19. h3 h5 20. Le2 Tf6 21. Tf1 Tg6 22. Kh1 Tf8 W:

Truer 23... Tf3! KVA: Mit tegn.

Stillingen efter 22... Ta8-f8.

23. Tg1 Tg3! Dette tårn er naturligvis tabu, idet sort besvarer 24. fxg3 med 24... Dxc3, og hvid må give sin dronning for at undgå en mat på h2: 25. Lf4 Lxf4 26. Dxf4 Txf4 med gevinst for sort, der har dronning for tårn, og som endda med 25... Txf4!? ville kunne sætte mat, f.eks. efter 26. De1 Tf2!

24. Df1 Tff3! 25. Opgivet. W: "En meget morsom slutstilling!" KVA: Ja, mon ikke. Den er så morsom, at selv om vi lige har haft et diagram som oplæg til den unikke udgave af et dobbelt tårnoffer, så fortjener den et diagram!

Slutstillingen efter 24... Tf8-f3!

Sort truer 25... Txc3+ 26. gxh3 Txc3+ 27. Kg2 (27. Dxc3 Dxc3#) 27... Th2#. Hvids problem er, at han for at kunne forsvare sin kongestilling har måttet føre et tårn til g1 og sin dronning til f1, men derved har skabt to selvblokader på sin 1. række og derved frataget sin konge flugt ad denne vej. Hvid kan slå et tårn på hele tre måder, men intet hjælper: På 25. fxg3 svarer sort 25... Dxc3, og matruslen på h2 koster Hvid afgørende materiale via afbytning på feltet f4. På 25. gxf3 sker 25... Txc3+ og mat på samme måde som i trusselvarianten i denne notes begyndelse. På 25. Lxf3 sker 25... exf3! med truslen 26... fxg2+ 27. Txc2 Txc3+ 28. Th2 (28. Kg1 Th1#) 28... Txc2+ 29. Kg1 Th1+ 30. Kg2 Dh3#. **0 – 1.**

Det næste parti er et *konsultationsparti* – det vil sige et parti, hvor mindst den ene af parterne består af mindst to spillere, som i fællesskab beslutter sig for (konsulterer hinanden om), hvad der skal spilles. Mest almindeligt består begge parter af mere end én spiller, men der kan også være tale om, at "konsultationsholdet" spiller mod en enkelt stærk spiller.

Denne form for skak har fordele både, hvad angår undervisning, underholdning, dybdegående analyse og socialt samvær. At begge hvids spillere har -son-navne antyder, at der kan være tale om et svensk hold.

Partiet er sakset fra [SKAKBLADET, 1921-22, 18. årgang nr. 11](#). Og det må også her være bladets partiredaktør, Frederik Weilbach, der har kommenteret det. Jeg har tilføjet nogle noter i *kursiv* samt diagrammer.

Parti nr. 2: Kongegambit

Konsultationsparti, spillet i Københavns Skakforening den 3. marts 1922.

Hvid *Hansson & Stefansson*

Sort *Grove Rasmussen & P. Hansen*

1. e4 e5 2. f4 Lc5 Bortset fra Falkbeers Modgambit (2... d5!?) synes dette træk at være det eneste logiske, hvis man ikke med 2... exf4 vil modtage gambitten. Hvid har med f2-f4 svækket sin kongefløj, ikke mindst felterne f2 og g1, hvad sort udnytter med en løber på c5, hvorfra den endda indtil videre hindrer hvid i at rokere kort. Bonden på e5 kan dog blive en Akilleshæl i sorts stilling.

3. Sf3 At slå straks på e5 er hastværk: 3. fxe5?? Dh4+, og sort vinder! Også 3. c3? straffes – med 3... d5!

3... d6 4. Lc4 Ifølge Euwes åbningsværk fra 1940'erne, bind 12, giver kun 4. c3!? hvid chancer for angreb.

4... Sf6 5. Sc3 Sc6 En grundstilling som Euwe tager under særlig behandling i det nævnte værk.

Stillingen efter 5... Sb8-c6.

En stilling lige til lærebøgerne, hvad angår bønderne i centrum. De to parter har udviklet officererne symmetrisk – forskellen består i, at hvid har spillet en bonde til f4 (aktivt), hvor sort har spillet en bonde til d6 (passivt). Euwe beskæftiger sig her kun med ét træk for hvid, netop hvad Weilbach kommer ind på i sin første kommentar.

6. f5?! Mit tegn. Lad os lytte til Weilbach: Det sædvanlige træk her er 6. d3, hvorpå sort enten kan fortsætte med 6... Lg4 eller 6... Le6. På det første træk spiller hvid bedst 7. Sa4. På det andet træk anbefaler Rubinstein 7. Sd5. KVA: En snes år efter denne kommentar anbefalede Euwe et nok så interessant træk: 6... a6! med denne begrundelse: Enkelt og solidt. Sort sikrer sin kongeløber imod afbytning og forhindrer Lc4-b5.

Med teksttrækket, f4-f5?!, ophæver hvid fejlagtigt trykket mod e5.

6... 0-0 7. d3 Sa5 8. Lg5 Sxc4 9. dxc4 h6 10. Lh4 g5 11. fxg6 e. p.? Mit tegn. W's begrundelse: Dette er afgjort en fejl, idet det åbner f-linjen for sorts tårn. Når hvid, som han senere gør, vil ofre på g5, gør han det med langt større virkning straks. En antagelig fortsættelse var også 11. Lg3 for at angribe med h2-h4.

11... fxg6 Stillingen viser en klassisk fordel for sort: løberdiagonalen a7-g1 og tårnlinjen f8-f1 mødes smukt i f2, hvids svage punkt.

Stillingen efter 11... f7xg6.

12. Sd5 g5 13. Sxg5 hxg5 14. Lxg5 Med sit officersoffer og sin generalafbytning har hvid blot åbnet f-linjen yderligere (Sf3's exit) og fjernet løberen fra dækningen af f2.

Stillingen efter 14. Lh4xg5.

14... Lf2+! *Wauw, for et pragtfuldt og paradoksalt offer! Den løber, der skal udnytte svagheden på f2, ofrer sig på feltet! Lad os høre W's kommentar: Sort viser nu på en elegant måde, at hvids offer var forhastet.*

15. Kf1 W: På 15. Kxf2 eller 15. Kd2 følger 15... Sxe4+.

15... Lh4! 16. Sxf6+ Txf6+ *Noget så sjældent i partiskak som en krydsskak (en skak besvares med en skak), et yndet tema i problemskak.*

17. Lxf6 Dxf6+ 18. Df3 Dg6 19. g3 Lg4 Med denne trussel mod dronningen kommer tårnet med tempogevinst til f8 med skak – hvid får ikke tid til at slå løberen på h4.

20. Dd3 Tf8+ 21. Ke1 Tf3 22. Dd5+ Le6 23. Dxb7 *Sort har nu ladet sin løber på h4 stå i slag af bonden på g3 fire træk i træk, uden at hvid har kunnet slå den. Dronningen flygter fra fortrædelighederne omkring sin gemal og trøstespiser testamentebonden.*

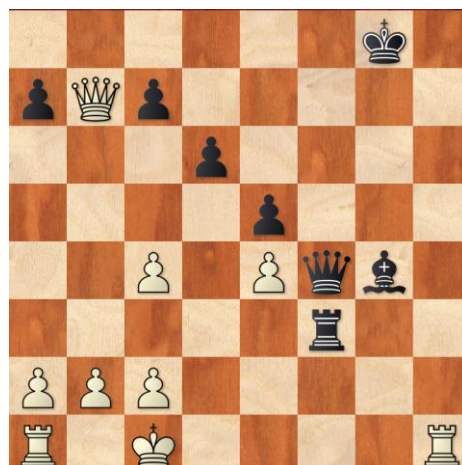

Stillingen efter 23. Dd5xb7.

23... Lxg3+! *Tvangsfodring! Du har altså vær's'go' at æde den løber!*

24. hxg3 Dxg3+ 25. Kd1 Lg4 26. Kc1 Df4+ 27. Opgivet. *Alternativerne var 27. Kd1 Tf1# og 27. Kb1 Tf1+ 28. Txf1 Dxf1#. 0 – 1.*

Gad vide om ikke Groves makker P. Hansen har siddet med åben mund og polypper og nærmest fulgt sorts sprudlende spil fra sidelinjen. I hvert fald er de mange skønne træk typiske for Groves talent!

Slutstillingen efter 26. Dg3-f4+

Det næste parti er sakset fra [SKAKBLADET 1922-23, 19. årgang, nr. 13](#). Fr. Weilbach var stadigvæk bladets partiredaktør og kommenterede partiet. Jeg har tilføjet nogle noter i *kursiv*. Hvids fulde navn var som nævnt i indledningen Karl Ludvig Tobias Grove Rasmussen. Når han kun kaldte sig med et af sine tre fornavne, var det i reglen Karl (eller initialen K). At han her kaldes L for Ludvig er en sjældenhed, men der er intet – med tanke på det sjældne efternavn og spillestilen – som tyder på, at der er tale om en anden person.

Parti nr. 3: Kongegambit (Kieseritzky Gambit)

Tidskrift för Schacks Korrespondance-turnering, 1922-23, 1. og 2. klasse.

Hvid L. Grove Rasmussen, København

Sort Skoog, Karlsborg (by i Sverige)

1. e4 e5 2. f4 exf4 3. Sf3 g5 4. h4 g4 5. Se5

Hermed er grundstillingen i den romantiske Kieseritzky Gambit opstået. Den er opkaldt efter den tysk-baltiske mester Lionel Kieseritzky (1805-53). Ud over at have lagt navn til gambitten er han bedst kendt – men herostratisk – for at være taberen af "Det Udødelige Parti" Adolph Anderssen – L. K., London 1851, 1 – 0.

Stillingen efter 5. Sf3-e5.

Stillingen er karakteriseret af sorts hængende bønder på f4 og g4, som lægger tryk på hvids kongestilling, men som også svigter sorts egen kongestilling ved at have forladt den. Sort har adskillige træk til sin rådighed – Euwe behandler otte. Vi nøjes her med den, der blev spillet i partiet: Bondedækningen af den sårbare bonde på g4.

5... h5 W: Et gammeldags forsvar, som nu sjældent benyttes. Det almindelige er Sf6 eller Lg7.

6. Lc4 Th7 7. d4 d6 W: Lh6 eller andre forsøg på at dække Bf4 fører ikke til noget bedre resultat. KVA: Euwes hovedvariant er 7... Ld6 8. Sc3 Sc6 9. Lxf7+ Txf7 10. Sxf7 Kxf7 11. Lxf4! Lxf4 12. 0-0, og

"hvid har nu et stærkt angreb, der rigeligt opvejer det ringe materielle handicap".

8. Sxf7 Txf7 9. Lxf7+ Kxf7 10. Lxf4 b6 W: I den hensigt at udvikle løberen til b7. Men hvids angreb levner ikke tid dertil, og trækket betyder derfor et afgjort tempotab.

Stillingen efter 10... b7-b6.

11. 0-0 Sf6 Det var bedre straks at føre kongen væk fra den betændte f-linje. Ganske vist skærmer springeren kongen, men den udsætter sig selv for en meget generende binding.

12. Lg5 En dobbeltbinding!

12... Le7 13. Sc3 Forhastet er 13. e5? dxe5 14. dxe5 Dxd1 15. Txd1 Lc5+, hvorefter sort står bedst på grund af sin materielle overvægt – og fordi hvids angreb er løbet ud i sandet med dronningens exit.

13... Kg7 W: Hvid truede med e4-e5. KVA: For da kunne hvid – idet vi dog husker, at der kun er tale om en trussel – efter 14... dxe5 15. dxe5 Dxd1 slå igen med sit tårn på a1, så det andet tårn kunne blive på f1 og fortsat binde springeren på f6.

14. Dd2 W: Forbereder det afgørende angreb med Dd2-f4.

Stillingen efter 14. Dd1-d2.

14... Sg8 W: Hvis sort her spiller 14... Lb7, vil han efter 15. Lh6+ Kh7 16. Dg5 Dg8 17. Txf6 Dxc5 18. Lxg5 stå foran et slutspil, hvor han har en bonde mindre og en dårlig stilling.

15. Lxe7 Dxe7 W: 15... Sxe7? er helt ødelæggende. KVA: 15. Dg5+ Kh8 16. Tf7 med snarlig mat.

16. Sd5 Dxh4 17. Df4 Sd7 W: For sent!

18. g3 W: Tvinger dronningen tilbage på en passiv plads. KVA: Weilbach mener åbenbart, at sorts næste træk, retræten Dh4-d8 er tvunget, men et alternativ er dog en note værd. Se næste note!

Stillingen efter 18. g2-g3.

18... Dd8 Interessant var her 18... Dh3!? som med sit tryk på g3 tvinger hvids dronning til at "blive hjemme" og gardere bonden – med mindre hvid kan skakke sig til en mat. Men dette er svært, fordi de to springere beskytter en masse felter omkring deres konge på g7. **19. Tf2!** med truslen **20. Th2** og dronningefangst synes dog at vinde for hvid, da 19... h4!? kan besvares med **20. gxh4!** og hvids angreb synes at slå igennem (20... g3 **21. Tg2**).

19. Df7+ Kh6 W: 19... Kh8 er dårligt på grund af **20. Dxh5+**.

20. Tf5 Sdf6 21. Tg5! Opgivet. W: En pikant slutning! KVA: Sort kan kun værge sig mod den tredobbelte trussel Dg7#+Dg6#+Tg6# ved at modtage det tilbudte tårn, men på 21... Kxg5, følger **22. Dg7#**. **1 – 0.**

Slutstillingen efter 21. Tf5-g5!

I begyndelsen af 1940'erne skrev K. L. Grove-Rasmussen en "Lærebog for begyndere og viderekomne" – for blinde og svagsynede og dermed naturligvis på punktskrift. Den blev åbenbart først udgivet året efter hans død i 1943. I hvert fald gav Erik Bremer mig den følgende oplysning om bogen i den mail, hvormed han sendte mig bogens parti nr. 31: Overført og trykt for Statens Trykkeri for blinde. Statsfængslet i Vridsløselille 1944.

Af de fire kombattanter var **Johannes Petersen** (1890-1941) så afgjort den mest kendte. I årene 1923-38 deltog han i 11 ud af 16 danmarksmesterskaber med en 2.-3. plads i 1927 som sit bedste resultat samt to 3. pladser i 1923 og 1924 og en 3.-5. plads i 1931 som de næstbedste.

I sin bog "Tredive år ved skakbrættet", 1952, vier Jens Enevoldsen en hel side (side 19-20) på et kærligt portræt af ham, hvorfra vi citerer nogle få linjer efter at have fået at vide, at det i 1. klasse

(turneringens næstbedste) i Det nordiske mesterskab i København 1924 ikke var Erik Andersen, der blev nr. 1:

"Det blev den stærke smed og forhenværende mesterbryder Johannes Petersen, der sikrede sig kongens ærespokal og titlen "nordisk mester". Johannes Petersen var det mest typiske eksempel på en spiller med stor spillestyrke og med praktisk taget ingen teoretisk ballast. Men spille kunne han."

Derefter gav Enevoldsen et par eksempler på stærke udenlandske mestre, som ikke kunne forstå, at de havde tabt til smeden!?

Kommentarerne til partiet af Grove-Rasmussen er ikke særligt pædagogiske og forklarende – hvad der kan overraske med tanke på, at partiet er bragt i en lærebog. Jeg har dog ikke villet begå "helligbrøde" ved at tilføje mine egne noter – har blot illustreret det med tre diagrammer.

Parti nr. 4: Russisk

Korrespondanceparti vinteren 1928-29 mellem Københavns Skakforening (hvid) og Aalborg Skakforening (sort).

Hvid *Grove Rasmussen & Poul Meyer*

Sort *T. G. Henriksen & Johs. Petersen*

1. e4 e5 2. Sf3 Sf6 3.d4 Sxe4 4. Ld3 d5 5. Sxe5 Sf6
5... Ld6 er sikkert bedre.

6. 0-0 Le7 7. Lg5 0-0 8. Sd2 h6 9. Lh4 c6 10. c3
Sbd7 11. f4! Sxe5 12. fxe5 Sg4 Her står
springeren dårligt.

Stillingen efter 12... Sf6-g4.

13. Lxe7 Dxe7 14. De2 14. Tf1-f4 er sikkert stærkere.

14... Dg5 Sort forsøger nu et angreb, der er for tidligt og ikke tilstrækkeligt funderet.

15. Tf3 h5 Nødvendigt, da springeren ellers intet retrætefelt har efter h2-h3.

Stillingen efter 15... h6-h5.

16. h3 Sh6 17. Df2! Le6 18. Tg3 De7 19. Df4! Kh8
Hvad skal sort gøre?

*

De her viste fire smukke gevinster blev enten spillet i K-skak-turneringer og/eller som konsultationsparti. Den første sejr var vel den smukkeste svale, som Grove-Rasmussen lod flyve ud over den skønne skakskov, men de tre andre viste, at den ikke var nogen "ene svale".

At han hverken behøvede nogen makker som i konsultationspartierne eller rigeligt med tid som i korrespondancepartierne, men også kunne slå smukt og hurtigt til i nærskak, viser det næste parti, som jeg har fået tilsendt af Erik Bremer, og hvor modstanderen er ingen ringere end Axel

20. Sf3 Sg8? 20... f7-f6 var at foretrække.

21. Tg5 g6 22. Dh4 Hvid truer nu med 23. Txf5+ og mat i nogle få træk.

22... Sh6?

Stillingen efter 22... Sg8-h6?

23. Txf6! Dxf4 24. Txf6+ Opgivet. Thi på 24... Kg7 følger 25. Th7+, og på 24... Kg8 25. Sxf4 efterfulgt af 26. Ta1-f1. **1 – 0.**

Cruusberg (1901-62), der hele tre gange blev københavnsmeister, i 1931, 1937 og 1943, og som underviste blinde i skak i 1945 – så ham vender vi tilbage til en anden gang.

Bremer har fundet partiet i Knud Klausens "Det historiske Hjørne" med en unavngiven kommentators sparsomme noter, som jeg henviser til med navnet HJØRNET.

Jeg har tilføjet nogle noter i *kursiv*. Ifølge SKAKBLADETS registre for 1929 og 1930 er partiet ikke bragt i nogen af disse årgange.

Vidste du at:

- [Holger Norman-Hansen](#) bliver [Danmarks Mester](#) i [1939](#)
- men der skal [omkamp](#) til før [DM titlen](#) er i hus, blandt andet mod [Jens Enevoldsen](#), som jo bliver [DM](#) i [1940](#)

Parti nr. 5: Caro-Kann (Den klassiske variant)

Københavns Skakforening. Spillet i 1929.

Hvid Axel Cruusberg

Sort Karl Grove-Rasmussen

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 dxe4 4. Sxe4 Lf5*Grundstillingen i Det klassiske System i CaroKann.***5. Sg3 Lg6 6. Sf3** Springerens kan også udmærket spilles til e2 eller h3 for snart efter at gå til f4.*Endelig kan hvid jage den sorte løber på g6 med 6. f4 eller h4 for at fremtvinge en lille svækkelse af den sorte bondestilling på kongefløjen: f7-f6 eller h7-h6 for at skaffe løberen en retræte eller f7-f5 henholdsvis h7-h5 for at bremse en fremstormende hvid bonde. Umiddelbart synes teksttrækket Sg1-f3 at stå for den mest naturlige udvikling.***6... e6** I deres store værk "Caro-Kann*Verteidigung", 1982, klandrer A. Weiz og A.**Konstantinopolski i lighed med 6... Sf6 dette træk for at være "ubefriende", fordi hvid med 7. h4 h6**8. Se5 straks kan tage tyren ved hornene. Sort står da i det dilemma enten at tillade afbytningen 9. Sxg6 fxg6 med en ødelagt bondestilling på kongefløjen eller med en retræte til h7 at være trængt stærkt i defensiven. De to teoretikere beskæftiger sig derfor kun med 6... Sd7, som er rettet mod det nævnte 7. h4 h6 8. Se5, som de kalder en trussel.***7. Ld3** Som det fremgår af den foregående note, var 7. Se5! her det rigtige træk.**7... Ld6** HJØRNET: "For at forhindre Sf3-e5, hvilket måske bedre sker ved Sb8-d7."**8. 0-0 Se7 9. De2** HJØRNET: "Med De2 forlades teorien for denne spilleåbning." KVA: Dette er en noget pudsigt påstand. Man skal i det mindste have set al udgiven litteratur om en stilling for at kunne sige, at nu forlades teorien. Hos Konstantinopolski og Weiz blev teorien allerede forladt med hvids 7. træk!

Stillingen efter 9. Dd1-e2

9... h6 10. Ld2 Sd7 11. c4 Lxd3 12. Dxd3 Sf6 13.**Lc3 Sg6 14. Tfe1 0-0 15. Tad1 Sf4 16. Dd2**

HJØRNET: "Hvid har nu en stærk centrumsstilling."

Stillingen efter 16. Dd3-d2.

16... Dc7 17. d5 cxd5 18. Lxf6 gxf6 19. cxd5 exd5 20. Dd4 Med ødelæggelsen af den sorte bondestilling på kongefløjen står hvid positionelt klart bedst, men det er måske det, der luller ham kombinatorisk i søvn. Noget sådant har man set så tit. Med teksttrækket angriber han meget logisk den sårbare sorte dobbeltbundes forreste led. Det er udmærket, men grundet senere fejl er

det alligevel med dronningens placering på d4, at hans tragiske skæbne indledes.

20... Le5 21. Sxe5 fxe5 22. Txe5? Hvid skal snart fortryde, at han ikke her med 22. Dxe5 Dxe5 23. Txe5 forenkler stillingen til et fordelagtigt slutspil grundet sorts svage bønder. Der ville da allerede true 23. Tf5, som tvinger sort til at opgive springerens dækning af den isolerede bonde på d5.

22... Tae8! 23. Tee1 Mon hvid er blevet nervøs for, at der skal ske en ulykke på hans bundlinje – ikke nok i hvert fald.

23... Te6 24. Sf5? Partiets ene altafgørende fejl. Sådan set er det logisk nok at gå i offensiven, blandt andet fordi bundlinjen (1. række) isoleret set synes sikker, og der truer allerede Dg7#. Men kombineret med et par andre fænomener, mellemskakken og familieskakken, kan sort alligevel udnytte, at bunden er så usikker som kviksand.

Stillingen efter 24... Sg3-f5?

24... Txe1+! Mellemskakken!

25. Txe1 Se2+! Et såkaldt magnetoffer, idet tårnet trækkes væk fra 1. række, hvis ikke familieskakken skal koste hvid hans dronning. Men da 26. Txe2 besvares med 26... Dc1+ og mat i to træk, opgav Axel Cruusberg. **0 – 1.**

De her bragte fem partier er alle spillet i 1920'erne, som må have været Grove-Rasmussens mest aktive tiår som mesterspiller. Det er de eneste af hans skakpartier, som jeg kender til, men de er nok til at konkludere, at han havde absolut gehør for smukke og hurtige afgørelser i midtspillet. Derimod siger de absolut intet om hans styrke i slutspillet – så langt nåede hans modstandere ikke!

Med sin spillestyrke, sin lærerstilling på Refsnæs og sit store hjerte for de blinde og svagsynede, ikke mindst for børnene og de unge, var Karl Ludvig Grove-Rasmussen den helt rigtige til at blive den danske blindeskaks fødselshjælper!

Vidste du at:

- [Holger Norman-Hansen](#) var på holdet for [Studenterforeningens Skakklub](#), som i [1968-69](#) vandt [DM for hold](#)
- [Holger](#) må være den eneste dansker, som har vundet 2 [medaljer](#) ved et [OL](#):
 - Sølv for holdet
 - Individuel guldmedalje
- [Holger Norman-Hansen](#) døde den [26. marts 1984](#)

Oprykkernes test match FS 1 – Skak for sjov 1

Både FS og Skak for sjov var jo så dygtige og måske lidt heldige at rykke op i 1. division, hvor der venter 7 spændende kampe. Vores formand Erik Jarlnæs arrangerede derfor en match mellem netop FS 1 og Skak for sjov 1, for at få trænet skakkundskaberne over et rigtigt parti.

Matchen var dog ikke ratet, men det betød ikke, at der ikke blev gået til stålet. Matchen blev spillet i vores lokaler fredag den 2. oktober om aftenen fra kl. 19:00. Lokalerne er jo hjemmebane for både os, såvel som Skak for sjov, så rent undtagelsesvis i en 'holdkamp', havde begge hold fordel af hjemmebane.

Frederiksberg 1	Rating	Point	Bræt	Point	Skak for sjov 1	Rating
Per D. Jørgensen	2185	½	1	½	Oscar Jacob Veiergang	2232
Dan H. Andersen	2173	½	2	½	David Bekker-Jensen	2100
Vladimir Pimonov	2267	0	3	1	Andreas Skovgaard	2194
Thorbjørn Rosenlund	2069	½	4	½	Asbjørn Slavensky	2142
Steen Clausen	2048	1	5	0	Tim Balton	2083
Michael Olsen	2093	0	6	1	Luis Alzaga	2074
Kunal Panchmatia	2021	0	7	1	Espen Slavensky	1979
Erik Jarlnæs	1933	½	8	½	Nikolaj Bavelski	1916
Gennemsnit	2099	3		5	Gennemsnit	2090

Ok, denne gang vandt ungdommen over erfaringen, men det bliver spændende at se, om det også bliver resultatet, når det bliver alvor i 1. division i løbet af de næste par måneder.

Jeg gætter på, at FS 1 vil være opsat på at vise, at matchen blot var en test, og dermed resultatet var en fejl, medens Skak for sjov vil vise, at ovenstående 'naturligvis' er det korrekte resultat.

Men det bliver i hver fald spændende at følge begge hold og se, hvor langt de når i 1. division. Lad os håbe at begge hold klarer sig godt i deres videre færd.

Johnny Smidt og redaktøren var naturligvis på pletten og tog nogle billeder, som du kan se på denne og de næste sider.

Per D. Jørgensen (t.v.) og Dan H. Andersen
på henholdsvis 1. og 2. bræt

På 1. og 2. bræt for [Skak for sjov](#) ser vi
Oscar Jacob Veiergang (t.h.) & David Bekker-Jensen

Foto: Johnny Smidt

Vladimir Pimonov (t.v.) på 3. brættet og
Thorbjørn Rosenlund på 4. brættet.

Steen Claussen indtager 5. brættet

Til højre ser vi fra venstre
følgende [Skak for sjov](#) spillere:

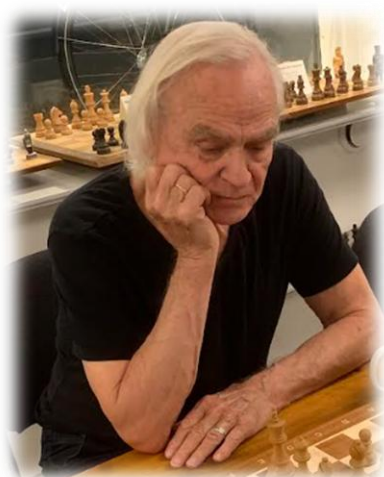
- Tim Balton, 5. bræt
- Asbjørn Slavensky, 4. bræt
- Andreas Skovgaard, 3. bræt

Ovenfor ser vi Michael Olsen på 6. brættet
og Kunal Panchmatia på 7. brættet

Ovenfor ser vi [Skak for sjov](#) spillerne
Luis Alzaga på 7. brættet,
samt Espen Slavensky på 6. brættet

8. brættet indtages af
henholdsvis
Erik Jarlnæs og
Nikolaj Bavelski fra [Skak for sjov](#)

Citat: Jørgen Leth

Følgende citat er lånt fra Henrik Mortensens bog 'Skakspillerne sagde':

Bent Larsen spillede åbent og spontant. Han stod uden for den paranoia mellem øst og vest, der prægede den tid. Bent Larsen bevarede for mig en uskyldighed, en renlighed med sit spontane blottede spil. Han spillede fra hjertet. Dengang mindede det om en John le Carré roman; fyldt med spænding, årvågenhed. Du havde *Det gode* og *Det Onde Imperium*, men Bent Larsen var som karakter apolitisk. Hverken øst eller vest. Bent Larsen var et håb for fremtiden om spontanitet og frihed. Han var en individualist, ikke en del af et system – modsat de sovjetiske spillere og amerikanske Bobby Fischer.

Anbefaling: Podcasten Skakspilleren med Thorbjørn Rosenlund

I udgave nummer 44 af Skakspilleren er gæsten Thorbjørn Rosenlund, som er fast spiller på vores 1. hold. Thorbjørn fortæller om, hvordan det var, da han startede i Vanløse Skakklub i 1967, samt at Thorbjørn 13 gange har kunne kalde sig DM, hvoraf de 3 af individuelle, men desværre aldrig i den fineste disciplin (red: 13 gange er vist ikke så ringe endda).

De kommer også ind på deltagelsen i Europa-cuppen, samt den organisatoriske side af skakken, såsom at der var mere end 10.000 medlemmer i starten af 90'erne. De snakker også om problemet med at tiltrække og ikke mindst fastholde nye medlemmer, hvor en stor konkurrent jo er internettet.

Det er absolut en god ide at lave en Podcast om skak, og idemanden bag, som er Christian Thelin, gør det godt som interviewer. Han har lavet sit hjemme arbejde og er dermed godt forberedt på hver gæst.

Det er næsten synd af frembæve nogle afsnit, men da de har lokal interesse, gør jeg det alligevel:

- Skakspilleren 23: Henrik Andersen, Skak for sjov
- Skakspilleren 25: Erik Bremer, formand for Blindes Skakklub, samt spiller på hold for FS
- Skakspilleren 39: Vladimir Pimonov, spiller på vores 1. hold i den kommende sæson
- Skakspilleren 44: Thorbjørn Rosenlund, tidligere redaktør for Skakbladet, og fast spiller på vores 1. hold

Skakopgaven – Løsninger Ved Kaare Vissing Andersen

Positive kontra negative problemer i 1939

Med Münchenaftalen den 30. september 1938 mellem Nazi-Tyskland og Mussolinis Italien på den ene side samt England og Frankrig på den anden, hvilket kun hos de mest naive skabte håb om "fred i vor tid", og kun indtil Nazi-Tysklands besættelse af Bøhmen og Mæhren den 15. marts 1939, opstod der de **storpolitiske problemer**, som med Hitlers overfald på Polen den 1. september samme år kastede verden ud den mest dødelige og ødelæggende krig nogensinde.

Hjemme i Bogense sad en af Danmarks mest talentfulde skakopgaveforfattere nogensinde, mureren **Villy Nielsen**, og skabte nogle helt anderledes **positive problemer**. Ja, faktisk blev 1939 året, hvor han åbenbart nåede højdepunktet som komponist af symfonier udi skakspil. I hvert fald fik han i landets to førende skakblade, ARBEJDER-SKAK og SKAKBLADET trykt 15 henholdsvis en opgave, altså 16 i alt, hvad der var flere end i noget andet år.

Lad os her skue seks af hans perler fra det ellers så forfærdelige år (*annus horribilis*) 1939 – og dermed slå et slag for det spil, som bedre end noget andet menneskeligt initiativ leder manges ulykkeligt medfødte lyst til voldelig adfærd hen mod en fredelig, positiv og kunstnerisk beskæftigelse!

Nr. 169. Villy Nielsen, Bogense, ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 2 (nr. 738).

Mat i 2 træk!

C+ 8+6

LØSNING: 1. Sf3! Truer 2. Te5#. 1... fxe3 2. Th4#

Udnytter linjeåbning (h4-e4) og selvblokade på e3.

1... Lb2 2. Sd2# Udnytter gaderingssvigt af feltet d2.

1... Sc4 2. Db1#. Udnytter kombinationen af linjeåbning og selvspærring (*interferens*) – Sb6-c4 åbner b-linjen for hvids dronning, så Db7-b1+

tillades, og lukker c-linjen for sorts tårn, så Tc6-c2 ikke kan udføres. **1... d6 2. De7#.** Udnytter atter

kombination af linjeåbning og selvspærring (*interferens*) – d7-d6 åbner 7. række for hvids dronning, så Db7-e7+ tillades, og lukker 6. række for sorts tårn, så Tc6-e6 ikke kan udføres. Bemærk, at hverken 1... Lxe3 eller 1... Kxe3 hindrer hovedtruslen 2. Te5#.

Nr. 170. Villy Nielsen, Bogense, ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 3 (nr. 752).

Hjælpemat i 2 træk!

C+ 4+6

DEFINITIONER: I hjælpematter arbejder både hvid og sort på, at hvid sætter sort mat. Man kan kalde dem for skakspillet's puslespil. Sort begynder, og man skriver de sorte træk, hvor man normalt skriver de hvide, det vil sige i 1. kolonne og vice versa for de hvide træk. I en hjælpemat er et skinspil en "ekstra løsning", hvor hvid begynder, altså at sort undlader sit første træk. Løsningen til en hjælpemat i to træk har således fire halvtræk, mens den i det tilsvarende skinspil kun har tre halvtræk.

Skinspil: 1... Dc1 2. Sb1 Dxd5#.

Det må undre, at der hverken ved opgavens publicering i nr. 3 eller ved dens løsning i nr. 5 bliver gjort opmærksom på dette skinspil, som hæver den til kunst, men at der kun bliver gjort opmærksom på løsningen. Jeg fandt udelukkende dette skinspil, fordi det faldt mig svært at finde løsningen – og imens fandt jeg så det lettere skinspil og dermed tillige, at opgaven indeholdt temaet *trækpligt*: *I udgangsstillingen er der allerede en løsning med hvid i trækket, men nu er det jo sort, der er i trækket!*

LØSNING: 1. Sb3 Th2 2. Sc1 Db8#.

Smuk harmoni (analogi) mellem Skinspil og Løsning! Synd for opgaven og dens komponist, at spaltens redaktør skøjtede så skødesløst hen over løsningen!

Nr. 171. Villy Nielsen, Bogense, ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 4 (nr. 758).

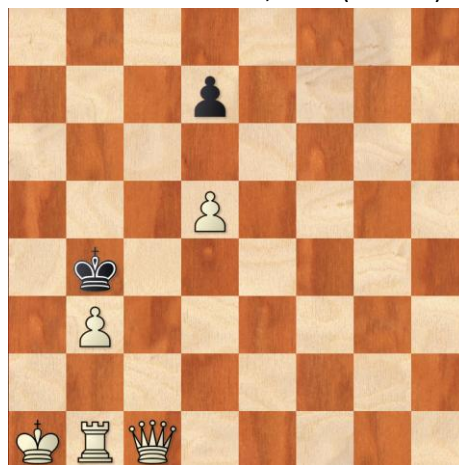

Mat i 2 træk!

C+ 6+9

LØSNING: 1. Sb5! Træktvang! **1... b3 2. Dc3#.** **1... c4 2. Dd4#.** **1... cxb5 2. Dd5#.** **1... e2 2. Dxe2#.** **1... e6 2. Dd6#.** **1... f3 2. Dxe3#.** **1... fxg3 2. Dxe3#.** **1... fxg4 2. De4#.** **1... g5 2. Dxf5#.** En lækkerbiskeren for skoleskaks spillere – og alle andre! Den eneste bonde, som sort ikke kan trække med i åbningsstillingen, er den på c6. Dette sørger hvids springer på c7 så venligt for ved at gå til b5, hvorfra den garderer d4 og d6, hvilket frigør dronningen fra denne pligt.

Nr. 172. Villy Nielsen, Bogense, ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 4 (nr. 760)

Mat i 3 træk!

C+ 5+2

LØSNING: 1. Dc7! Træktvang! Det er dog ikke kønt for en konstrueret skakopgave, at nøgletrækket (hvids førstetræk) fratager den sorte konge et flugtfelt (her a5) uden at give den et andet flugtfelt.

1... Ka3 2. Da5#, 2. Dd6# og 2. Dc5#. Når der er mere end et hvidt træk i det videre forløb (altså efter sorts første træk), taler man om dualer – hvilket heller ikke er kønt. **1... Kb5 2. b4** Træktvang! **2... Ka4 3. Da5#.** **2... Ka6 3. b5#.** **1... d6 2. Dc6** Træktvang! **2... Ka3 3. Da4#** eller **3. Dd6#.** **2... Ka5 3. b4#.** Til trods for det lidet kønne nøgletræk og dualerne fascinerer opgaven med de to varianter, hvor hvid sætter mat med sin b-bonde, da de viser temaet *kamæleonekko*. To ens matbillede, hvor det ene er forskudt i forhold til det andet, kaldes *ekko*. Hvis tillige sorts konge står på et hvidt felt i det ene matbillede, men på et sort i det andet, taler man om *kamæleonekko*, da det ene matbillede har skiftet farve i forhold til det andet.

Nr. 173. Villy Nielsen, Bogense,
SKAKBLADET 1939, nr. 4 (nr. 4616).

Mat i 2 træk!

C+ 12+6

LØSNING: 1. Se6! Truer 2. Sc7#. 1... Dxd6 2. f4# f3-f4 åbner diagonalen g2-d5 for Lg2 og lukker rækken h4-e4 for Th4. 1... Th7 Garderingssvigt af f4. 2. Sxf4#. 1... Lxd4+ 2. Tc5# og 1... Dxd4+ 2. Sb6#. De to sidste varianter viser temaet *krydsskak*, hvor en skak besvares med en skak.

Nr. 174. Villy Nielsen, Bogense,
ARBEJDER-SKAK 1939, nr. 5 (nr. 769).
Version ved Kaare Vissing Andersen.

Mat i 2 træk!

C+ 9+11

LØSNING: 1. e4! Truer 2. e5#. 1... Ld5 2. Txd5#. 1... Sc4 2. Td5#. 1... Sxc6 2. Lc7# Udnytter *selvblokade* på c6. 1... fxe4 2. Sxe4#. 1... dxc6 2. Td8# Udnytter åbning af d-linjen. 1... e6 2. Sf7# Udnytter *selvblokade* på e6.

I den oprindelige opgave stod den hvide e-bonde på e3, og den sorte bonde på g3 var hvid. Og der stod ingen sort springer på h1. Ved løsningsens publicering to numre efter opgavens offentliggørelse gjorde J. P. Pedersen, Opgaveafdelingens redaktør, en dyd ud af forførelsen 1. Dh8? med truslen 2. De5#, hvis realisering sort kun kan undgå med 1... e6!

Men både J. P. Pedersen, Villy Nielsen og løserne har overset biløsningen 1. Lc5+! Ke5 2. Dh8#. De to ændringer med bønderne i versionen bevirker, at hvid ikke garderer feltet f4, hvilket eliminerer biløsningen, da sort nu har 2... Ke5-f4. Jeg har så måttet tilføje en sort springer på h1, idet den ændrede opgave ellers ville have den banale biløsning 1. Dxc3+, endda med diverse dualer.

Når opgavens løserne åbenbart ikke har opdaget den nævnte biløsning, kan det skyldes, at 1. Lc5+! strider mod de æstetiske regler for, at nøgletrækket ikke må give skak. Det var noget nær det samme, der gjorde, at jeg var relativt længe om at finde nøgletrækket 1. Dc1-c7 i opgave nr. 172, da det strider mod de æstetiske regler, at nøgletrækket fratager den sorte konge et flugtfelt uden at give den et andet.

Men som den danske problemkomponist, **Rud Prytz** (1899-1971), sagde:

"Alt er tilladt – undtagen det kedelige!"

Foto: Lånt fra [Dansk problemskak.dk](http://Danskproblemskak.dk)

Rud Prytz, 7. dec 1899 – 23. aug 1971

Program frem til påsken 2027

Dato	Uge	Aktivitet
21. okt	43	Frederiksberg Mesterskabet 2026 , 2. runde
28. okt	44	Frederiksberg Mesterskabet 2026 , 3. runde
Søndag 1. nov	44	FS 1 spiller ude mod Brønshøj 2 , 1. runde
Mandag 2. nov	45	FS 2 spiller ude mod Nørrebro 2 , 1. runde
4. nov	45	FS 3 spiller hjemme mod Hvidovre 1 , 1. runde FS 4 sidder over
11. nov	46	Frederiksberg Mesterskabet 2026 , 4. runde
Søndag 15. nov	46	FS 1 spiller ude mod BMS 2 , 2. runde
Mandag 16. nov	47	FS 3 spiller ude mod Øbro 5 , 2. runde
18. nov	47	FS 2 spiller hjemme mod Damhus 1 , 2. runde FS 4 spiller hjemme mod Gentofte 2
25. nov	48	Frederiksberg Mesterskabet 2026 , 5. runde
Søndag 29. nov	48	FS 1 spiller hjemme mod Øbro 2 , 3. runde
2. dec	49	FS 3 spiller hjemme mod Valby 3 , 3. runde FS 4 spiller hjemme mod Ishøj 3
Torsdag 3. dec	49	FS 2 spiller ude mod Brønshøj 3 , 3. runde
9. dec	50	Frederiksberg Mesterskabet 2026 , 6. runde
Søndag 13. dec	50	FS 1 spiller hjemme mod Skak for sjov 1 , 4. runde
16. dec	51	Frederiksberg Mesterskabet 2026 , 7. runde
23. dec	52	 Juleafslutning
30. dec	53	Lukket mellem jul og nytår
6. jan	1	Nytårslyn 2027
13. jan	2	Frederiksberg vinter 2027 , 1. runde
Søndag 17. jan	2	FS 1 spiller ude mod Odysseus 1 , 5. runde
Tirsdag 19. jan	3	FS 3 spiller ude mod Amager 2 , 4. runde FS 4 spiller ude mod Hvidovre 2
20. jan	3	FS 2 spiller hjemme mod BMS 3 , 4. runde
27. jan	4	Frederiksberg vinter 2027 , 2. runde
Søndag 31. jan	4	FS 1 spiller hjemme mod Valby 1 , 6. runde
3. feb	5	FS 4 spiller hjemme mod Herlev 2 , 5. runde
Torsdag 4. feb	5	FS 2 spiller ude mod Valby 2 , 5. runde FS 3 spiller ude mod Odysseus 3
10. feb	6	Frederiksberg vinter 2027 , 3. runde

Dato	Uge	Aktivitet
17. feb	7	Frederiksberg vinter 2027 , 4. runde
Mandag 22. feb	8	FS 4 spiller ude mod Skak for sjov 3 , 6. runde
24. feb	8	FS 2 spiller hjemme mod Gentofte 1 , 6. runde FS 3 spiller hjemme mod Ishøj 2
3. mar	9	Generalforsamling
Lørdag 6. mar	9	Sidste runde spilles i Ishøj med start kl. 13:00 FS 2 spiller ude mod K41 1 , 7. runde FS 3 spiller ude mod Herlev 1 FS 4 spiller 'hjemme' mod Øbro 7
10. mar	10	Frederiksberg vinter 2027 , 5. runde
Søndag 14. mar	10	FS 1 spiller 'hjemme' mod Caissa Gladsaxe 1 , 7. runde
17. mar	11	Frederiksberg vinter 2027 , 6. runde
24. mar	12	Lukket grundet påskan
31. mar	13	Frederiksberg mesterskabet i lyn
7. apr	14	Ikke fastlagt
14. apr	15	Ikke fastlagt
Fredag 16. apr	15	Frederiksberg Masters
Lørdag 17. apr	15	Frederiksberg Masters
Søndag 18. apr	15	Frederiksberg Masters

Løsning til opgaverne på side 4, samt side....

Opgave af	Henvisning	Løsning
Læge A. Munck, Skovshøjrup	Skakbladet, juli 1906, side 73, opgave 182	1. Dd5 Td7 2. Dxd7 h1D 3. Da7# 1. Dd5 Ta7 2. Sa5+ Kxb8 3. Dd8# 1. Dd5 h1D 2. Da2+ Ta7 3. Dxa7# 1. Dd5 Tg2 2. Sd8 h1D 3. Dxb7#
K. A. L. Kubbel, St. Petersborg	Skakbladet, juli 1906, side 73, opgave 187	1. Df2 Kxa5 2. Dc5# 1. Df2 Sc7 2. Db5# 1. Df2 Lc2 2. Df5# 1. Df2 Lxd3+ 2. Df5#
Herluf Cohn – Dennis L. Rose	Efterlysning efter din god stilling	1. dxe1S+

OL 1927: Billede

Til næste år er det 100 år siden, at [Danmark](#) vandt sølvmedaljer til [skak OL](#) i [London](#).

På det skabte billede nedenfor kan du se, hvordan de [4 danske](#) OL deltagere i [1927](#) sidder omkring brætterne og analysere efter en veloverstået match.

Foto: Skabt med Copilot

På billedet ovenfor ser vi fra venstre mod højre:

- [Dr. Orla Herman Krause](#), [3. november 1867](#) – [28. september 1935](#)
- [Holger Norman-Hansen](#), [2. januar 1899](#) – [26. marts 1984](#)
- [Erik Andersen](#), [10. april 1904](#) – [27. februar 1938](#)
- [Karl Ruben](#), [4. august 1903](#) – [28. oktober 1938](#)

Tak

Tak til bidragsyderne til denne udgave af nyhedsbrevet:

• Allan Astrup Jensen	• Niels Lauritsen
• Erik Jarlnæs	• Bjørn Olsen
• Erik Bremer	• Kaare Vissing Andersen
• Johnny Smidt	• Steen Nielsen
• Dan H. Andersen	• Michael Sommer, Odysseus

Redaktion

Hvis du har nogen partier, stillinger, anekdoter, historier eller andet, som du synes kunne være sjovt eller interessant at dele med klubbens medlemmer, så send det til Dennis L. Rose (<mailto:bmedlem3@fsskak.dk>).